
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Gazi
1926

TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARINDA BULUNAN ELAZIĞ-HARPUT TÜRKÜLERİNİN İLKÖĞRETİM MÜZİK DERSLERİNDE KULLANILABİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ

Zeynep Budak

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ocak, 2021

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren on iki (12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Zeynep

Soyadı : BUDAK

Bölümü : Müzik Eğitimi

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : TRT Türk Halk Müziği Repertuvarında Bulunan Elazığ-Harput Türkülerinin İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliğinin İncelenmesi

İngilizce Adı : INVESTIGATION OF THE USABILITY OF ELAZIĞ-HARPUT TURKS IN THE TRT TURKISH FOLK MUSIC REPERTORY IN PRIMARY EDUCATION MUSIC COURSES

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm bölümlerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazarın Adı Soyadı: Zeynep BUDAK

İmza: ……

JÜRİ ONAY SAYFASI

Zeynep BUDAK tarafından hazırlanan "TRT Türk Halk Müziği Repertuvarında Bulunan Elazığ-Harput Türkülerinin İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliğinin İncelenmesi" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Türker EROĞLU

(Eğitim Fakültesi, Gazi Üniversitesi) ……

Üye: Prof. Dr. Barış KARAELMA

(Eğitim Fakültesi, Gazi Üniversitesi) ……

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Volkan KOPAR

(Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi) ……

Tez Savunma Tarihi: …./…./2020

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Yücel GELİŞLİ ……

TEŞEKKÜR

Çalışmanın tamamlanmasında desteklerini esirgemeyen, her aşamasında bilgi, tecrübe ve özverisiyle teze katkı sağlayan danışmanım Sayın Prof. Dr. Türker EROĞLU'na,

Hayatımın her alanında olduğu gibi, tez çalışmamda da beni destekleyen ve cesaretlendiren manevi önderim Sayın Dr. Zeynep ÜNVER'e,

Çalışmanın çeşitli aşamalarında yardımlarını esirgemeyen değerli arkadaşlarım Mehmet KARCIOĞLU, Bengisu ÖZLÜK, Cihan ERENER ve Semih KAYNAK'a,

Bugünlere gelmemde büyük pay sahibi olan aileme ve dostlarıma sonsuz teşekkürlerimi borç bilirim.

TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARINDA BULUNAN ELAZIĞ-HARPUT TÜRKÜLERİNİN İLKÖĞRETİM MÜZİK DERSLERİNDE KULLANILABİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Zeynep Budak

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ocak 2020

ÖZ

Bu araştırmanın amacı TRT Türk halk müziği repertuvarında bulunan Elazığ-Harput türkülerinin makamsal açısından incelenmesi, Türkü sözlerinin ilköğretim müzik derslerinde kullanılabilirliği, değerler eğitiminin aktarılmasında kaynak olarak kullanılmasına yönelik incelenmesi ve sınıflandırılmasıdır. Araştırma var olan durumun belirlenmesi amacıyla genel durum tespitinin kullanıldığı Tarama Modeline ait betimsel bir çalışmadır. Araştırmada tarama modelinde yürütüldüğü için çalışma kapsamında TRT repertuarında bulunan 84(seksen dört) Elazığ Harput türküsü araştırma verisi olarak kullanılmıştır. TRT repertuvarına kayıtlı Elazığ Harput türkülerinin müzik derslerinde destekleyici içerik olarak kullanılabilirliğini incelemek için 2019 yılı ilköğretim müzik dersi müfredatı, 5, 6, 7 8. Sınıf müzik dersi kitapları incelenmiştir. Elazığ Harput türküleri makam, usul, makamsal açıdan sınıf uygunluğu, söz uygunluğu, değerler eğitimi uygunluğu gibi sözel ve müzikal unsurlar açısından değerlendirilmiştir. Türkülerin usul ve makamsal açıdan kullanılabilirliği, ilköğretim 5, 6, 7 ve 8. Sınıf ders kitapları ve müfredatında yer alan usul ve makamlara göre belirlenmiştir. Türkülerde 16 makam tespit edilmiş olup en çok kullanılan makam Hüseyni'dir. Türkülerde 15 usul kullanılmış olup en fazla kullanılan usul 10/8'dir. Türkülerin makamsal açıdan sınıf uygunluğu incelendiğinde 46 türkünün 5. Sınıfa, 8 türkünün 7. Sınıfa uygun olduğu tespit edilmiştir. 30 türkü ise uygun bulunmamıştır. Türkülerin söz içerikleri incelendiğinde 54 türkünün söz

içeriğinin uygun olduğu, 30 türkünün ise söz içeriklerinin uygun olmadığı tespit edilmiştir. Türkülerin değerler eğitimine uygunluğu incelendiğinde 15 türkünün değerler eğitimine uygun olmadığı tespit edilmiştir. Kalan 69 türküdeki değerler arasında en çok kullanılan değer "Sevgi"dir.

Anahtar Kelimeler : Müzik, TRT, Türk Halk Müziği, Türküler, Müzik Eğitimi, Elazığ, Harput.

Sayfa Adedi : 270

Danışman : Prof. Dr. Türker EROĞLU

INVESTIGATION OF THE USABILITY OF ELAZIĞ-HARPUT TURKS IN THE TRT TURKISH FOLK MUSIC REPERTORY IN PRIMARY EDUCATION MUSIC COURSES

(Master Thesis)

Zeynep Budak

GAZI UNIVERSITY

INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES

January 2020

ABSTRACT

The aim of this study is to examine Elazığ-Harput folk songs in TRT Turkish folk music repertoire in terms of modality, the usability of Turku lyrics in primary school music lessons, and to examine and classify them for their use as a source in the transfer of values education. The research is a descriptive study of the Screening Model in which general due diligence is used to determine the existing situation. As the research was conducted in the scanning model, 84 (eighty four) Elazig Harput folk songs in the TRT repertoire were used as research data. In order to examine the usability of Elazig Harput folk songs registered in the TRT repertoire as supportive content in music lessons, the 2019 primary school music lesson curriculum and 5th, 6th, 7th grade 8th grade music textbooks were examined. Elazığ Harput folk songs were evaluated in terms of verbal and musical elements such as suitability for class, word suitability, and values education. The usability of the folk songs in terms of procedural and maqam was determined according to the procedures and

authorities in the primary education 5th, 6th, 7th and 8th grade textbooks and curricula. 16 makams have been determined in folk songs, and the most used one is Hüseyni. 15 methods were used in folk songs and the most used one is 10/8. When the class suitability of the folk songs was examined in terms of makams, it was determined that 46 folk songs were suitable for 5th grade, and 8 were suitable for 7th grade. 30 folk songs were not found suitable. When the content of the lyrics of the songs were examined, it was determined that the content of the lyrics of 54 songs was appropriate and the content of the lyrics of 30 songs was not appropriate. When the appropriateness of the folk songs to the education of values is examined, it was determined that 15 folk songs are not suitable for values education. Among the remaining 69 folk songs, the most used value is "Love".

Key Word : Music, Turkish Radio and Television Corporation, Turkish folk music, Folk songs, Music Education, Elazığ, Harput.

Page Number : 270

Supervisor : Prof. Dr. Türker EROĞLU

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI ii
JÜRİ ONAY SAYFASI iii
TEŞEKKÜR iv
ÖZ v
ABSTRACT vii
İÇİNDEKİLER ix
TABLOLAR LİSTESİ xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ xv
BÖLÜM I 1
GİRİŞ 1
Alt problemler 1
1.2.Araştırmanın Amacı 1
1.3.Araştırmanın Önemi 1
1.4.Sayıltılar 2
1.5.Sınırlılıklar 2
1.6. Tanımlar 2
BÖLÜM II 4
KAVRAMSAL ÇERÇEVE 4
2.1. Eğitim 4
2.2.Müzik Eğitimi 7
2.3.İlköğretim Müzik Eğitimi 12
2.4. İlköğretimde Türk Halk Müziğinin Yeri 19
2.5. Türkü 24

2.6. Elazığ-Harput Tarihi, Coğrafyası ve Müziği 27
BÖLÜM III 33
YÖNTEM 33
3.1. Araştırmanın Modeli 33
3.2. Evren ve Örneklem 33
3.3. Verilerin Toplanması 34
3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması 34
BÖLÜM IV 36
BULGULAR 36
4.1. Türkülerin Makamlarına Göre Dağılımları 36
4.2. Türkülerin Üsullerine Göre Dağılımları 39
4.3. TRT Repertuarında Bulunan Elazığ - Harput Türkülerinin İncelenmesi 43
Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim 43
Ahçiği Yolladım Urum Eline 45
Al Alma'yı Daldan Al 47
Al Eyvanda Han Kalmadı 49
Aman Urum Kızı 51
Aş Yedim Dilim Yandı 53
Aynam Düştü Belimden 55
Bahçalarda Bal Erük 57
Bahçaya İndim ki Gülleri Derem 59
Bahçaya Gel Ki Görem 61
Bebeğin Beşiği Çamdan 62
Ben Ağlarım Zarı Zarı 63
Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde 65
Bir Taş Attım Çaya Düştü 67
Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma 69
Bizim Bağın Kıracı 71
Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde 73
Bir Taş Attım Çaya Düştü 75
Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma 77
Bizim Bağın Kıracı 79
Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli 81

Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok **83**
Dere Baştan Başa Ayvalı Bağ **85**
Bu Dere Buz Bağladı **87**
Bülbülüm Bağ Gezerim **89**
Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) **91**
Çatal Kaya Alınmaz **103**
Çayda Çıra Yanıyor **105**
Çayın Öte Yüzünde **107**
Çoban Beni Sudan Geçir **109**
Dağlar Dağımdır Benim **111**
Dağlarda Meşelerde **113**
Dam Başında Duran Kız **116**
Değirmen Sala Benzer **118**
Demedi Yar Demedi **120**
Duman Almış Mezarımın Üstünü **122**
Ev Süpürür Toz Eder **124**
Evimin Önü Evlek **126**
Evleri Görünüyor (1. Örnek) **128**
Evleri Görünüyor (2. Örnek) **130**
Evlerinin Önü Lale Bağıdır **132**
Gel Benim Gelin Yârim **134**
Gelin Ağlar Yaşın Yaşın (Kına Türküsü) **136**
Gelin Geyinmiş Alını **138**
Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim **140**
Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel **142**
Güvercin Vurdum Kalkmaz **144**
Hafo'mun Evi Kaya Başında **147**
Havuz Başının Gülleri **149**
Her Kitabe Kim Leb-İ **151**
Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) **153**
Hüseynik'ten Çıktım Şeher Yoluna **161**
Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar **163**
İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış **166**
İnişte Yokuşta Ata Binmezdim **168**

Kalede Kavun Yerler **170**
Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı) **172**
Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına **177**
Kar Yağdı Eriyecek **179**
Kara Erük Çağala **181**
Karadutun Dalını **183**
Karanfil Ekilende **185**
Kaşları Oydu Beni **187**
Kaşların Karesine **189**
Kaşların Keman Senin **190**
Keveng'in Yollarında (1) **192**
Keveng'in Ellerinde (2) **194**
Mendilim İşle Yolla **196**
Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni **198**
Meteris'ten İneydim **200**
Mezire'den Çıktım Ağrıyor Başım **202**
Ne Feryad Edersin Divane Bülbül **204**
Necibe'nin Kaşları Kare **206**
Niçin Yanıma Gelmezsin **208**
O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe **210**
Oy Akşamlar Akşamlar **212**
Pencereden Bir Taş Geldi **214**
Pınarın Başından Ufak Taş Gelir **217**
Saray Yolu İncedir **219**
Sinemde Bir Tutuşmuş **221**
Suya Gider Su Desdisin Doldurur **223**
Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir **225**
Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü **227**
Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu) **229**
Yel Eser Kum Savrulur **231**
Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi **233**
Yoğurt Koydum Dolaba **236**
Yüksek Minarede Kandiller Yanar **239**

4.4. Elazığ-Harput Türkülerinin Makamsal Özellikleri Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği 241
4.5. Elazığ-Harput Türkülerinin Söz İçeriğinin Uygunluğu Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği 246
4.6. Elazığ-Harput Türkülerinin Değerler Eğitimi Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği 250
4.7. Elazığ-Harput Türkülerinin Elazığ-Harput Türkülerinin İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliğine İlişkin Elde Edilen Sonuçlar 254
BÖLÜM V 259
SONUÇ, ÖNERİ VE TARTIŞMALAR 259
Sonuçlar 259
Öneriler 260
KAYNAKLAR 262

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 *Elazığ-Harput Türkülerinin Türkülerin Makamları* 36

Tablo 2 *Elazığ-Harput Türkülerinin Üsulleri* 39

Tablo 3 *Elazığ-Harput Türkülerinin Makamsal Özellikleri Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği* 241

Tablo 4 *Makamsal Özellikleri Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanımı Uygun Olmayan Elazığ-Harput Yöresi Türküleri* 244

Tablo 5 *Elazığ-Harput Türkülerinin Söz Uygunluğu Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği* 246

Tablo 6 *Söz İçeriği Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanımı Uygun Olmayan Elazığ-Harput Yöresi Türküleri* 249

Tablo 7 *Elazığ-Harput Türkülerinin Değerler Eğitimi Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği* 251

Tablo 8 *Elazığ-Harput Türkülerinin İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği* 254

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Türkülerin makamlarına ilişkin oransal dağılımlar.....39

Şekil 2. Türkülerin üsullerine ilişkin oransal dağılımlar.....42

Şekil 3. Ah Nayn Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim türküsünün notaları.....43

Şekil 4. Ahçiği Yolladım Urum Eline türküsünün notaları.....45

Şekil 5. Al Alma'yı Daldan Al türküsünün notaları.....47

Şekil 6. Al Eyvanda Han Kalmadı türküsünün notaları.....49

Şekil 7. Aman Urum Kızı türküsünün notaları.....51

Şekil 8. Aş Yedim Dilim Yandı türküsünün notaları.....53

Şekil 9. Aynam Düştü Belimden türküsünün notaları.....55

Şekil 10. Bahçalarda Bal Erük türküsünün notaları.....57

Şekil 10. Bahçalarda Bal Erük türküsünün notaları (devamı).....58

Şekil 11. Bahçaya İndim ki Gülleri Derem türküsünün notaları.....59

Şekil 11. Bahçaya İndim ki Gülleri Derem türküsünün notaları (devamı).....60

Şekil 12. Bahçaya Gel Ki Görem türküsünün notaları.....61

Şekil 13. Bebeğin Beşiği Çamdan türküsünün notaları.....62

Şekil 14. Ben Ağlarım Zarı Zarı türküsünün notaları.....63

Şekil 15. Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde türküsünün notaları.....65

Şekil 16. Bir Taş Attım Çaya Düştü türküsünün notaları.....67

Şekil 17. Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma türküsünün notaları.....69

Şekil 18. Bizim Bağın Kıracı türküsünün notaları.....71

Şekil 19. Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde türküsünün notaları 73

Şekil 20. Bir Taş Attım Çaya Düştü türküsün notaları.....75

Şekil 21. Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma türküsünün notaları 77

Şekil 22. Bizim Bağın Kıracı türküsünün notaları 79

Şekil 23. Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli türküsünün notaları.....81

Şekil 24. Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok türküsünün notaları 83

Şekil 25. Dere Baştan Başa Ayvalı Bağ türküsünün notaları 85

Şekil 26. Bu Dere Buz Bağladı türküsünün notaları 87

Şekil 27. Bülbülüm Bağ Gezerim türküsünün notaları 89

Şekil 27. Bülbülüm Bağ Gezerim türküsünün notaları (devamı).....90

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları.....91

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı).....92

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı).....93

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı).....94

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı).....95

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı).....96

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı).....97

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı).....98

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı).....99

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı) 100

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı) 101

Şekil 29. Çatal Kaya Alınmaz türküsünün notaları 103

Şekil 30. Çayda Çıra Yanıyor türküsünün notaları 105

Şekil 30. Çayda Çıra Yanıyor türküsünün notaları *(devamı)* 106

Şekil 31. Çayın Öte Yüzünde türküsünün notaları 107

Şekil 32. Çoban Beni Sudan Geçir türküsünün notaları 109

Şekil 32. Çoban Beni Sudan Geçir türküsünün notaları (devamı) 110

Şekil 33. Dağlar Dağımdır Benim türküsünün notaları 111

Şekil 33. Dağlar Dağımdır Benim türküsünün notaları (devamı) 112

Şekil 34. Dağlarda Meşelerde türküsünün notaları 113

Şekil 34. Dağlarda Meşelerde türküsünün notaları (devamı) 114

Şekil 35. Dam Başında Duran Kız türküsünün notaları 116

Şekil 35. Dam Başında Duran Kız türküsünün notaları (devamı) 117

Şekil 36. Değirmen Sala Benzer türküsünün notaları 118

Şekil 36. Değirmen Sala Benzer türküsünün notaları (devamı) 119

Şekil 37. Demedi Yar Demedi türküsünün notaları 120

Şekil 38. Duman Almış Mezarımın Üstünü türküsünün notaları 122

Şekil 39. Ev Süpürür Toz Eder türküsünün notaları 124

Şekil 40. Evimin Önü Evlek türküsünün notaları 126

Şekil 41. Evleri Görünüyor (1. Örnek) türküsünün notaları 128

Şekil 41. Evleri Görünüyor (1. Örnek) türküsünün notaları (devamı) 129

Şekil 42. Evleri Görünüyor (2. Örnek) türküsünün notaları 130

Şekil 42. Evleri Görünüyor (2. Örnek) türküsünün notaları (devamı) 131

Şekil 43. Evlerinin Önü Lale Bağıdır türküsünün notaları 132

Şekil 44. Gel Benim Gelin Yârim türküsünün notaları 134
Şekil 44. Gel Benim Gelin Yârim türküsünün notaları (devamı) 135
Şekil 45. Gelin Ağlar Yaşın Yaşın (Kına Türküsü) türküsünün notaları 136
Şekil 46. Gelin Geyinmiş Alını türküsünün notaları 138
Şekil 47. Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim türküsünün notaları 140
Şekil 48. Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel türküsünün notaları 142
Şekil 49. Güvercin Vurdum Kalkmaz türküsünün notaları 144
Şekil 49. Güvercin Vurdum Kalkmaz türküsünün notaları (devamı) 145
Şekil 50. Hafo'mun Evi Kaya Başında türküsünün notaları 147
Şekil 52. Her Kitabe Kim Leb-İ türküsünün notaları 151
Şekil 52. Her Kitabe Kim Leb-İ türküsünün notaları (devamı) 152
Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları 153
Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı) 154
Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı) 155
Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı) 156
Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı) 157
Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı) 158
Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı) 159
Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı) 160
Şekil 54. Hüseynik'ten Çıktım Şeher Yoluna türküsünün notaları 161
Şekil 55. Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar türküsünün notaları 163
Şekil 55. Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar türküsünün notaları 164
Şekil 56. İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış türküsünün notaları 166
Şekil 57. İnişte Yokuşta Ata Binmezdim türküsünün notaları 168
Şekil 57. İnişte Yokuşta Ata Binmezdim türküsünün notaları (devamı) 169
Şekil 58. Kalede Kavun Yerler türküsünün notaları 170

Şekil 59. Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı) türküsünün notaları 172

Şekil 59. Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı) türküsünün notaları 173

Şekil 59. Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı) türküsünün notaları 174

Şekil 59. Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı) türküsünün notaları 175

Şekil 60. Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına türküsünün notaları 177

Şekil 60. Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına türküsünün notaları 178

Şekil 61. Kar Yağdı Eriyecek türküsünün notaları 179

Şekil 61. Kar Yağdı Eriyecek türküsünün notaları 180

Şekil 62. Kara Erük Çağala türküsünün notaları 181

Şekil 63. Karadutun Dalını türküsünün notaları 183

Şekil 63. Karadutun Dalını türküsünün notaları 184

Şekil 64. Karanfil Ekilende türküsünün notaları 185

Şekil 64. Karanfil Ekilende türküsünün notaları 186

Şekil 65. Kaşları Oydu Beni türküsünün notaları 187

Şekil 65. Kaşları Oydu Beni türküsünün notaları 188

Şekil 66. Kaşların Karesine türküsünün notaları 189

Şekil 67. Kaşların Keman Senin türküsünün notaları 190

Şekil 68. Keveng'in Yollarında (1) türküsünün notaları 192

Şekil 68. Keveng'in Yollarında (1) türküsünün notaları 193

Şekil 69. Keveng'in Ellerinde (2) türküsünün notaları 194

Şekil 69. Keveng'in Ellerinde (2) türküsünün notaları (devamı) 195

Şekil 70. Mendilim İşle Yolla türküsünün notaları 196

Şekil 71. Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni türküsünün notaları 198

Şekil 71. Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni türküsünün notaları (devamı) 199

Şekil 72. Meteris'ten İneydim türküsünün notaları 200

Şekil 73. Mezire'den Çıktım Ağrıyor Başım türküsünün notaları 202

Şekil 74. Ne Feryad Edersin Divane Bülbül türküsünün notaları 204

Şekil 75. 206

Şekil 76. Niçin Yanıma Gelmezsin türküsünün notaları 208

Şekil 76. Niçin Yanıma Gelmezsin türküsünün notaları (devamı) 209

Şekil 77. O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe türküsünün notaları 210

Şekil 78. Oy Akşamlar Akşamlar türküsünün notaları 212

Şekil 78. Oy Akşamlar Akşamlar türküsünün notaları (devamı) 213

Şekil 79. Pencereden Bir Taş Geldi türküsünün notaları 214

Şekil 79. Pencereden Bir Taş Geldi türküsünün notaları (devamı) 215

Şekil 80. Pınarın Başından Ufak Taş Gelir türküsünün notaları 217

Şekil 81. Saray Yolu İncedir türküsünün notaları 219

Şekil 81. 220

Şekil 82. Sinemde Bir Tutuşmuş türküsünün notaları 221

Şekil 82. Sinemde Bir Tutuşmuş türküsünün notaları (devamı) 222

Şekil 83. Suya Gider Su Desdisin Doldurur türküsünün notaları 223

Şekil 84. Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir türküsünün notaları 225

Şekil 84. Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir türküsünün notaları (devamı) 226

Şekil 85. Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü türküsünün notaları 227

Şekil 86. Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu) türküsünün notaları 229

Şekil 86. Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu) türküsünün notaları (devamı) 230

Şekil 87. Yel Eser Kum Savrulur türküsünün notaları 231

Şekil 87. Yel Eser Kum Savrulur türküsünün notaları (devamı) 232

Şekil 88. Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi türküsünün notaları 233

Şekil 88. Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi türküsünün notaları (devamı) 234

Şekil 89. Yoğurt Koydum Dolaba türküsünün notaları 236

Şekil 89. Yoğurt Koydum Dolaba türküsünün notaları (devamı) 237

Şekil 90. Yüksek Minarede Kandiller Yanar türküsünün notaları 239

Şekil 91. Türkülerin makamsal açıdan uygunluğuna ilişkin oransal dağılımlar 244

Şekil 92. Türkülerin söz içeriği açısından uygunluğuna ilişkin oransal dağılımlar 249

Şekil 93. Türkülerin değerler eğitimi açısından uygunluğuna ilişkin oransal dağılımlar .. 254

BÖLÜM I

GİRİŞ

Alt problemler

1. Elazığ-Harput türkülerinin makamsal özellikleri açısından incelenmesi sonucunda ilköğretim müzik derslerinde kullanılabilirliği nasıldır?

2 Elazığ-Harput türkülerinin söz içeriği bakımından incelediğinde ilköğretim müzik derslerinde kullanılabilirliği nasıldır?

3. Elazığ-Harput türkülerinin değerler eğitiminin aktarılması açısından destekleyici bir içerik olarak kullanılabilirliği nasıldır?

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı;

TRT Türk halk müziği repertuvarında bulunan Elazığ-Harput türkülerinin makamsal açısından incelenmesi, Türkü sözlerinin ilköğretim müzik derslerinde kullanılabilirliği, değerler eğitiminin aktarılmasında kaynak olarak kullanılmasına yönelik incelenmesi ve sınıflandırılmasıdır.

1.3.Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada;

Elazığ-Harput türkülerinin bir kültür ögesi olması bakımından ilköğretim müzik eğitiminde kullanılabilirliği incelenmiştir. Bu araştırma ile Elazığ-Harput türküler, ilköğretim müzik dersi repertuvarı için zenginleştirici bir özellik barındırmaktadır. Bu çalışmada ilk defa

değerler eğitiminin aktarılması hususunda TRT Türk halk müziği repertuvarında bulunan Elazığ-Harput türkülerinin bir kaynak olarak kullanılabilirliği incelenmiştir.

Bu nedenle, çalışmanın ilköğretim müzik dersi müfredatına katkı sunacağı, değerler eğitiminin aktarılması hususunda önemli bir kaynak olacağı düşünülmektedir. Ayrıca diğer araştırmacılar için müzik dersi içeriğinin geliştirilmesi adına ilham kaynağı olacağı düşünülmektedir.

1.4.Sayıltılar

Bu araştırma;

Ulaşılan yazılı verilerin gerçeği yansıttığı,

Belirlenen yöntemin problemin çözümü için uygun olduğu,

Veri toplama aracının bu araştırma için yeterli ve güvenilir olduğu,

Örneklem grubunun evreni temsil ettiği temel varsayımlarına dayanılmıştır.

1.5.Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları:

1. TRT Türk halk müziği repertuarında yer alan ve makamsal özellik taşıyan Elazığ-Harput yöresine ait 84 sözlü eser,

2. İlköğretim kurumlarına ait 2019 yılı müzik dersi müfredat programı ve 5, 6, 7, 8. Sınıf ders kitabı,

3. Araştırmacının ulaşabileceği kaynaklarla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Eğitim: Yaşam, bilim, teknik sanat, spor ve felsefenin tünümü kapsayan bir içerik ile düzenlenerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, yetkinleştirme ve geliştirmeye yönelik bir süreçtir. (Uçan, 2018)

Müzik: Duygu ve düşünceleri melodi ve seslerle anlatma, aktarma sanatıdır. (TDK,2020)

Türkü: Türkiye'nin sözlü geleneğinde bir ezgi ile söylenen halk şiirlerinin her çeşidini göstermek için en çok kullanılan isim ‘’Türkü’’dür. Yapı bakımından uzun hava ve kırık hava olarak ikiye ayrılabilir. (Cangal, 2011)

Repertuvar: Bir müzik topluluğunun ya da sanatçının hazırlamış olduğu parçalar (Sözer, 1986)

Müzik eğitimi: Bireye kendi yaşantısı yoluyla belirli müzikal davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışında amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir. (Uçan,2018)

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

İnsanoğlunun varoluşundan bu yana her alanda etkisini görülebilen, insanın bilmeye olan merakının tabii bir sonucu olarak ortaya çıkan eğitim, 21.yy'da genel anlamıyla kişiye olumlu ve istendik davranışlar kazandırma süreci olarak tanımlanabilir. Bireyi, topluma faydalı hale getirmek için öğrenmeyi temel amaç olarak kabul eder. Toplumsal açıdan ortak bilinç ve hafızayı yaratır ve ortak bir kimlik sağlar.

Eğitim, bireyleri biçimlendiren, yönlendiren ve geliştiren aynı zamanda bireylerin toplum içinde nitelikli bir yer kazanmalarını sağlayan önemli bir süreçtir. Bu süreç ertelenemez ve geçiştirilemez (Coşkuner, 2007).

Bireylerin yaşamları boyunca içinde bulundukları toplumlara uyum sağlamak ve topluma faydalı birer birey olarak yaşamını sürdürebilmeleri için eğitim sürecine dâhil olmaları gerekmektedir. Eğitim sürecinin herhangi bir sebeple aksamaması, geciktirilmemesi ve geçiştirilmemesi gerekmektedir. Nitelikli eğitim, her bireyin hakkıdır.

"Bilim, teknik ve sanatın tamamını kapsayan bir içerikle düzenlenerek bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreç niteliği kazanır." Bu nitelikte bir eğitim, bireyi biyopsişik, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla, bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranış yapılarıyla dengeli bir bütün olarak, en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar (Uçan, 2005, s. 28).

Akyüz (2009)'a göre eğitim kişinin zihinsel ve bedensel davranışlarının istenilen şekilde geliştirilmesi, bazı amaçlar için yeni yetenekler, bilgiler kazandırılmasına yönelik uygulanan her şeydir. Eğitim planlı ya da tesadüfü olabilir. Okul, aile yaşamı ve sosyal çevrelerin tümü eğitimin bir parçasıdır. Öğretme, öğrenme, bilgi ve beceri kazandırma

faaliyetlerinin tümü eğitimdir ve bu eğitim tipine yaygın eğitim adı verilmektedir. Kısacası eğitim, öğretimi de içine alan çok geniş bir dinamiktir (Akyüz, 2009).

Eğitim, kişinin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istendik değişiklikler oluşturma süreci olarak tanımlanabilir (Ertürk,1993).

Bir başka tanıma göre eğitim, Bireyin hayatı boyunca kendine has özellikleri ile aktif bir şekilde içinde bulunduğu, hayatını sürdürebilmek için sahip olması gereken bütün davranışları kazanma sürecidir. Birey, eğitim süreci sonunda öğrendiği davranışları kendi yaşamında etkin bir şekilde aktarır ve bu bilgileri kullanır, bireydeki bu davranışlar gözlemlenebilir bir şekilde sergilenmektedir (Taşpınar, 2017, s.2).

Eğitim, bireyi ve içinde bulunduğu toplumu her dönemde en yakından ilgilendiren kavramların başında gelmektedir. Eğitim kelimesinin Türkçe'de besleme, büyütme, yetiştirme, terbiye gibi farklı şekillerde de kullanımı mevcuttur. Fakat bu kelimelerin içerisinde en yaygın kullanılan ve önemli olan kavram "Terbiye" kelimesidir. Günlük hayatta da sıkça kullanılan bu ifade bireyin ahlaki durumunu ve eğitim seviyesini belirten ifadelerdir. Cumhuriyet öncesi dönem ile Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar da sıkça kullanılan "terbiye" kelimesi günlük ve metodik kullanımda Terbiye-i amme(halk eğitimi),terbiye-i sıbyan (çocuk eğitimi),ilm-i usul-i terbiye(eğitim yönetim bilimi) gibi farklı şekillerde ifade edilmiştir. 21.yy'da ise eğitim, "eğitim bilimi, eğitbilim, pedagoji" kelimeleri ile ifade edilmektedir (Doğan, 2011, s.3).

Başaran (1987), eğitimin tek bir tanımı olmadığı söyleyerek, içerik ve süreç olarak iki ayrı boyuta ayırmıştır.

İçerik tanımları; eğitimin kime niçin uygulanacağını ona neler kazandıracağını ad vererek gösterirler.

Süreç tanımları; eğitimin oluşumunu anlatan tanımlardır. Eğitimin süreci durumdan duruma, kültürden kültüre değişmediği için bu tür tanımlar daha genel ve soyuttur. Eflatun'a göre eğitim, "Ruhu iyiye (Tanrı'ya, ideaya) çevirme ve bu amaç için en kolay, doğru ve şaşmaz yolu bulma sanatıdır.''

İnsanların en iyi biçimde yetiştirilmesine kaynaklık eden etkili ve değerli bir araçtır. İnsanlara hizmet edebilmek amacıyla onların yaşamında önem oluşturan alanları kapsamına almıştır. Sanat da bireyin yaşamında vazgeçilmez alanlarından biri olduğundan, eğitim içerisinde kendine nitelikli bir yer edinmiştir (Uslu, 1996, s. 105).

Eğitim demek, vücutta ve ruhtaki güzelliği ve mükemmelliği son mertebesine kadar geliştirmek demektir.

Antropolojik yönden değerlendirildiğinde eğitim, kasıtlı bir kültürlenme sürecidir. Bireyi topluma faydalı hale getirmek, kendi ilgi ve yeteneklerini keşfetmesini sağlamaktır. Bu ilgi ve yeteneklerin geliştirilmesi için bireye rehberlik etme sürecidir. Toplumla bireyin iç içe yaşatmak için, çağın gereklerine uymak, kültürlenme sürecine dâhil olmak için eğitim, bireyin hayatında olmazsa olmazdır. Bu sayede toplumun kültürel birikimi tüm nesillere yayılabilmektedir.

Cervantes'e göre; ''İnsan eğitimle doğmaz fakat eğitimle yaşar''

Eğitimin insan hayatındaki etkisini dile getiren bu söz de göstermektedir ki, eğitim bireyin hayatı boyunca kesintisiz bir şekilde var olması gereken en temel unsurlardan biridir.

Eğitimin amacı kuşkusuz, çocukların ve gençlerin topluma, sağlıklı, zinde ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olmaktır. Bu uyumun gerçekleşmesi için bireyin yetenekleri, eğitim yolu ile en son sınıra kadar geliştirilir (Varış, 1985, s.5).

Eğitim toplumsal ve bireysel olmak üzere ikiye ayırabilir. Çağdaş eğitim bireyin kültürlenmesi, bireyselleşmesi ve toplumsallaşmasını, aynı zamanda da bireyin üretici bir güç haline gelmesini sağlamalıdır. Kişinin kendisinin, ailesinin ve yaşadığı toplumun geçimine katkıda bulunmak amacıyla milletin var olan zenginliğini güçlendirmesi, yeni zenginlik kaynakları bulması ve dengeli, bilinçli kullanmayı öğrenmesidir (Nural, 2008).

Milli Eğitimin temelleri, Ulu Önder Atatürk tarafından Kurtuluş Savaşı yıllarında atılmaya başlanmıştır. Eğitimi fazlaca önemseyen Atatürk, 1921 yılında 250'den fazla kadın ve erkek öğretmeni bir araya getirerek Maarif Kongresi'nin bir araya gelmesini sağlamıştır. Atatürk, 1924'te Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışında eğitimin amacını şu sözlerle dile getirmiştir: "Eğitim öğretimin amacı, bilgiyi insan için bir süs, baskı aracı veya medeni bir zevkten ziyade hayatta başarıyı sağlayan uygulamalı ve yararlanılabilir hale getirmektir" (Uygun, 2008).

Mustafa Kemal Atatürk, eğitimin önemine şu sözleriyle de değinmiştir: "Eğitim ki ya hür bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk halinde yaşatır; ya da bir milleti esaret ve sefalete terk eder"

Gerçek sermayenin bilgi olduğu 21.yy'da, bireyin ve toplumun aydınlanma sürecini destekleyecek belki de en önemli kavrama bu denli vurgu yapan Büyük Önder, Cumhuriyet'in çağdaşlaşma sürecinin her alanında eğitime gereken ilgiyi göstermiştir.

2.2.Müzik Eğitimi

Eğitim, "bilim, teknik ve sanatın tamamını içeren bir biçimde düzenlenip uygulandığında, kişileri ve toplumları şekillendiren, yönlendiren, farklılaştıran, geliştiren ve yetkinleştir en etkili bir süreç niteliği kazanır. Sanat eğitimi, bütün bu sürecin üç ana boyutundan ve üç ana bileşeninden biridir (Uçan, 1996).

Müzik, her yerde bulunan bir tür ve her kültürün içinde varlığını sürdüren bir kavramdır, Kültür onu kendi hayatta kalma yapısı içinde bir iletişim biçimi olarak kullanır. Müzik, dilin gelişiminde önemli rol oynar. Etkileşimde, grup koordinasyonunda ve insan hayatındaki en temel ve en eski sosyal bilişsel temellerden biridir (Soysal, Yalçın ve Karakaş, 2005)

‘’Başlangıçta müzik, evrensel ahengin şiirsel sembolü sayılıyordu. Sir Thomas Browne, Religi Medic'de (1635) en sıradan müziğin bile, ilk besteciye (Tanrı'ya) derin bir bağlılık duygusu uyandırdığını vurguluyordu, Browne'ye göre müzik, sadece kulağı hoşnut kılan duygusal seslerden oluşmuyordu. Çok daha yüksek düzeydeki bir uyumun anlatımıydı, Kökleri Hermetizme ve evreni matematiksel bir düzey içinde tasarlayan Sisamlı Pythagoras'ın sayı gizemciliğine dek uzanan düşünceye göre de müzik, var olan tüm varlıkların birliğini sağlayan yasaların anahtarıydı. Müziğin temel ilkeleri keşfedilebilirse evrenin tüm gizemleri de çözülebilirdi. İşte tam da bu sebepten müzik, matematik, geometri ve astronomi ile birlikte Orta Çağ'ın dört yüksek ilminden birini oluşturuyordu’’ (Turhanlı, 1988).

Atatürk, 14 Ekim 1925'te İzmir Kız Öğretmen Okulu'nu ziyareti sırasında bir öğrencinin, ‘’Hayatta musiki lazım mıdır?’’ sorusuna verdiği yanıt şöyledir:

-“Hayatta mûsiki lazım değildir. Çünkü hayat mûsikidir. Mûsiki ile alakası olmayan mahlûkat insan değildir. Eğer mevzuu bahis olan hayat insan hayatı ise, mûsiki behemehâl vardır. Mûsikisiz hayat zaten mevcut olamaz. Mûsiki hayatın neşesi, ruhu, sürüru ve her şeyidir. Yalnız mûsikinin nev'i şayan-ı mütalaadır” (Oransay, 1985, s.24).

Atatürk'ün konuşmalarına ve uygulamalarına dayanarak, sanatın tüm dalları içinde müzik sanatına özel bir değer verdiğini söylemek mümkündür. Toplumu eğitime ve yönlendirmede -insan ruhunu dolaysız etkileyebilme gücü ve toplumu kolay ve hızlı bir biçimde güdüleyebilme özelliğiyle- etkin bir işlev üstlenebileceği için Atatürk'ün en çok üzerinde durduğu sanat dalı "müzik" olmuştur. Yokluklar ve zorluklarla çevrili bir dönemde Cumhuriyet'i kurarken, müzik konusunu TBMM gündemine taşıyacak kadar önemsemesinin ve Cumhuriyetin ilk eğitim kurumunun Musiki Muallim Mektebi olması da bu önemi pekiştiren somut bir göstergedir (Ünver, 2010).

Müzik, İfadesi kelimelerle mümkün olmayan duygu ve heyecanları, anlatabilecek bir biçimde düzenlenmiş birtakım sesler aracılığı ile başka ruhlara ulaştırma sanatıdır. İfadesi kelimeler yolu ile mümkün olmayan duygu ve heyecanlardan bahsettik, o halde müziği bu duyguların ve heyecanların dili kabul edebiliriz (Saygun,1958)

Müziğin temel ögeleri:

- Ritim
- Ezgi
- Armoni olarak belirtilebilir.

Ritim, Müzikte hareketi dolayısıyla da müziğin karakterini belirler. Zamanın, belli bir süre içerisinde birbirine eşit ya da farklı uzunluktaki parçacılara bölünmesinden kaynaklanan ritmik hareket, düzenli bir biçimde birbirini izler. Bu düzenli parçacıkların yani ritmin oluşması için en az iki sesin art arda gelmiş olması ve o seslerden birinin, diğerine göre daha kuvvetli duyurulması ve vurgulanması gerekmektedir. Eski Yunanca ''Rhythmos'' sözünden geldiği bilinmektedir. Halk müziğinde de bu kelimeye alternatif olarak genellikle ''Usûl'' kullanılmaktadır (Say,2010).

Ezgi, Farklı yüksekliklerdeki seslerin belirli bir süre değeri içerisinde kendine has anlamlar oluşturmak üzere art arda gelerek oluşturduğu ''müzik düşüncesi''dir. Eski Yunanca ''Lirik şiirler üzerine söylenen şarkı'' anlamına gelen ''Melos'' kelimesinden gelen melodi (ezgi) müzikte sonsuz sayıda çeşitlilik gösteren bir kavramdır (Say,2010).

Armoni, Müziğin üç temel ögesinden biri olan armoni, Yunanca ''Uyum, ahenk ya da seslerin kaynaşması'' anlamına gelen ''harmonia'' kelimesinden türemiştir. Müziğin uyum kurallarını ve yaratıcı ilkelerini belirleyen ve geliştiren armoni, hem bilim hem de sanattır. (Say, 2010, s.23,24,25)

Bireyin gelişimi söz konusu olduğunda sanat eğitimi, eğitim sürecinin başından sonuna mutlak surette var olması gereken, bu sürecin yapı taşlarından biridir. Sanat eğitiminin, yalnızca ‘’sanatçı’’ yetiştirme amacı yoktur. Bu süreç, ‘’Mesleki sanat eğitimi’’ ile karıştırılmamalıdır. İnsana, doğaya, hayvana ve doğal olarak topluma karşı bilinçli, entelektüel kapasitesi yüksek, hak ve sorumluluklarının bilincinde, hayatı fark açılardan değerlendirebilen ‘’Özgün’’ bireyler olarak yetiştirmek elbette ki sanat eğitimi ile mümkündür. Nitekim sanat yalnızca insana değil, topluma da değer katan bir olgudur. ‘’Yüksek uygarlığın merdiveni sanattır’’ diyen Mustafa Kemal Atatürk, sanatın bu yönünün yüksek farkındalığı ile çağdaş eğitim sistemi içerisinde sanat eğitimine gereken ihtimamı göstermiştir.

Eğitimsel işlevi ile sanat, bireyin ve içinde bulunduğu toplumun gelişimini olumlu yönde desteklemektedir. Sanatın estetik dışı amaçlarının başında öğretici, eğitici amaçları gelmektedir (Ersoy, 2002).

“Sanat, insan hayatı için olmazsa olmazdır. Çünkü sanat hayatın içinde her zaman mevcuttur, hayatla iç içedir. Sade ve özlü anlamıyla sanat eğitimi, “Bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma” ya da “bireyin sanatsal davranışında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak belirli farklılıklar oluşturma sürecidir” (Uçan, 2005)

Sanat eğitimi, bireyin genel eğitimi süreci içerisinde önemli bir yer edinmiştir. Sanat eğitiminin yalnızca yetenekli bireylere verilen eğitim için bir “lüks” olması yaygın bir düşüncedir. Oysaki sanat eğitimi, herkes için gerekli bir kişilik eğitimidir. Burada sanat eğitiminden amaçlanan, yalnızca sanatçı yetiştirmeye yönelik eğitim değil, kişinin sanat yoluyla eğitimi, yani kişiye estetik duyguların kazandırılma sürecidir. Bireyin yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmasında yardımcı olacak şartları belirleyen ve bireyin ‘’Benlik’’ kazanmasını amaçlayan bir etkinliktir. Çağdaş eğitim sistemlerinde önemli bir yeri olan sanat eğitiminin, bireyin yaratıcı ve özgün düşünmesine katkı sağlamasının yanında, sosyalleşmesinde de önemli işlevleri vardır (Gençaydın, 1990).

Sanat eğitimin en önemli boyutlarından biri de hiç şüphesiz müzik eğitimidir.

Müzik, yalnızca sanat değil, bir bilim dalıdır. Bu sebeptendir ki modern eğitim sisteminde, sanat eğitiminin bir dalı olarak müzik eğitimi, güzel sanatlar eğitiminin en önemli dallarından birini oluşturmaktadır (Uçan, 1994).

En yalın tanımıyla müzik, malzemesi ‘’ses’’ olan bir sanattır (Say, 2008).

Platon, müziğin eğitici ve ahlak değeri sayesinde insan ve toplum eğitimindeki yerini ve önemini günümüzden 2500 yıl önce ortaya atmış bir düşünürdür. İyi ve mutlu insanların yaşadığı devlet hedefine ulaşma konusunda, müziğe ve müzik eğitimine yüklemiş olduğu görev ve önemin göstergesi olan şu sözleri, onun müzik eğitimi konusundaki görüşlerini net bir şekilde ortaya koymaktadır. ‘’Müzik eğitimlerin en üstünüdür. Çünkü ritim ve makam ruhun içine işler, onu en güçlü biçimde kavrar; insan iyi eğitim görmüşse, o ritim ve makamdaki güzellik ruhu da güzelleştirir, ama iyi eğitim görmemişse tersine olur.” (Akan, 2017).

Müzik, temelinde eğitimsel bir niteliğe sahiptir. İnsanlar müzikle olan bağının şekline, yönüne, içeriğine ve derecesine göre ondan bir şey alıp, bir şey edinir ve bir şey kazanır. Müziğin insan yaşamındaki birçok işlevi yalnızca müzik eğitimi sayesinde gerçekleşir, farklılaşır, gelişir ve yetkinlik kazanır. Bu bakımdan müzikle alâkalı olan her insan, müziğin eğitsel boyutuyla da az-çok alâkalıdır demektir (Uçan, 1996).

Müzik eğitimi yalnızca bireyin gelişimi için önem taşımaz, o aynı zamanda bir kültür unsuru olarak ortaya çıkar. Toplumların kendilerine öz yapıları, geçmişi, geleceği ve etkilenmiş olduğu diğer tüm öğelerle aynı toplumun kültürel yapısını meydana getirir. Müzik, toplumlardaki kültür yapısının gelişiminde önemli rol oynayan ve etkileyen oldukça güçlü bir olgudur. Bireylerin üst düzeyde müzik eğitimi alması oldukça önemlidir (Otacıoğlu, 2005).

Müzik eğitimi kritik düşünme, sorun odaklı çözüm ve bu amaçlara yönelik dayanışma esaslı çalışılması gerektiğini öğrenme gibi akademik ve kişisel becerilerin geliştirilmesini destekler. Sembollerin nasıl kullanılacağı, bilgiyi analiz etme, sentezleme ve değerlendirme gibi kavramaya yönelik beceriler müzik öğretiminde tam belirgin olmasa da, çocuğun bu yöndeki yeteneklerinin gelişimini güçlendirici yöndedir (Barış ve Şendurur, 2002)

Bireyin düşüncelerini, duygularını, algılarını, deneyimlerini, yaratıcılığını, duyarlılığını estetik bir düzeyde anlatabilme yetisini kazandırma sürecidir müzik eğitimi. İçerik bakımından; özengen, genel ve mesleki eğitim olarak farklı boyutlarda incelenebilir. 21. Yüzyılda birçok sanayileşme hareketine maruz kalsa dahi müzik, insanın öz kimliğini yansıtmasında yardımcı olan, birey ile ilişkisini her zaman en üst noktada tutan, öze öz bir kavramdır. Müzik eğitimi, genel anlamda bireye, istendik müzikal davranışlar kazandırma yöntemi olarak tanımlanabilir.

Bireyin yeteneğini eğitim ile destekleyerek ortaya çıkarma, müzik eğitiminin en temel amaçlarındandır. Shinichi Suzuki: ‘’Doğal yenetek, eğitimle ortaya çıkar.’’ Sözünde yetenek ve eğitim ilişkisini en iyi şekilde ifade etmiştir.

Bilim anlamıyla müzik; fiziksel olarak seslerin ilişkisinin matematiksel olarak ortaya konması anlamı taşır, müzik-matematik ilişkisini içerir. Kültür anlamında ise müzik, toplumun bir üyesi olarak kişinin kültürel yaşamında önemli bir yer edinmiştir. Toplumların müzik geleneği, kültürünü ifade eder ve genel kültür ortamı içinde hak ettiği yeri bulur. Sanatın en önemli dallarından biri olan müzik, Bireyin kendini biçimlendirme çabasında önemli edinmiş, eğitiminde ve bulunduğu topluma uyumunda etkin bir rol oynayarak, toplumların gelişmişlik göstergesi olarak ciddiye alınmış ve kabul görmüştür. (Erdal, 1998).

Müzik eğitimi; çocukların kendilerini ifade etme ve yaratıcılıkları, hareket ve ritmik becerileri, dil becerileri, kültürel birikimleri, estetik duyguları, bilişsel ve analitik düşünme becerileri ve sosyal becerilerini geliştirir (Scott, 1999).

Müzik etkinlikleri, kişinin topluma adapte olmasını kolaylaştır ve hızlandırır. Müzik yapılan grup çalışmalarında yer alma, gruba dâhil olma, grubun içinde dikkati çekme, gruba kendini kabul ettirme, grubun güvenini kazanma gibi aidiyet ve birliktelik duygularının vb. geliştirmesi ile müziğin toplum içindeki rolünü yerine getirilmiş olur. Müzik sayesinde bireyler arasında, birlikte müzik yapma yoluyla, etkileşme, işbölümü, yardımlaşma, dayanışma, uyuşma, paylaşmayı geliştirip güçlendirme, sağlanır ve birlikte çalışma sırasında bireylerin sorumluluk sahibi olmaları yönünde katkıda bulunarak, sorumluluk bilincini geliştirir (Uçan, 1996).

Mustafa Kemal Atatürk; ’’Bir milletin yenileşmesinde ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir. Milli ince duygulan, düşünceleri anlatan, yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları bir gün önce, genel son musiki kurallarına göre işlemek gerekir. Ancak bu sayede, Türk milli musikisi yükselebilir, evrensel musikide yerini alabilir.’’ sözü ile Türk müziğinin bireysel, toplumsal ve evrensel öneminden bahsetmiştir. Verdiği talimat doğrultusunda Avrupa’ya eğitim için gönderilen ‘’Türk Beşleri’’, yazdıkları eserlerle bir ‘’Türk Okul Müziği’’ repertuvarı oluşturmuşlardır.

‘’Sağlıklı bir toplum yapısı oluşturmada eğitimin işlevi, toplumun etik değer ve kuralları benimsemesini ve bilgiyle aydınlanmasını sağlamak olduğu kadar, sanat ve estetikle

yücelmesine de katkıda bulunmaktır. Aynı anlayışla Cumhuriyet yapılandırılırken sanata ve sanat eğitimine büyük önem verilmiştir''(Ünver,2010).

Atatürk bir başka konuşmasında Türk müziğine verdiği önemi şu şekilde vurgulamıştır:

> "Güzel sanatların hepsinde, ulus gençliğin ne türlü ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu, yapılmaktadır. Ancak, bunda en çabuk, en önde götürülmesi gerekli olan Türk musikisidir. Bir ulusun yeni değişikliğine ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir. Bugün dinletmeye yellenilen musiki, yüz ağartacak değerde olmaktan uzaktır. Bunu açıkça bilmeliyiz. Ulusal, ince duyguları, düşünceleri anlatan yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları bir gün önce, genel son musiki kurallarına göre işlemek gerektir. Ancak bu düzeyde, Türk ulusal musikisi yükselebilir, evrensel musikide yerini alabilir.'' 1934 (Ayın Tarihi, Sayı 12, 1934. s. 23)

Türk insanının birey ve ulus bilincini oluşturma aşamasında müziğe ve müzik eğitimine verilen önem ve sorumluluk, Atatürk'ün bu amaç için yürüttüğü, uygulamaya koyduğu projeler ile kendini belli etmiştir (Ünver,2010).

Türk Halk müziği eserlerinin eğitim müziğinde kullanılması ise ancak 1950 yılından sonra başlamıştır.

2.3.İlköğretim Müzik Eğitimi

Atatürk ilkeleri Türk Millî Eğitimi'nin temel prensiplerinin oluşmasına büyük katkı sağlamıştır. Cumhuriyet'in ilk yıllarından bu yana hükümetler, eğitim politikalarını ve planlamalarını toplumu çağdaş medeniyetler seviyesine ulaştırmak, ülkenin kalkınmasındaki engelleri aşmak, millî ve laik bir sistem oluşturabilmek amacı gütmektedir. Atatürk'ün eğitime dair görüşleri çerçevesinde gerçekleşen eğitim hamleleri toplumun temel ihtiyaçlarını gidermiştir (Demirtaş, 2008).

1936 yılından itibaren, Atatürkçü felsefenin cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devletçilik, laiklik ve inkılâpçılık ilkeleri okul programlarına dâhil edilerek eğitim için yapılan yeniliklere yön vermiştir. Nitekim Cumhuriyetçilik fikri eğitimde özgür düşünceyi ve özgür vicdanı engelleyen unsurların tamamını kaldırmıştır. Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi ile Türk millî eğitimi millî bir vasıf kazanmıştır. Halkçılık, dilde yenileşmeyi, azınlık eğitiminden bütüncül bir eğitime geçişi ve eğitimde okulculuk anlayışı haricinde halk eğitimini gerçekleştirmiştir. Devletçilik ilkesiyle Türk eğitiminin ihtiyacı olan devlet işletmeleri kurulurken, buraların insan gücü ihtiyacı da devlet tarafından karşılanmıştır. Dinin yalnız devlet ve siyasetten değil bilim, sanat ve eğitimden ayrı tutulması laiklik

ilkesiyle gerçekleşmiştir. İnkılâpçılık ise bütün ilkelerin teminatı ve hareket noktası olmuştur (Karal,1994).

Milli Eğitim Bakanlığının sorumluluğundaki Laik eğitim sistemi, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel yapı taşı olmuştur.

Eğitimin İlkeleri

1. Millîlik İlkesi

2. Laiklik İlkesi

3. Bilimsellik İlkesi

4. Genellik ve Eşitlik İlkesi

5. İşlevsellik İlkesi (Fer,2005).

Cumhuriyet yönetimini halka benimsetme, ülkenin ihtiyacı olan alanlarda, laik, demokrat, çağdaş, üretken ve milliyetçi insan yetiştirme temel amaç olarak görülmüştür. Bu amaçta gerçekleştirilen ekonomik, hukuki, siyasi, kültürel değişmelerin, gelişmelerin topluma anlatılması, aktarılması, açıklanması ve benimsetilmesinin yolunun eğitimden geçtiği anlaşılmıştır (Akyüz, 1999, s. 283, 284).

Cumhuriyetten önce halkın sadece yüzde onunun okuma yazma biliyor olması, eğitimin gereken amaca ulaşmadığının önemli bir göstergesi olmuştur. Bu sebeple 1923'ten itibaren ilköğretim, üzerinde en çok durulan alan olmuştur. Bu çabalar daha sonraki yıllarda artarak devam etmiştir (Demirtaş, 2008)

İlköğretim; öğrenim çağına gelmiş olan çocukların sağlıklı, dengeli bir yaşam sürebilmesi, kişi hak ve sorumluluklarını öğrenebilmesi, toplum bilincini kazanması, yurttaşlık hak ve görevlerini öğrenebilmesi, bireysel farklılıklarının farkına vararak yeteneklerini geliştirebilmesi amacı ile oluşturulmuş bir ‘’temel eğitim’’ basamağıdır.

İlköğretim: Örgün eğitimin, okuma yazmayı, aritmetiği öğreten, iyi bir yurttaş olmak için gerekli bilgileri veren, bilgi ve beceri kazandıran ilk basamağıdır (TDK, 2020).

İlköğretimin temel amacı, her Türk çocuğunu, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, Türk Milleti'nin ahlaki, milli, manevi, insani ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren bireyler olarak yetiştirmek. Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarının bilincinde iyi bir yurttaş olarak yetiştirmektir (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973).

Öğrencilerin kültür değerlerini tanıma, bilme, geliştirme ve gerek milli gerekse evrensel kültüre saygı duymasını sağlama; kendilerine, ailelerine, topluma ve çevreye karşı bilinçli birer birey olarak yetişmesi, topluma olumlu katkılar yapabilen bireyler yetiştirme, bireysel ve toplumsal sorunlara karşı duyarlı olma ve bunlara çözüm odaklı yaklaşabilme, bilimsel düşünme, çalışma ve araştırma alışkanlığı kazandırma, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini destekleyerek; sistemli düşünebilen, girişimci, çağdaş teknolojileri etkili biçimde kullanabilen, plânlı çalışma alışkanlığına sahip estetik duyguları ve yaratıcılıkları gelişmiş bireyler yetiştirme, ilköğretimin temel amaçlarındandır.

Amacı eğitim olan müzik öğretimi, eğitsel müzik öğretimidir. İlköğretimlerde yapılan müzik öğretimi de bu konunun içinde yer almaktadır. Okul hayatında eğitim gören ve mezun olan öğrenciler müzik eğitimi alır ve toplumun müzik geleceği az çok bu eğitime bağlıdır. Toplumların kültürlerini belirleme alanı içinde fiziki ve psikolojik etkilerin de varlığını sürdürmesi yarattığı, yaşattığı müziğin çağa uygun olması ile mümkündür. Müzik öğretimini etkileyen başlıca dört ana faktör; öğrenci, öğretmen, öğretim araçları ve müfredat olarak belirtilebilir (Sun, 1984).

Çocuğun birçok yönden gelişim göstermesi, ilköğretim sürecinin amaçlarının başında gelir. Bu kademede, okuma, yazma, konuşma ve hesaplama gibi temel beceri olarak kabul edilen yeterliliklerin kazandırılması beklenir. Gelişen toplum ve genişleyen çevre içerisinde çocukların; sosyal bir birey olarak var olması, ait oldukları toplumun ve kültürün onlardan beklentilerinin farkında olmaları, etkileşim biçimlerini temel alışkanlık ve tutum becerilerini geliştirmede ilköğretim basamağı çocuğun gelişimi içinde önemli ve kritik bir yere sahiptir.

İlköğretim, kişinin beyin teknolojisinin geliştirildiği ilk ve en önemli aşamadır. Beyin teknolojisi geliştirmek; düşünme, anlama, sınıflama, sıralama, eleştirme, analiz sentez yapma ve değerlendirme gibi üst düzey bilişsel stratejilerin kullanımını ve geliştirilmesini öğretmektir (Çınar, 2008).

İlköğretim, öğretim etkinliklerinin gerçekleştirilmesi amacı ile Türk Eğitim Sistemi içine hiyerarşik olarak düzenlenen örgün eğitim kademelerinin başlangıcında, 7-14 yaş aralığındaki çocukların devam etmesi gereken zorunlu bir öğretim kademesidir. Bu kademede çocuk ilk kez planlı, programlı, güdümlü, amaçlı, destekli ve zorunlu bir eğitim sürecinin içine dâhil olur. İlköğretim kademesinde çocuk, yeni bilgi, beceri ve davranışlar kazanır. Bu sebepten ilköğretim kademesi çocuğun gelişiminde kritik ve önemli bir yere

sahip olmaktadır. Çünkü bu dönemde kazanmış olduğu davranış ve beceriler, bireyin gelecekteki yaşamına doğrudan etki etmektedir (Gökçe, 1999).

İlköğretim, kişinin formal eğitim ile ilk kez karşılaştığı, ileride devam edecek olan öğretim aşamalarının temelini oluşturur. Gelişim açısından bireyin en kritik yaşları geçirdiği bu dönem (7-14 yaş) ,bireyin kimlik kazanmaya başladığı oldukça önemli bir süreci kapsar. Bu sebepten ilköğretim kademesinin kaliteli olması oldukça önemlidir. Bireylerin gerekli bilgi ve becerileri kazanıp, demokrasinin ilke ve kurallarının gerektirdiği davranışlar kazandırarak topluma ve kendine yararlı birer birey olmalarını sağlar. Atatürk ilke ve inkılaplarını benimsemek gibi temel amaçlar içeren ilköğretim kademesi, Eğitim sistemi içerisinde oldukça önemli ve etkili bir kademedir. Türkiye'de Milli eğitimin temelini oluşturmaktadır.

İlköğretim kademesinde çocuk, ilk kez eğitim öğretim olgusu ile karşı karşıya gelir. Gelişim açısından oldukça kritik, zihinsel gelişimi açısından ise en parlak dönemlerini geçirdiği süreçtir. Bu süreçte çocuk, yönlendirilmeye açıktır. Hayata ve üst öğrenme kademelerine hazırlandığı, oldukça önemli bir süreçtir (Gülcan, Türkeli, Parabakan, Şölen ve Albayrak, 2003).

İlköğretim çağına gelen çocukların, iyi birer birey ve yurttaş olmaları, ahlak anlayışına uygun yetiştirilmeleri, gerekli temel bilgi ve beceri kazanmaları, istendik davranışlar sergilemeleri; ilgi, yetenek ve yetileri doğrultusunda hayat içinde var olabilmeleri, eğitim öğretim ile mümkündür. Öğrencilere bu süreçte tek bir açıdan değil, birçok açıdan yaklaşmak gerekir. Gelişim özellikleri, yetenek, ilgi gibi farklılıklar bunlardan yalnızca birkaçıdır. İlköğretim kademesi, çocuğun birey olma sürecinin ilk adımlarındandır (Doğan, 2007).

İlköğretimde müzik dersi, Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren yaygınlık kazanmaya başlamıştır. 1940 yılına kadar sadece kent ilkokullarında yer alan müzik dersi, 1940'dan sonra köy ilkokullarında da uygulamaya konulmuştur. Osmanlı Devleti'nin son döneminde tüm ortaokullarda müzik dersi yer almış ve bu durum Cumhuriyet kurulduktan sonra devam etmiştir. İlköğretim kurumlarının kurulmasıyla ilköğretim kurumları içine dahil edilen müzik dersi, zorunlu ders olarak eğitim – öğretim programında yerini almıştır (Küçüköncü, 2010).

Çocukların ilgi ve yeteneklerini geliştirme fırsatını bulabildikleri müzik dersi temel dersler arasında yerini almaktadır. Bireyin gelişimini desteklemek, sınıf ortamına uyum sağlamak,

toplumsal bilince varmak, görev, hak ve sorumluluklarının farkına varmada oldukça önemli bir yere ve öneme sahiptir. ‘’Çocuğun müziksel gelişiminde çok yönlü bir bütünlük gösterir. Çocuk, ilköğretim çağına geldiğinde müziksel devinme, müziksel işitme, müziksel söyleme, müziksel çalma (kendi bedenini ve çevresindeki nesneleri çalgı gibi kullanma ve bunlarla müzik yapabilme) ve müziksel beğenme davranışlarıyla belirginlik ve somutluk kazanan bir açılım içindedir. Bu gelişim ve açılım müziksel zekâ, müziksel yetenek ve müziksel eylem boyutlarıyla birlikte iç içe yürür ve gerçekleşir’’ (Uçan,2005).

İlköğretimde müzik öğretim planı, genel müzik eğitiminde yer alan anlayış ve içeriğe göre düzenlenmiş olup, bireylerin farklı yöntem ve tekniklerle her yönüyle dengeli, tutarlı ve sağlıklı bir şekilde büyümesini sağlamak amaçlanmaktadır.

Çağdaş ilköğretimde; öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar dikkate alınmalı, öğrenme-öğretme ortamları düzenlenirken öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve farklı zeka alanlarına yönelik bir müzik eğitimi uygulanmalıdır (Nacakcı, 2006).

“Ruhsal yönden kişiyi sağlıklı kılmayı üstlenen müzik eğitimi, müziksel etkinliklerle de çevresiyle etkileşimi yoğunlaştırır, düzenli olmasını sağlar, algılama ve beğeni düzeyini geliştirir, belli bir türe koşullanmak yerine çok yönlü bir bakış açısıyla ayırt edici, seçici ve belli beceri ve donanımı sağlar” (Bilgin ve Şaktanlı 2008).

İlköğretim çağına gelmiş çocuklar, her birey gibi biyolojik bir psikolojik, sosyal ve kültürel varlık olarak hayatını sürdürmektedir. Bilişsel, davranışsal, duyuşsal ve sezişsel davranışlar ile bir bütün halindedir. Toplumla iç içe bir yaşam süren çocuk, çevresi ile sürekli bir etkileşim halindedir. Bu iletişimin temel ögeleri ses ve müziktir. İlkokul öğrencilerinin yaşadığı ortamda ses, doğal, sosyal ve kültürel unsurlar arasında çok farklı ve çok önemli bir konuma sahiptir. Çocuk bütün bu süreç içinde adeta sesler ile örülü bir ağın içinde kendini bulur. Doğal, toplumsal, kültürel sesler bu ağın içinde mevcuttur. Çocuğun müzik ortamı onunla birlikte sürekli olarak şekillenir, geliştirilir, değiştirilir ve dönüştürülür. Bu süreçte müzik; çocukların ve diğer insanların duygu, düşünce ve tasarımlarını, yaşadıkları belirli durumları, olguları ve olayları belirli amaç ve yöntemlerle anlatan ve belli bir güzellik anlayışına dayalı estetik bir bütündür. Müzik adı verilen, temelinde ses olan estetik anlatım da özünde sesin yanı sıra, söz ve devinim gibi başka gereçlerin de önemli katkıları bulunmaktadır. Her müzik, kendine özgü bir karakter içerir. Çocuk bu yapıyı yapar, yaşar, öğrenir, yaratır, seslendirir, yorumlar, dinler-dinletir, alır, iletir, aktarır, paylaşır ve üretir-tüketir. İlköğretim çağındaki çocukların yaşamlarında müziğin önemi oldukça büyüktür. Bu işlevler; bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel olmak

üzere çok yönlü ve çok boyutludur. Müziğin işlevleri, toplumla olan ilişkisinde etkin ve belirleyici bir rol üstlenir. Bütün bu tanımlama ve açıklamalardan da anlaşılıyor ki, ilköğretim çağı çocuğu müziksel bir varlıktır (Uçan, 2005).

Genel müzik eğitimi herkes içindir. Sağlıklı, dengeli, başarılı ve mutlu bir "insanca yaşam" ve "insanca gelişim" için gerekli müziksel davranış değişiklikleri oluşturmayı ve ortak bir genel müzik kültürü kazandırmayı amaçlamaktadır (Uçan, Yıldız, Bayraktar, 1999, s. 4).

Müzik Eğitimi Programı: "Planlı müzik etkinlikleri yoluyla okul içinde ve dışında öğrenmeye yönelik bir düzenlemedir" (Tarman, 2006, s.54).

Müzik Dersi Öğretim Programı'nın amacı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitimi'nin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri'ne uygun olarak öğrencilerin;

- ✓ Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- ✓ Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- ✓ Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek,
- ✓ Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak farklı kültürlere ait ögeleri zenginlik olarak algılamasını sağlamak,
- ✓ Kişilik ve öz güven gelişimlerine katkı sağlamak,
- ✓ Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- ✓ Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- ✓ Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını sağlamak,
- ✓ Bireysel ve toplu olarak nitelikli farklı türlerde şarkı dinleme, söyleme ve enstrüman ile çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- ✓ Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- ✓ Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- ✓ İstiklâl Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- ✓ Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- ✓ Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,

- ✓ Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak amaçlarına ulaşmalarının sağlanmasıdır (MEB, 2019).

"Türk Millî Eğitim Sistemi'nin temel hedefleri arasında öğrencileri sağlıklı, mutlu bir şekilde hayata hazırlamak, iyi insan ve iyi vatandaş olmalarını sağlayacak bilgi, beceri, değer, tutum, davranış ve alışkanlıklarla donatmak yer almaktadır. Bu bağlamda değerlerin eğitim süreci içerisinde kazandırılması ve yeni nesillere aktarılması hedeflere ulaşmada ve kültürel devamlılık açısından da son derece önem taşımaktadır'' (MEB2019).

Yukarıda belirtilmekte olan amaçlar doğrultusunda İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı Öğrenme alanları ve alıştırmaları içermektedir ve öğrencilere aşağıdaki temel beceri ve değerler konusunda becerilerinin gelişmesini sağlayacaktır. Programın elde etmesi beklenen temel beceriler ve değerler şu şekilde sıralanabilir (Bilgin ve Şaktanlı, (2008).

Temel beceriler

- Sözlü müziklerde Türkçeyi etkili, güzel ve anlaşılır kullanma,
- Müziksel Yaratıcılık,
- Müziksel algı, bilgilenme, müziksel etkinlik ve kültürel boyutlarında eleştirel düşünme,
- Müzik aracılığıyla sosyal değerlere önem verme,
- Müziksel etkinliklerinde olabildiğince teknolojiden yararlanma,
- Müzik okur yazarlığı,

Değerler

- Paylaşım,
- Vatanseverlik,
- Hoşgörü,
- Sorumluluk, olarak sıralanabilir

"Birinci devre temel amaçları; temel müzik bilgileri ile birlikte, çevresindeki müziksel olayların farkına varabilme, ayırt edebilme, özelliklerini anlayabilme gibi temel müzik becerilerinin kazandırılmasına yönelik amaçlar olarak belirlenmiştir. Ayrıca müzik yapma ve dinlemeyle ilgili temel kuralları fark edebilmeye, müzik yapmaya, dinlemeye, müzik yoluyla arkadaşlarıyla ilişki kurabilmeye ve müzik yoluyla Atatürk sevgisini geliştirmeye

yönelik amaçlar da yer almaktadır. İkinci devre temel amaçlarında ise genelden özele gidilerek çocuğun yaşadığı bölgeye ilişkin müziksel olayları ve etkinlikleri fark edebilmesi yanında müziğe ilişkin temel bilgi ve becerilerin kazandırılmasına yönelik; müzik yazısını tanıyabilme, okuyabilme, yazabilme, ölçüleri anlayabilme, gürlük basamaklarını ayırt edebilme gibi özel konulara yer verildiği söylenebilir. Atatürk'ün sanata bakışı, müzik sanatçıları ve müzik kurumlarına verdiği önemi kavrayabilme amaçlarına da yer verilmiştir" (Şaktanlı, 2002, s.13,14).

2.4. İlköğretimde Türk Halk Müziğinin Yeri

Yaklaşık olarak 19. Yüzyılın 2. Çeyreğinde başlayan ''Müzikte modernleşme'' çabalarının ilk yıllarında, müzik kültüründe ''Geleneksel müzik'' ayrımı yapılmaya başlanmıştır. Batı Avrupa sanat müziğinin, ya da 21.yy'daki adı ile ''uluslararası sanat müziği''nin 1826 yılında Osmanlı Devleti tarafından resmen özümsenerek yaygınlık kazanmaya başlamasına kadar, Türkiye'de (kentlerde) bir tek ''sanat müziği'' vardı. Köylerde ise bugün ''Halk müziği'' olarak adlandırılan birçok yerel, yöresel ve bölgeye özgü müzikler süregelmekteydi. Batı Avrupa müziğinin Osmanlı sarayında icra edilmesi ve benimsenmesinden önce böyle bir ayrıma gerek duyulmuyor, köklü sanat müziği ile halk müziği birbirinden ayrı düşünülmüyordu (Uçan,2018).

Toplumların benimsediği ve koruduğu her çeşit düşünce, davranış ve duyumlar, o toplumun ''Değer''lerini ortaya koyar. Her toplum, kendi kültürel değerlerine sahip çıkar, korumak ve sürdürür. Değere dayalı bu tanım, kültürün içinde varlığını en derinden hissettiren müziğin, Anadolu halkı için Türk halk müziğidir. Türk halk müziğinin değerlerinin nesillere aktarılması, müzik eğitimi ile mümkündür. Türk halk müziği bu amaç için düşünüldüğünde, önemli bir araçtır (Bozok, 2010).

Atatürk, 1 Kasım 1934 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi söylevinde, Türk müziği ile ilgili şu sözlere değinmiştir:

> "Arkadaşlar! Güzel sanatların hepsinde, ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu, yapılmaktadır. Ancak bunda en çok çabuk en önde götürülmesi gerekli olan Türk Musikisidir. Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, musikide değişikliği olabilmesi, kavrayabilmesidir… Ulusal ince duyguları düşünceleri anlatan yüksek değişleri söyleşileri toplamak onları bir gün önce, genel son musiki kurallarına göre işlemek gerektir. Ancak, bu güzeyde, Türk ulusal musikisi yükselebilir, evrensel musikide yerini alabilir" (Oransay, 1985, s.26).

Türk halk müziği oldukça köklü bir müzik sanatıdır, halkın ortak duygu ve düşüncelerini sade, samimi, tutkulu ve yürekten ezgilerle ifade eder. Türk halkının mutlu bir şekilde dinlediği müzik; acı, aşk, özlem, yiğitlik ve kahramanlık gibi doğal ve sosyal olayları ve gerçekleri, halkın diğer milli özelliklerini ve tarihi olaylarını içeren büyük bir kültürel hazinedir. Halk müziğinin sözlü hali olan Türkülerin içinde Türk halkının hayatı görülebilir. Türk halk müziğinin oluşumunun sanatsal bir önemi ve gayesi yoktur, yalnızca duygu, düşünce ve yaşamın bir ürünü olarak ortaya çıkmaktadır. Ritmi ve müziği oldukça zengindir. Uzun bir geçmişi vardır. Bu özelliklere sahip asil bir müziktir. Türk halkı eski çağlardan beri geleneklerini üretmiş ve miras almıştır. Anadolu insanının ruhunu, yaşayışını, gelenek göreneklerini her yönden anlatan köklü bir halk sanatıdır. Ancak Türk halk müziğinde sadece Anadolu coğrafyası ile sınırlandırmak doğru değildir. Hangi ülke ve bölgede yaşarlarsa yaşasınlar, bu eserlerin tek sahibi Türklerdir (Yener, 2006, s. 30).

Türk müziği olarak ifade edilen sanat dalı, oldukça geniş alanlara yayılmış, çeşitli toplumlar ile iletişimde bulunmuş ve toplumları etkilemiş oldukça kıymetli bir halk sanatıdır. Klasik Türk müziğinden farkı; daha çok şehir hayatının, kentleşmenin olmadığı yerlerde yani küçük yerleşim yerleri olan bölgelerde kendini göstermiş olmasıdır. Türk halk müziği çoğu zaman Anadolu Bölgesi ve bu bölgeyi çevreleyen ülke halklarına has bir müzik biçimi olarak adlandırılır (Yücel, 2011, s. 2).

Gerçek köy müziği, son derece mükemmel, kusursuz ve çeşitli formlara sahip bir müziktir. Anlatım gücü oldukça kuvvetli ve hayret vericidir. Gereksiz süslemelerden, aşırı duygusallıktan uzak, oldukça doğal bir yapıdadır. Basit ya da ilkel olması bu müziğin saçma ya da gülünç olduğu anlamına asla gelmez. Müziği yeniden yaratmak, müzikte yenilik anlayışında en iyi rehber bu müziktir (Bartok,1992).

Anadolu, oldukça geniş bir coğrafyaya sahiptir. Anadolu'nun hemen her bölgesinin, şehrinin hatta ilçelerinin bile kendine has bir müzik kültürü vardır. Bu, Türklerin olaylar karşısındaki ve sonucundaki farklı duygularının değişik biçimlerde ifade etmenlerinin tabii bir sonucudur. Bu açıdan ele alındığında Türk müziğinin önemli bir kolu olan ''Türk Halk Müziği'' çok çeşitli ve oldukça renklidir (Karkın ve İmik, 2011).

Türk halk müziği, Türkiye'nin müzik kültüründe oldukça önemli bir yere ve öneme sahiptir. Bu denli önem arz eden bir müziği, ülkemizin eğitimine dâhil etmek, halk çalgılarını kullanma imkânını çocuklara vermek, eğitim için oldukça teşvik edici bir niteliğe sahip olacaktır. Türkiye'nin müziği, kültüründen ayrı düşünülemez, Türk halk müziğinin kültür içinde oldukça önemli bir yeri vardır (Özdek, 2012).

Türk halkı güçlü bir kültür, yerel müzik ve geleneğe sahiptir. Öyle ki batı müziği, yıllardır Türkiye'de olmasına karşın ulusal müzik kadar kabul edilememiştir. Kulağa yerleşmiş olan tınılar, oldukça güçlü ve süreklidir. Çocuklar, kendi halk ezgilerine daha büyük sevgi ve ilgi göstermektedirler. Bu sebepten, çocukların müziği öğrenmelerinde Halk müziği önemli bir yer tutmaktadır (Pekgöz, 2001).

Her türlü yenilik ve ilerlemede öncülük eden Atatürk, müzik alanında da bu önderlik etmiştir ve bunu, ''Bütün devrimlerin temelinde müzik zevki, müzik anlayışı yatar. Müzik devrimini gerçekleştirmemiş devrim yarım kalmıştır'' sözleriyle çoğu kez dile getirmiştir. Türk müziğinin geliştirilmesine ve korunmasına oldukça özen göstermiştir. Fakat onu en çok etkileyen eğitimli bir şekilde icra edilen müziktir. Müzik amaçlarına doğru ilerlemenin, ancak bilgi ve metotla olabileceği düşüncesinde olan Mustafa Kemal Atatürk'ün müzik eğitimi ve öğretimi için yapmış olduğu icraatların bazıları şunlardır;

- ✓ Ankara'da ''Musiki Muallim Mektebi ''kurulmuştur (1924).
- ✓ ''Mızıka-i Hümayun'' Ankara'ya taşınarak ''Riyaset –i Musiki heyeti ''adını almıştır (1924)
- ✓ İstanbul Belediye Konservatuvarı kurulmuştur (1926).
- ✓ Ankara Devlet Konservatuvarı kurulmuştur (1936).
- ✓ Gazi Terbiye Enstitüsü Müzik Bölümü kurulmuştur (1937)
- ✓ Ankara'da Askeri Müzik Okulu öğretime açılmıştır (1938)

Bilinenden, bilinmeyene ve yakından uzağa ilkesi doğrultusunda, müzik eğitiminde kullanılan ezgilerin, Türk müziğinden örnekler barındırması, müzik eğitiminin görece daha etkili bir boyut kazanmasına neden olacağı düşünülmektedir. Dünya üzerindeki gelişmiş birçok ülke, öz müziğini bir kaynak olarak kabul eder. Eğitim sistemi içinde planlı ve programlı bir şekilde kendi müziğini kullanır, kendi müziğini özümser ve dünya değerleri ile eşdeğer görür. Bu türden bir yaklaşım, evrenselliği yakalamada müziğinden hiçbir şey kaybetmeyip tam aksine kendi müziğinin dünyaca tanınmasını sağlar. Her ülkenin eğitim sistemi, eğitici müzik repertuarında kendi kültürüne özgü müziği teşvik edici ve tanıtıcı içeriklerle doludur. Türk halk müziği de müziğin bir koludur. Türk halk müziği benzerlikleri ile farklılıkları ile Türk toplumunun ortak ürünüdür. Geleneksel müzikler, hayatın her alanında ayakta kalma, geleneğe uygun olma, kültür taşıyıcısı rolü üstlenme, kulaktan kulağa varlığını sürdürme, ortaya çıkmış olduğu bölgenin özelliklerini içinde barındırma, sade bir biçimde çalınma ve söylenme gibi özellikler taşır. Süreç içinde kulaktan kulağa yayılarak halkın ortak malı haline gelmiş bu zenginlik, farklı müzikal terimlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Türk halkının kültürü, tarihi, yaşam biçimi,

sosyoekonomik durumu, coğrafi özellikleri en yalın ve çarpıcı gerçekçilik ile bestelenmiş Türk halk müziği, Türk halkının özünü yansıtır. Bu sebeple ilköğretim müzik öğretim müfredatına, özünü Türk müziğinden almış ezgi ve melodiler ile Türk müzik kültürünü tanıtan yeni konular eklenmiştir (Umuzdaş, Umuzdaş ve Kızıklı, 2019).

Türkiye'de örgün genel müzik eğitimi, Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana geçen yaklaşık 80 yıllık döneminde olabildiğince ''çoksesli müzik eğitimi'' eksenli bir yapıya dönük olarak düzenlenip gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Bu sebepten genel müzik eğitimimiz ''Tek sesli geleneksel müziklerimiz''i yeterince kapsayamamıştır. İkinci yarısında ise ''teksesli-çoksesli müzik eğitimi''eksenli karma bir yapıya dönük olarak düzenlenip gerçekleştirilmeye çalışılınca ''teksesli geleneksel müziklerimiz''i de yeterince kapsar duruma gelmeye başlamıştır. Cumhuriyet Dönemi örgün genel müzik eğitiminde çağcıllaşmanın ve çağdaşlaşmanın bir gereği olarak ''yeni'' geleneksel müziklerimize öncelik verilmiştir (Uçan,2018).

Yukarıdaki tanım ve düşünceler göz önünde bulundurulduğunda; Türk halk müziğinin, müzik öğretimi planında oldukça önemli bir yere sahip olduğu, Türk toplumunun ortak bir değeri olan Türkülerin eğitim müfredatına dahil olması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Aşağıda bu müfredat ile ilgili ayrıntılı olarak, 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı Müzik dersi içeriği bulunmaktadır. Bu bölümdeki kazanımlar Ders Kitapları ve Müzik Dersinin Ünitelendirilmiş Yıllık Ders Planları incelemeleri sonucunda oluşturulmuştur.

Öğrenme alanı kazanım ve açıklamalarında, yalnızca araştırma ile ilgili olan kısımlara yer verilmiştir. (Halk müziği, usul ve makam.)

Buna göre ilköğretim 5. Sınıf kazanımları;

1) Uşşak, Rast ve Hüseyni makamlarında bestelenmiş örnekler dinletilir ve söyletilir.
2) Makamların donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanır.
3) Dinlediği eserin makamını ayırt eder.
4) Basit, bileşik ve aksak ölçüleri (2/4'lük, 3/4'lük, 4/4'lük, 5/8'lik, 6/8'lik 7/8'lik) tanır, ayırt eder; uygun hareketler ve ritim çalgıları ile eşlik eder.

Buna göre ilköğretim 6. sınıf kazanımları;

1) Nikriz ve Nihavent makamlarında bestelenmiş örnekler dinletilir ve söyletilir.
2) Makamların donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanır.

3) Dinlediği eserin makamını ayırt eder.
4) Türkiye'de ait başlıca müzik türlerini tanır.
5) Uzun hava ve kırık hava tanımlarını açıklar.
6) Basit, bileşik ve aksak ölçüleri (2/4'lük, 3/4'lük, 4/4'lük, 5/8'lik, 6/8'lik, 9/8'lik, 12/8'lik) tanır, ayırt eder; uygun hareketler ve ritim çalgıları ile eşlik eder.

Buna göre ilköğretim 7. sınıf kazanımları;

1. Segâh ve Hüzzam makamlarında bestelenmiş örnekler dinletilir ve söyletilir.
2. Makamların donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanır.
3. Dinlediği eserin makamını ayırt eder.
4. Basit, bileşik ve aksak ölçüleri (2/4'lük, 3/4'lük, 4/4'lük, 6/4'lük, 5/8'lik, 6/8'lik, 9/8'lik, 10/8'lik, 10/16'lık) tanır, ayırt eder; uygun hareketler ve ritim çalgıları ile eşlik eder.
5. Türk müziği kültürünü tanır
6. Türkülerin yaşanmış öykülerini araştırır ve canlandırır.

Buna göre ilköğretim 8. sınıf kazanımları;

1) Eviç, Kürdi, Acemkürdi ve Muhayyerkürdi makamlarında bestelenmiş örnekler dinletilir ve söyletilir.
2) Makamların donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanır.
3) Dinlediği eserin makamını ayırt eder.
4) Basit, bileşik ve aksak ölçüleri (2/4'lük, 3/4'lük, 4/4'lük, 6/4'lük, 5/8'lik, 6/8'lik, 9/8'lik, 10/8'lik, 10/16'lık) tanır, ayırt eder; uygun hareketler ve ritim çalgıları ile eşlik eder.
5) Türk müziği kültürünü tanır
6) Türkülerin yaşanmış öykülerini araştırır ve canlandırır.
7) Türk müziği biçimlerini tanır. Peşrev, saz semaisi, ilahi, nefes, deyiş, kırık hava, uzun hava, şarkı vb. şeklinde sıralanabilir.

2.5. Türkü

Türkülerin ortaya çıkışı tam olarak bilinmemekle birlikte Türk Tarihi kadar eski olduğu kabul edilmektedir.

"Türkülerin en eski çağlarında Şamanların, kamların, törenler sırasında Tanrı'yı anmak, ona övgüler düzmek, ibadet etmek ve ondan çeşitli dileklerde bulunmak için icra edilen ayinlerindeki ezgi eşliğinde söyledikleri bugünkü anlamında ilahileri andıran ilkel şiirlerle ortaya çıkmıştır"(Güven, 2009).

Halk müziğinin birçok parçası herhangi bir ayinde veya toplu sevinç zamanlarında Türk'ün yalnız hissini değil enerjisini de hareketlendiren kıvrak nağmeler ile doludur. Bu tipten olan sesleri bugünün caz parçaları sayabiliriz. Halk, basit his ve hareketlerini o seslerin ahengine uydurmakta ve bundan zevk almaktadır (Oransay, 1985, s.42).

Toplumun duygu selinde, gelenek ve göreneklerin, güncel olayların müziğin çıkışında belirgin etkileri vardır. Sevgi, ölüm, göç, özlem, ayrılık, askerlik, sevginin lirik, acının yanık, problemli yaşamın umut aşılayan bir ağızla söylenmesi gibi (Güneş, 1988).

Türk müzik kültürü kendine has, özgün bir "Avrasya Müzik Kültürü" dür. Türk Dünyası'nın müzik kültürü bu özelliğiyle "Dünya müzik kültürü"nün en özgün, en karmaşık ve en belirleyici öğelerinden biridir (Uçan, 2018, s. 128).

Genel bir görüşe göre Türkü, ''Türk'i'' kelimesinden türemiştir. Bu kelime ''Türk'e has'' anlamı taşımaktadır. Zaman içerisinde halk ağzında ''Türkü'' şekline dönüşmüş bir sözcüktür. Türk halklarının yaşam şartlarını en belirgin şekilde ortaya koyan ögelerden biridir türkü. Hayatın birçok alanında yer alması, türkünün işlevsel bir pozisyon almasını sağlamıştır. Türküler, insanların duygularını ortaya çıkarma; sevdasını, özlemini, acısını, hasretini dile getirme fırsatını sunmuştur. Türk'ü, türküsüz bırakmak ile yurtsuz bırakmak arasında hiçbir fark yoktur (Yakıcı, 2010, s.91-92).

"Halk ezgilerinin her çeşidini kapsayan, bu amaçta en çok kullanılan terim Türküdür. Türkü teriminin kaynağının ''Türk'' kelimesi olduğu günümüzde kesin olarak kabul edilmiştir. Böylece Türkü, Türk Milletinin ortaklaşa biçimlendirdiği sözlü ve ezgili ürünlerdir" (Özbek, 1975).

Türküler, Türk halkının dünya görüşünü, inancını, hayat ve ahlak anlayışını özetler (Yılar, 2006,s.68).

Tarih sahnesinde önemli bir yeri ve konumu olan Türkler, geniş coğrafyalarda yaşamış ve bu coğrafyalarda hüküm sürmüştür. Etkileşimde bulunduğu her toplumun kültürünü, kendi kültürü ile sentezleyip çok geniş bir kültürlenme süreci geçirmiştir. Bu sürecin en belirgin örneklerinden biri de türkülerdir. Türküler, halkın kendini ifadede başvurduğu en önemli öğe haline gelmiştir.

"Folklor ezgilerin her çeşidi için en çok kullanılan ifade türküdür. Türkü söylemek ruhsal bir ihtiyaç olduğundan, yeryüzündeki her halk türkü (halk şarkısı manasında) söyler. Türkü teriminin kaynağının Türk sözcüğü olduğu bugün artık kesindir. Böylece Türkü, Türk halkının ortaklaşa yarattığı sözlü ve ezgili ürünlerdir" (Özbek, 1975, s.63).

Türküler, milletlerin iç dünyasını yansıtır ve tamamen ulusal bir nitelik taşır. Türk Halk Türküleri; gerek ezgi, tartım ve usul, gerekse makam bakımından eşine rastlanmaz zenginlikte ve güzelliktedir (Cangal, 2011, s.64).

Türk müzik kültüründe, halk müziği ya da türkü diye adlandırılan sözlü ezgilerin, çoğunlukla kırsal kesimde yaşayan insanların oluşturmuş olduğu kabul edilir. ''Bir milletin ahlak bakımından nasıl idare edildiğini anlamak isterseniz, o ülkenin müziğini inceleyiniz''(Confucius) Milletlerin hayatlarındaki derinlikli izler; gelenek ve görenekler, ahlaki temeller ve toplum değerleri ile ortaya çıkar. Tarihi olayların bu derece derin incelenmesini yapmak, yalnızca yazılı kaynaklar ile mümkün olmamaktadır. Bu açıdan bakıldığında Türküler, Türk halkının, Anadolu insanının duygularını, olaylara karşı verdikleri tepkileri, gelenek-göreneklerini, ananelerini, yaşantısını çok sade ve gerçekçi bir şekilde 21. yy'a kadar ulaşmasını sağlamış en önemli kültür ögeleri arasında yer alır. Türkülerde kullanılan söz içerikleri ve ezgisel zenginlikler, yörenin kültürel yapısını tanımada, tarihini anlamlandırmada ve yaşanmışlıkları ortaya koymada geçmişe tutulan bir ışık görevi görmektedir.

Tarihsel derinliği, gelenekleri ve toplumsal olayları, halk mimarisini, halk hekimliğini, hayvan ve bitki bilgisini, dinî bilgileri, hasılı, hayata dair hemen her şeyi "Türkü"lerde görmek mümkündür. Bu anlamda "Türkü, Türk milletinin hafızası gibidir" (Eroğlu, 2017).

"Konu bakımından yeryüzünde ne kadar tabi ve sosyal olay varsa, halk musikisinde hepsinin yer aldığı görülür. Estetik bakımdan, bir sevinci, bir elemi tasvir eden ve çeşitli olayları canlandıran ezgilerin en ince örnekleri halk müziğinde keşfedilebilir. Türküleri notaya alırken, kullanmaya mecbur kalınan farklı ölçüler ve ritim şekilleri gösteriyor ki,

Türk Halk Musikisi, usul(Mezür-Ritim) bakımından da olağanüstü bir renklilik ve güzellik barındırmaktadır (Sarısözen, 1962, s.1).

‘’Bizim romanlarımız, Türkülerimizdir’’ sözü ile Yahya Kemâl, türkülerin halk kültürünü en iyi yansıtan öğe olduğunu belirtmiştir (Yakıcı,2010).

Tanpınar ise “Anadolu’nun romanını yazmak isteyenler, ona mutlaka bu türkülerden gitmelidir.” (Beş Şehir: 1969/105) diyerek bu görüşe destek veren edebiyatçılarımızdan biri olmuştur (Tanpınar, 1969).

Anadolu’nun çok kültürlü yapısı Türkülere de yansımış, her yörede ve bölgede farklılık göstermiştir. Genellikle kırsal kesimde yaşayan ve okuma yazma bilmeyen insanlar tarafından oluşturulmuştur. Halkın içinde bulunduğu koşulları; sevinçlerini, kederlerini, ayrılıklarını, yaşama dair birçok anekdotu içinde barındırmaktadır. Bu yönü ile adeta ‘’Halkın sesi’’ olmuş, Türk toplumunu tanımada adeta sözlü bir kaynak olarak 21.yy’a kadar gelmiştir.

Bir milletin kimliğinin, karakterinin her ayrıntısını ortaya koyan halk kültürü, içerdiği zenginlikler doğrultusunda kültürün hemen hemen her alanında çok farklı ürünler ortaya çıkarır. Kültüre ait şifrelerin kodlarını taşıyan bu ürünlerden biri de türkülerdir. Türkçe sözlerle, Türk’e has ezgilerle icra edilen ve başlangıçta özel bir söyleyicisinin olmasına rağmen zamanla anonim hale gelen halk edebiyatı ürünlerine türkü denir (Kurt,2018).

Türk halkı, iletişimin bu denli kolay ve hızlı gerçekleşmediği zamanlarda, insanların duygularını anlatmak; sevinçlerini, hüzünlerini, kahramanlıklarını, yaşadığı olayları aktarmak için Türküleri bir araç olarak da kullanmıştır. Açığa çıkarılamayan duyguların, söylenemeyen sözlerin, ifadesi zor cümlelerin ortaya konmasında çok büyük rol oynamıştır.

Türküler, kuşaklar boyunca kulaktan kulağa aktarılmıştır. Asırlar içinde adeta bir iletişim aracı olmuş ve öğretici, bildirici, tanıtıcı bir misyon yüklenmiştir. Bu aktarım süreci yüzyıllar boyu sürmüş olduğu için ezgilerin ya da sözlerin değişim göstermiş olması kaçınılmazdır. Birçok türkü, bu değişim sırasında ‘’anonimleşme’’ süreci geçirmiştir. Türküler, derleme çalışmaları sayesinde aslına uygun bir şekilde yazılı olarak 21.yy’a kadar ulaşabilmiştir.

Türküler yapılarına göre kırık hava ve uzun hava olarak ikiye ayrılabilir (Cangal, 2011)

Kırık Hava: “Belirli bir ölçüsü ve ritmi olan, belirli ezgi kalıpları içerisinde belirli kurallara göre seyreden, düzenli bir ritim özelliği gösteren ezgilerdir” (Ekici, 2009, s.24).

Uzun Hava : “Ölçü ve ritim bakımından serbest olduğu halde, dizisi bilinen ve dizi içerisindeki seyri belli kalıplara bağlı bulunan, doğaçtan konuşur gibi bir yöntemle söylenen ezgilere uzun hava denir” (Ekici, 2009, s.24).

Özellikle Türkiye Türk kültürünü “Mozaik” gibi yakıştırmalarla ifade etmek de tarih ve kültür bilmemekten kaynaklanmaktadır. Bu kültür olsa olsa “Ebru”ya benzetilebilir. Ebru sanatçısı bir ana öğe üzerine renkli boyalarla birbirine nüfuz eden muhteşem güzellikler ortaya koymaktadır. Buradaki ana öğe Türklüğü ve Türk kültürünü, renkler ve şekiller de bu kültür içindeki türdeş olan veya türdeş olmayan çeşitlilik ve zenginlikleri göstermektedir. Bu zenginlik ve renklilik müzik kültüründe de kendini göstermiştir (Eroğlu, 2017).

2.6. Elazığ-Harput Tarihi, Coğrafyası ve Müziği

Tarih boyunca birçok kavimin misafirliğini ve ev sahipliğini yapan Doğu Anadolu Bölgesi, halkların yaşadığı, göç ettiği ve yerleştiği bir bölge olmuştur. Türklerin tam hâkimiyetinden önce, kara parçaları üzerinde hâkimiyetinin farklı halklarca sürdürüldüğü ve mülkiyetinin sürekli el değiştirilen yapısı, bölgenin karakteristik özelliklerinden gösterilebilir (Buran, Oğraş, 2003).

Tarih öncesi çağlardan başlayarak farklı medeniyet ve uygarlıkların yerleşmiş olduğu Elazığ harihi, Harput’un tarihi olarak kabul görmektedir. Elazığ ili, MÖ 3000’li yıllarda kurulduğu düşünülen Harput kentinin ovadaki devamı olarak kabul edilir (Arslan,2006).

Elazığ ili, Doğu Anadolu Bölgesi'nin güneybatısında, Yukarı Fırat Bölümü'nde yer almaktadır. Doğuda Bingöl, Batıda Malatya, Güneyde Diyarbakır, Kuzeyde Tunceli ve Kuzeybatıda da Erzincan topraklarıyla çevrilidir. 9153 km²yi bulan yüz ölçümü ile Türkiye topraklarının %1,2’sini oluşturmaktadır (Wikipedia, 2020).

Coğrafi konumu gereği hemen her tarihi dönemde önemli bir yerleşim merkezi olan Harput, yazılı kaynaklara göre M.Ö. 2000 yılına dayanan 4000 yıllık tarihiyle, Elazığ’ın ilk yerleşim bölgesidir. Tarihi kaynaklarda, Harput’a ilk yerleşenlerin “Hurriler” olduğu belirtilmektedir. Asya çıkışlı oldukları tezi çoğunlukla kabul gören Hurriler’in yine bölgede yerleşmiş olan Hititler ve Asurlar’la ilişki içinde olduğu bilinmektedir.

Eski adı ‘’Mamurat-ül Aziz’’ olan fakat halk tarafından söylenmesi daha olay olduğu için ‘’Elaziz’’ olarak anılan şehir, 1937 yılında Atatürk tarafından edilen şehir, O’nun isteği üzerine ‘’Azığı bol il’’ anlamına gelen ‘’Alazik’’ adını almıştır. Daha sonra ilin adı TBMM kararı ile ‘’Elazığ’’ olarak onaylanmıştır. Kurtuluş Savaşı fikrinin ilk filizlendiği il olan Elazığ, isminin doğrudan Atatürk tarafından belirlenmesinin şerefini taşımıştır (Elazığ Valiliği, 2020).

Elazığ ilinin tarihi yerleşim yeri Harput’tur. Bölge, Osmanlı Devleti döneminde en gelişmiş dönemini yaşamıştır ve Doğu Anadolu Bölgesinin önemli bir ticaret merkezi haline gelmiştir (Ekici,2009).

“Harput şehri bulunduğu mevki itibariyle doğal bir geçiş alanı üzerinde yer alması sebebiyle, ulaşımın yoğunluk kazandığı bir düğüm noktasına tekabül etmektedir (Hayli, 1992).

Stratejik konumu nedeniyle birçok bölge ve ülke ile etkileşim halinde olan Elazığ-Harput, adeta bir kültür hazinesidir. Yöre müziğinin ve halk oyunlarının gelişmesi de bu kültürel birikim ve zenginliğe bağlanabilir. Şehrin konumu, ticaret yolları üzerinde bulunması kültürlenme ve kültürleşme sürecini sağlamış ve bu sürecin yöre müziğine de yansımaları net bir şekilde görülmüştür (Türkyılmaz, 2019).

Harput, Anadolu’daki en eski yerleşim yerlerinden biridir. Bölgenin bu özelliği, müzik kültürünü de etkilemiştir. Böylece Harput, müzik kültürü açısından özel ve önemli bir bölge haline gelmiştir. Kürsü başları, bağlar, bahçeler, kaya ve havuz başları yöre sanatçılarının sıkça kullandığı sahnelerdir. Harput müziği, çalgı, makam ve icra kurallarındaki zenginliği ile Türk müziğinin içinde ayrı bir değer oluşturmaktadır. Her makam, içinde mutlaka gazel, hoyrat ve kırık hava bulundurur. Bu makam geçişleri belli kurallara tabiidir. Harput ve çevresinde yaşayan halkların olaylar karşısındaki çeşitli tepkileri ve duyguları şiir ile ifade edişi, daha sonra bunların yakılan türküler ile dilden dile dolaşması, Anonim Halk müziğini yaratmıştır. Bölgede yaşayan Müslüman halkın çalgı çalması hoş karşılanan bir durum değildir bu sebepten bölge müziğinde söz ön plandadır. Çalgı icraları genelde gayrimüslimler tarafından yapılmaktadır. Harput bölgesinde türkü, şarkı ve uzun havalarını icra edenler ise, genellikle hafızlıktan gelen Müslüman Türklerdir. Nitekim Harput müziğinin 21.yy’daki en kıymetli icracılarından biri olan Enver Demirbağ da bu hafızlardan biridir.

Harput müziğinde sözün ve şiirin ön planda olma durumunu Sunguroğlu bu şekilde ifade etmiştir;

‘’Harputlu, sazı geride bırakmış, doğrusu ihmal etmiştir. Bunun ikinci mühim bir sebebi de; mutaassıp bir muhitte herhangi bir müzik aletini ele almak, öğrenmek, çalmak da o zaman hoş görülmezdi. Bu gibi sazlara meraklı olan gençler tenkit edilir, çalanlara -bizim oğlan çalgıcı oldu diye iyi nazarla bakılmazdı. İşte bu sebepledir ki müzik aletleri çoğalamamış ve maalesef bilenler de birkaç kişiyle münhasır kalmıştır. Ancak Harput’ta Ermeniler, bu cihetten üstünlük temin etmişler… Türkler sesi onlar sazı öne almışlardı. Her Ermeni evinde bir keman, bir kanun, bir piyano veya bir armonik bulunurdu. Kız-erkek gençlerin birçoğu müzik aletlerinden anlar ve bunları çalabilirlerdi. Biz gençler de müzik ihtiyacımızı çok defa Ermeni dostlarımızın arasında ve yahut akşamları Şehroz mahallesine doğru bir gezintiyle sokaktan tatmin edebilirdik; çünkü hemen hemen her evden bir keman veya bir piyano refakatinde güzel kız sesleri duyabilirdik” (Sunguroğlu, 1961, s.14)

Elazığ-Harput müziğinde kullanılan sazlar şunlardır;

- Davul
- Gırnata (klarnet)
- Zurna
- Çığırtma
- Keman (Kemene)
- Tef
- Cümbüş
- Ud
- Kanun

Kaval ve bağlama, geleneksel müzik icralarında çok kullanılmamış, klarnet ise zamanla zurna ve çığırtmanın yerini almıştır.

‘’Harput musikisinde içli bir ibadetin coşkunluğu hissedilir. Bir makama başlanırken söylenen gazellerde ilahi bir çeşni vardır. Bundan sonra gelen türküler, bu ilahi duyguyu dalgalandıran ve coşturan nağmelerdir. Bestelerin yarattığı manevi coşkunluk gerçekten insanı maddi âlemden uzaklaştırmaya zorlar, söyleyeni ve dinleyeni bir uçuş hissi alır. Bu arada hiçbir istek ve işaret olmaksızın içgüdünün şevki ile sazın kendiliğinden ayak tutması sonunda göklere yükselen bir ezan gibi yüksek havalara, yerli tabirle "kayabaşı" hoyratlara geçilir. Bunlar, dağdan dağa çarpan dik ve tiz perdeden söylenen ezgilerdir. Bilhassa

dinleyen kendisinin yerden göğe doğru kanatlanmak üzere olduğunu hisseder. Bu seslerin uçurucu tesiri ile saz meclisi vecit hale gelir. Artık bu vecdin ruhlarda yarattığı coşkunluk ve taşkınlık duyguların, heyecanların boşalmasına yol açar. Sazların refakatinde söylenen ve dinleyen hep bir ağızdan yani koro halinde "şıkıldam" oynak türkülere geçilir. Bu türküler yalnız ruhta değil, bedende de tepkisini gösterdiği için bu sırada veya hemen oynak türküleri takiben aynı makamda erkek ve kadın oyunlar oynanır'' (Memişoğlu, 1966).

21. yy Elazığ-Harput müziğini ortaya koyan bölge insanları, Divan edebiyatı ve klasik kültürle halk kültürünün sentezini ortaya koymuşlardır. 21.yy'da oldukça beğeni ile karşılanan ve zevkle icra edilen Harput Türkülerinin çok büyük bir kısmı çoğunluğu Fuzuli, Nedim, Nevres gibi ünlü şairlerin eserlerinden alınmış ve bestelenmiştir. Harput Müziğinin dinlenilmesi ve beğenisi yalnızca medrese öğrenimi görmüş kişilerce değil, Harput esnafı ve yerel halkın içinde bulunduğu geniş bir çevrede yankı bulmuştur. Elezberler, hoyratlar, mayalar herkes tarafından söylenen, dinlenen müzikler olmuştur. Elazığ-Harput Müziğini Türk Müziğinin genel tanımı içerisinde herhangi bir sınıfa sokmak oldukça güçtür. Büyük bir çoğunluğu anonim olan müziğin klasik çalgılar eşliğinde icra edilmesinden, halk müziği tanımlaması yapmak mümkün olmamaktadır. Elazığ-Harput müziğini sanat müziği ile halk müziği unsurlarını bünyesinde taşıyan, anonim olma özelliğine karşı; kimi eserlerde bestekarı ve şairi bilinen makam tertibine sahip olan divan ve halk edebiyatı zevkinin bir arada bulunduğu çok özel bir müzik olarak tanımlamak mümkündür (Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2020).

Harput müziği, Türk müziğinin tüm dallarından izler barındıran, icra esnasında riayet edilmesi gereken kuralları bulunan, kendi çalgı ve üslubu ile kendine özgü makamlar içermektedir. Harput müziği, divan şiirinden örneklerin güftelerine konu teşkil ettiği çok zengin bir müzik türüdür. Makam ve usûl bakımından çok çeşitli seçenekler barındırır (Kamiloğlu, 2010).

Harput müziği, Klasik Türk müziği makamlarının yanı sıra kendine has makamlar da içermektedir.

Harput yöresine özgü kullanılan bu makamlar şunlardır (Ekici, 2009).

- ✓ Divan Makamı
- ✓ Varsak Makamı
- ✓ Elezber Makamı

- ✓ Muhalif Makamı
- ✓ İbrahimiye Makamı
- ✓ Müstezat Makamı
- ✓ Tecnis Makamı
- ✓ Kürdi Makamı
- ✓ Tatvan Makamı
- ✓ Nevruz Makamı

Harput yöresinde kullanılan çalgılar ağırlıklı olarak Türk sanat müziği çalgılarıdır. Müziğin ezgilerinde Türk Sanat Müziği makamlarıyla benzerlik taşıyan yöreye özgü makamlar bulunmaktadır. Meşk esnasında tıpkı Türk Sanat Müziğindeki gibi peşrev ile başlama, tanınmış eserlerin icrası, Divan edebiyatından ve yerel şairlerden şiir örnekleri barındırıyor olması, köklü ezgilerlee benzerlik gösteren anonim bestelerin ortaya çıkmış olması ve bestelerin Türk Sanat Müziğindeki gibi formlar içermesi Harput Mahalli Müziği'nin, Türk Sanat Müziği tasnif sistemine göre değerlendirilmesine imkân tanımaktadır (Turhan ve Taşbilek, 2009).

Türklerin hakimiyetinden sonra camii, medrese, hastane, türbe, çeşme, saray gibi kurumların inşa edilmesinden sonra Harput, bölgenin çok önemli bir kültür merkezi haline gelmiştir. Bu kurumlarda yetişen İlim adamları ve sanatkarlar Harput kültürü ile İslam kültürünü sentezlemiş ve bu sentez sonucu oluşan çok sayıda eserler ortaya koymuşlardır. Şairlerin şiirlerini besteleyen bestekarların birçoğunun adı bilinmemektedir. Orta Asya'dan göç eden ve bu sayede kültürünü de beraberinde getiren Türk halkı, Harput kültürü ve İslam kültürü ile harmanlanmış çok sayıda sanat eseri ortaya koymuştur. Sanatın ve medeniyetin en seçkin örneklerinin bulunduğu bu coğrafya zamanla kültürün önemli bir bölgesi haline gelmiştir (Memişoğlu, 1966).

Akdeniz (2010), Harput müziğini Türk müziğinin genel tanımı içerisinde herhangi bir tanıma dâhil etmek oldukça güçtür. Büyük bir çoğunluğu anonim olan güfte ve besteleri klasik Türk müziği çalgıları ile icra edildiğinde, bu müziği halk müziği olarak tanımlamak mümkün değildir. Bu durumda Elazığ (Harput) türkülerini anonim olma özelliğinden dolayı klasik Türk müziği sınıfında; eserlerin icrasında kullanılan enstrümanlar ve eserlerin makam yapısı itibariyle de halk müziği sınıfında göstermek oldukça zordur. Bu özellikleri Harput müziğinin sanat müziğine de halk müziğine de uygun olma nitelikleri taşıdığını gösterebilir. Fakat Harput müziğini "nev-i şahsına münhasır" bir mahalli müzik olarak tanımlamak en doğrusu olacaktır diye ifade etmektedir (Akdeniz, 2010)

Bu tanımlara göre Harput Müziği, bir Türk Müziği sentezi olarak kendisini göstermektedir. Ve şu sınıflamaya dahil edilebilir;

1. Türk Halk Müziği (THM)
2. Türk Sanat Müziği (TSM)
3. Türk Tasavvuf Müziği

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yapılandırılmasında kullanılan yöntem, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve verilerin analizine dair bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, var olan durumun belirlenmesi amacıyla genel durum tespitinin kullanıldığı Tarama Modeline ait betimsel bir çalışmadır. Tarama, geçmişte veya mevcut bir durumun olduğu gibi tespit edilmesini amaçlayan araştırma modeli niteliğindedir. Bu modelde araştırmaya konu nesne, birey veya olay bulunduğu koşul içerisinde olduğu gibi tanımlanmaktadır. Birey, nesne, konu veya olayları etkileme, değiştirme gibi çabalar gösterilmez. Bilinmek istenen şeyler ortadadır. Var olanı uygun biçimde gözlemleyip belgelemek asıl amaçtır (Karasar, 2018, s.109). Betimsel araştırmalar ise ele alınan olayların detaylı bir biçimde araştırıldığı ve bu olayların geçmişteki olay ve olgularla bağlantısını inceleyerek ne olduklarının betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır (Karakaya, 2009, s.59).

3.2. Evren ve Örneklem

Evren, araştırma sonuçlarının genellendiği gerçek veya varsayımsal kişi, nesne veya olaylar bütünüdür (Balcı, 2015). Evren, araştırma sonuçlarına cevap aramak için gerekli olan bilgilerin elde edildiği canlı ya da cansız varlıklardan oluşan büyük grup ya da sonuçların geçerli olacağı, yorumlanacağı grup olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012); Bu tanımlara ek olarak bulgular ya da

istatistiksel modellerin genel olarak raporlanmak istendiği birimler toplamı olarak da tanımlanabilir (Field, 2009). Evren, de kendisi içerisinde genel evren (target population) ve ulaşılabilir/çalışma/hedef evreni olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Genel evren, ulaşılması genelde olanaksız olan evren olmakla birlikte çalışma evreni ise seçilen ya da doğrudan gözlemlenebilen bir kümeye ait gözlemlerden faydalanarak görüş ortaya koymaktır (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012; Gravetter ve Forzano, 2012).

Örneklem ise evrenden seçilmekle birlikte evreni de yeterli düzeyde temsil etmesi istenen gruplar birimi olarak tanımlanabilir (Gravetter ve Forzano, 2012). Farklı bir ifade ile evreni temsil edecek nitelik ve nicelikte seçilip alınan birey, nesne veya olgulardır (Sönmez ve Alacapınar, 2014).

Elazığ Harput türküleri (TRT Repertuvarında kayıtlı olan ve olmayan) araştırmanın çalışma evrenini oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise TRT repertuvarında kayıtlı bulunan 84 (seksen dört) Elazığ Harput türküleri oluşturmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Bu çalışmada araştırma konusuna uygun olan makale, YÖK Tez Merkezinde kayıtlı olan tezler, bildiri, süreli yayınlar ile kaynak niteliği taşıyan yerli ve yabancı diğer veriler kullanılmıştır. Araştırmada tarama modelinde yürütüldüğü için çalışma kapsamında TRT repertuarında bulunan 84 (seksen dört) Elazığ Harput türküsü araştırma verisi olarak kullanılmıştır. TRT repertuvarına kayıtlı Elazığ Harput türkülerinin müzik derslerinde destekleyici içerik olarak kullanılabilirliğini incelemek için 2019 yılı ilköğretim müzik dersi müfredatı, 5, 6, 7 8. Sınıf müzik dersi kitapları incelenmiştir.

3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Elazığ Harput türküleri makam, usul, makamsal açıdan sınıf uygunluğu, söz uygunluğu, değerler eğitimi uygunluğu gibi sözel ve müzikal unsurlar açısından değerlendirilmiştir. Türkülerin usul ve makamsal açıdan kullanılabilirliği, ilköğretim 5, 6, 7 ve 8. Sınıf ders kitapları ve müfredatında yer alan usul ve makamlara göre belirlenmiştir. Müfredatta ve ders kitaplarında yer almayan makamların sınıf derecelerinde kullanılmasının uygun olmadığı belirtilmiştir. Türkü sözlerinin ilköğretim müzik derslerindeki uygunluk durumu incelenirken sözlerin şiddet, şiddete teşvik edici sözler, argo kelimeler, cinsiyetçi söylem,

cinsellik, müstehcen içerik, ayrıştırıcı unsurlar gibi içeriklere sahip olmaması, bu içeriklere sahip olan türkülerin ilköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı belirtilmiştir. Değerler eğitimine uygunluğun belirlenmesi için MEB Değerler Yönergesi açısından incelenmiştir. Bu yönergede belirtilen sevgi, hoşgörü, doğruluk, dürüstlük, misafirperverlik, şefkat, merhamet, iyimserlik, aile birliğine önem verme, dostluk, kültürel mirasa sahip çıkma, vatanseverlik ve cesaret kavramlarını içeren türküler belirtilmiş, değerler eğitimine ait kavramları içermeyen türkülerin müzik derslerinde değerler eğitimine aktarma konusunda kullanılamayacağı belirtilmiştir. Analiz sonuçları tablolar halinde gösterilmiş ve elde edilen veriler yorumlanarak çıkarımlara varılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Türkülerin Makamlarına Göre Dağılımları

Araştırma kapsamında incelenen Elazığ-Harput türkülerinin makamlarına ilişkin bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

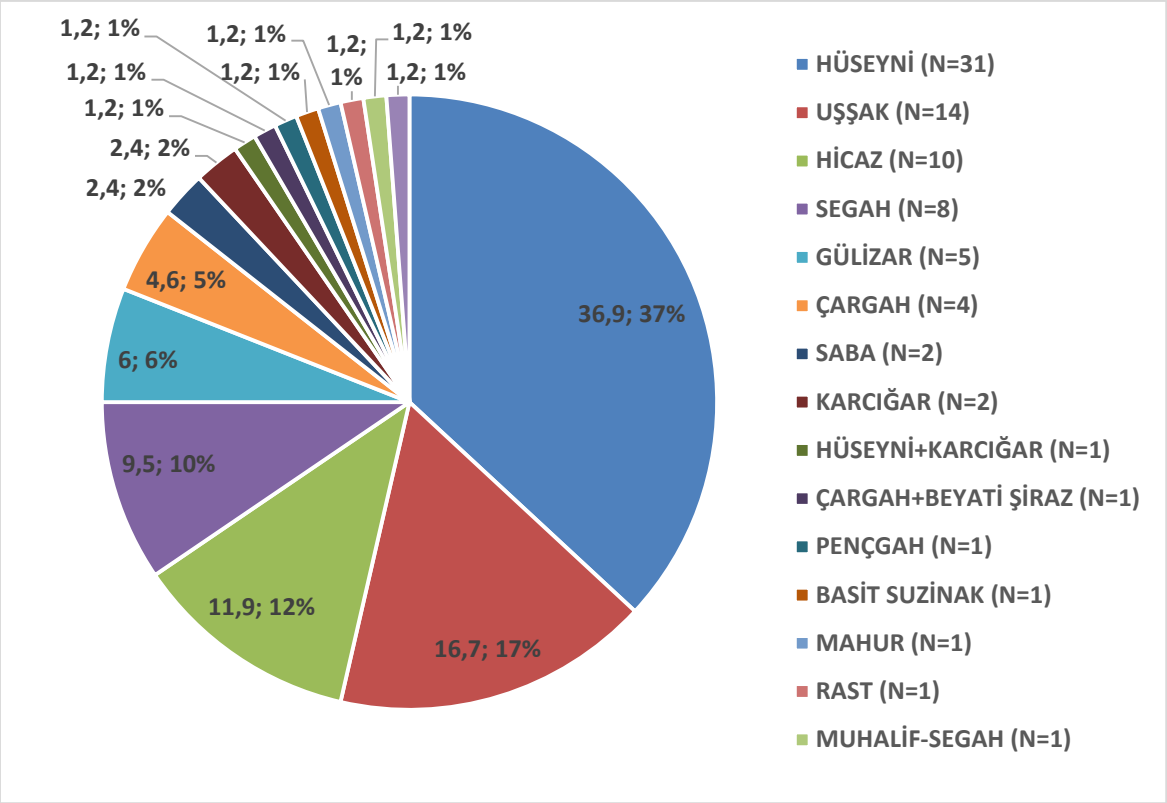
Elazığ-Harput Türkülerinin Türkülerin Makamları

Türkü İsmi	Makamı
Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim	Hüseyni
Ahçiği Yolladım Urum Eline	Uşşak
Al Alma'yı Daldan Al	Uşşak
Al Eyvanda Han Kalmadı	Segâh
Aman Urum Kızı	Uşşak
Aş Yedim Dilim Yandı	Hüseyni
Aynam Düştü Belimden	Gülizar
Bahçalarda Bal Erük	Uşşak
Bahçaya İndim Ki Gülleri Derem	Çargâh + Beyati Şiraz
Bahçaya Gel Ki Görem	Çargâh
Bebeğin Beşiği Çamdan	Uşşak
Ben Ağlarım Zarı Zarı	Hicaz
Bir Şuh-İ Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde	HÜSEYNİ
Bir Taş Attım Çaya Düştü	Uşşak
Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma	Hüseyni
Bizim Bağın Kıracı	Çargâh
Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli	Gülizar

Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok	Segâh
Bu Dere Baştan Başa Ayvalı Bağ	Hüseyni
Bu Dere Buz Bağladı	Hicaz
Bülbülüm Bağ Gezerim	Hüseyni
Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması)	Gülizar
Çatal Kaya Alınmaz	Hüseyni
Çayda Çıra Yanıyor	Segâh
Çayın Öte Yüzünde	Segâh
Çoban Beni Sudan Geçir	Uşşak
Dağlar Dağımdır Benim	Hüseyni
Dağlarda Meşelerde	Hüseyni
Dam Başında Duran Kız	Pençgâh
Değirmen Sala Benzer	Saba
Demedi Yar Demedi	Uşşak
Duman Almış Mezarımın Üstünü	Uşşak
Ev Süpürür Toz Eder	Segâh
Evimin Önü Evlek	Uşşak
Evleri Görünüyor (1. Örnek)	Hüseyni
Evleri Görünüyor (2. Örnek)	Çargâh
Evlerinin Önü Lale Bağıdır	Hüseyni
Gel Benim Gelin Yârim	Hüseyni
Gelin Ağlar Yaşın Yaşın (Kına Türküsü)	Uşşak
Gelin Geyinmiş Alını	Segâh
Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim	Segâh
Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel	Basit Suzinak
Güvercin Vurdum Kalkmaz	Hüseyni
Hafo'mun Evi Kaya Başında	Hüseyni
Havuz Başının Gülleri	Hüseyni
Her Kitabe Kim Leb-İ	Segâh
Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı)	Gülizar
Hüseynik'ten Çıktım Şeher Yoluna	Uşşak
Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar	Hüseyni
İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış	Mahur
İnişte Yokuşta Ata Binmezdim	Hüseyni
Kalede Kavun Yerler	Gülizar
Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı)	Hüseyni + Karcığar
Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına	Hüseyni

Kar Yağdı Eriyecek	Hüseyni
Kara Erük Çağala	Karcığar
Karadutun Dalını	Rast
Karanfil Ekilende	Hüseyni
Kaşları Oydu Beni	Hicaz
Kaşların Karesine	Uşşak
Kaşların Keman Senin	Hicaz
Keveng'in Yollarında	Hüseyni
Keveng'in Ellerinde	Hüseyni
Mendilim İşle Yolla	Hüseyni
Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni	Karcığar
Meteris'ten İneydim	Uşşak
Mezire'den Çıktım Ağrıyor Başım	Hüseyni
Ne Feryad Edersin Divane Bülbül	Hüseyni
Necibe'nin Kaşları Kare	Hicaz
Niçin Yanıma Gelmezsin	Hicaz
O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe	Muhalif- Segâh
Oy Akşamlar Akşamlar	Hicaz
Pencereden Bir Taş Geldi	Hüseyni
Pınarın Başından Ufak Taş Gelir	Hüseyni
Saray Yolu İncedir	Hüseyni
Sinemde Bir Tutuşmuş	Hüseyni
Suya Gider Su Desdisin Doldurur	Buselik
Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir	Hicaz
Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü	Hicaz
Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu)	Hüseyni
Yel Eser Kum Savrulur	Hicaz
Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi	Saba
Yoğurt Koydum Dolaba	Hüseyni
Yüksek Minarede Kandiller Yanar	Çargâh

Tablo 1 incelendiğinde, araştırma kapsamında incelenen Elazığ-Harput türkülerinin makamları görülmektedir. Türkülerin makamlarına ilişkin oransal dağılımların belirlenmesi amacıyla yüzde hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular Şekil 1'de yer alan pasta grafiğinde sunulmuştur.

Şekil 1. Türkülerin makamlarına ilişkin oransal dağılımlar

Şekil 1 incelendiğinde türkülerin en yüksek oranda (%36,9) Hüseyni makamında olduğu, %16,7'sinin Uşşak, %11,9'unun Hicaz ve %9,5'inin ise Segah makamında olduğu görülmektedir. Oranları farklı olmakla birlikte, araştırmada toplamda 15 farklı makamdan 84 türkü incelenmiştir.

4.2. Türkülerin Üsullerine Göre Dağılımları

Araştırma kapsamında incelenen Elazığ-Harput türkülerinin üsullerine ilişkin bilgiler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2

Elazığ-Harput Türkülerinin Üsulleri

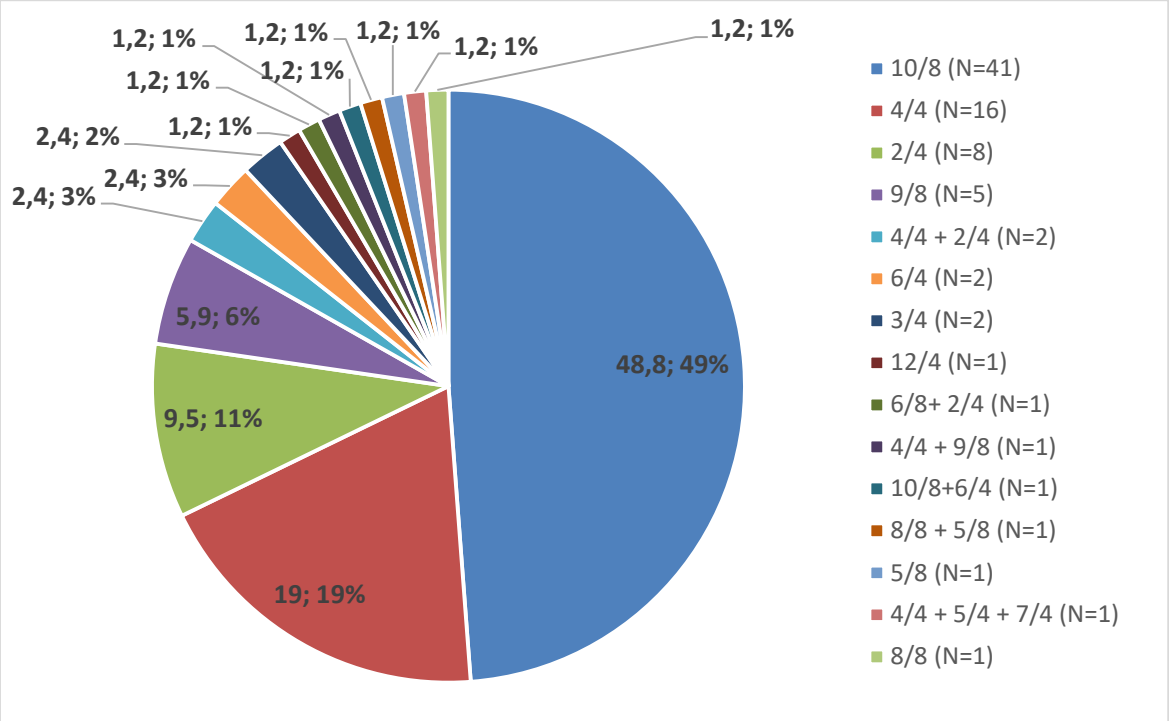
Türkü İsmi	Usulü
Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim	4/4
Ahçiği Yolladım Urum Eline	10/8
Al Alma'yı Daldan Al	10/8
Al Eyvanda Han Kalmadı	10/8

Aman Urum Kızı	4/4
Aş Yedim Dilim Yandı	12/4
Aynam Düştü Belimden	9/8
Bahçalarda Bal Erük	6/8+ 2/4
Bahçaya İndim Ki Gülleri Derem	2/4
Bahçaya Gel Ki Görem	2/4
Bebeğin Beşiği Çamdan	4/4 + 9/8
Ben Ağlarım Zarı Zarı	10/8
Bir Şuh-İ Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde	10/8
Bir Taş Attım Çaya Düştü	10/8
Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma	10/8
Bizim Bağın Kıracı	10/8
Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli	9/8
Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok	10/8+6/4
Bu Dere Baştan Başa Ayvalı Bağ	10/8
Bu Dere Buz Bağladı	10/8
Bülbülüm Bağ Gezerim	4/4
Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması)	8/8 + 5/8
Çatal Kaya Alınmaz	10/8
Çayda Çıra Yanıyor	10/8
Çayın Öte Yüzünde	10/8
Çoban Beni Sudan Geçir	4/4
Dağlar Dağımdır Benim	10/8
Dağlarda Meşelerde	10/8
Dam Başında Duran Kız	2/4
Değirmen Sala Benzer	10/8
Demedi Yar Demedi	10/8
Duman Almış Mezarımın Üstünü	2/4
Ev Süpürür Toz Eder	4/4
Evimin Önü Evlek	10/8
Evleri Görünüyor (1. Örnek)	10/8
Evleri Görünüyor (2. Örnek)	10/8
Evlerinin Önü Lale Bağıdır	10/8
Gel Benim Gelin Yârim	4/4 + 2/4
Gelin Ağlar Yaşın Yaşın (Kına Türküsü)	4/4
Gelin Geyinmiş Alını	4/4

Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim	4/4
Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel	10/8
Güvercin Vurdum Kalkmaz	9/8
Hafo'mun Evi Kaya Başında	6/4
Havuz Başının Gülleri	10/8
Her Kitabe Kim Leb-İ	4/4
Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı)	5/8 + 2/4
Hüseynik'ten Çıktım Şeher Yoluna	5/8
Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar	10/8
İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış	10/8
İnişte Yokuşta Ata Binmezdim	4/4
Kalede Kavun Yerler	10/8
Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı)	4/4 + 2/4
Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına	4/4
Kar Yağdı Eriyecek	10/8
Kara Erük Çağala	10/8
Karadutun Dalını	10/8
Karanfil Ekilende	10/8
Kaşları Oydu Beni	10/8
Kaşların Karesine	4/4
Kaşların Keman Senin	10/8
Keveng'in Yollarında	10/8
Keveng'in Ellerinde	10/8
Mendilim İşle Yolla	2/4
Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni	4/4
Meteris'ten İneydim	2/4
Mezire'den Çıktım Ağrıyor Başım	4/4
Ne Feryad Edersin Divane Bülbül	10/8
Necibe'nin Kaşları Kare	9/8
Niçin Yanıma Gelmezsin	¾
O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe	10/8
Oy Akşamlar Akşamlar	4/4
Pencereden Bir Taş Geldi	¾
Pınarın Başından Ufak Taş Gelir	2/4
Saray Yolu İncedir	2/4
Sinemde Bir Tutuşmuş	6/4

Suya Gider Su Desdisin Doldurur	10/8
Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir	4/4 + 5/4 + 7/4
Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü	10/8
Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu)	9/8
Yel Eser Kum Savrulur	10/8
Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi	10/8
Yoğurt Koydum Dolaba	10/8
Yüksek Minarede Kandiller Yanar	8/8

Tablo 2 incelendiğinde, araştırma kapsamında incelenen Elazığ-Harput türkülerinin üsulleri görülmektedir. Türkülerin üsullerine ilişkin oransal dağılımların belirlenmesi amacıyla yüzde hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular Şekil 2'de yer alan pasta grafiğinde sunulmuştur.

Şekil 2. Türkülerin üsullerine ilişkin oransal dağılımlar

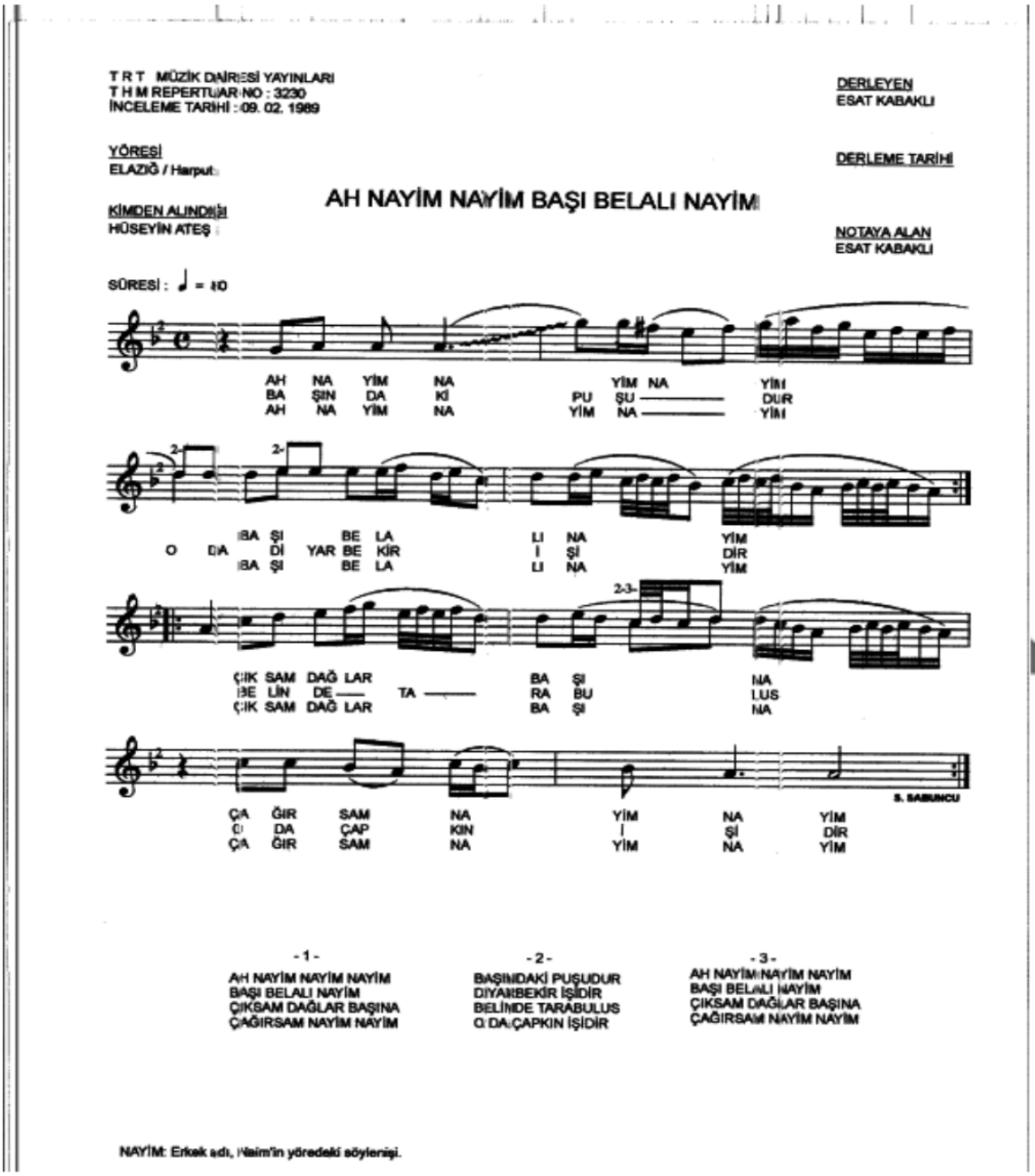
Şekil 2 incelendiğinde türkülerin yaklaşık yarısının (%48,8) 10/8 üsulunde olduğu, %19'unun 4/4, %9,5'inin 2-4 ve %5,9'unun ise 9/8 üsulunde olduğu görülmektedir. Oranları farklı olmakla birlikte, araştırmada toplamda 15 farklı üsulden 84 türkü incelenmiştir.

4.3. TRT Repertuarında Bulunan Elazığ - Harput Türkülerinin İncelenmesi

Bu başlık altında TRT repertuarında bulunan 84 türkünün notası ile bu türkülerin makam, değer eğitimi ve söz içeriği bakımından inceleme sonuçlarına yer verilmiştir.

Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim

Ah Nayn Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim türküsünün notaları Şekil 3'de sunulmuştur.

Şekil 3. Ah Nayn Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Çapkın’’ sözcüğünün müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün, ilköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Ahçiği Yolladım Urum Eline

Ahçiği Yolladım Urum Eline türküsünün notaları Şekil 4'te sunulmuştur.

Şekil 4. Ahçiği Yolladım Urum Eline türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Ahçiği Yolladım Urum Eline ’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve hoşgörü değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Al Alma'yı Daldan Al

Al Alma'yı Daldan Al türküsünün notaları Şekil 5'te sunulmuştur.

Şekil 5. Al Alma'yı Daldan Al türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Al Almayı Daldan Al’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, doğruluk dürüstlük değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Al Eyvanda Han Kalmadı

Al Eyvanda Han Kalmadı türküsünün notaları Şekil 6'da sunulmuştur.

Şekil 6. Al Eyvanda Han Kalmadı türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Al Eyvanda Han Kalmadı ’’ adlı türkü segâh makamındadır. İlköğretim 7. Sınıf müzik dersi kazanımlarında segâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 7. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan, sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Hançer’’ sözcüğünün müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Aman Urum Kızı

Aman Urum Kızı türküsünün notaları Şekil 7'de sunulmuştur.

Şekil 7. Aman Urum Kızı türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Aman Urum Kızı’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Aş Yedim Dilim Yandı

Aş Yedim Dilim Yandı türküsünün notaları Şekil 8'de sunulmuştur.

Şekil 8. Aş Yedim Dilim Yandı türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Aş Yedim Dilim Yandı’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Ayrıca bazı sözlerin kültürel mirasımıza ait olan nesneler içerdiği, bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Aynam Düştü Belimden

Aynam Düştü Belimden türküsünün notaları Şekil 9'da sunulmuştur.

Şekil 9. Aynam Düştü Belimden türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Aynam Düştü Belimden’’ adlı türkü Gülizar makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Gülizar makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Vurgunum güzellere ve Ateşlere düşesi’’ cümlelerinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Bahçalarda Bal Erük

Bahçalarda Bal Erük türküsünün notaları Şekil 10'da sunulmuştur.

Şekil 10. Bahçalarda Bal Erük türküsünün notaları

Şekil 10. Bahçalarda Bal Erük türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Bahçalarda Bal Erük ’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, dostluk ve misafirperverlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

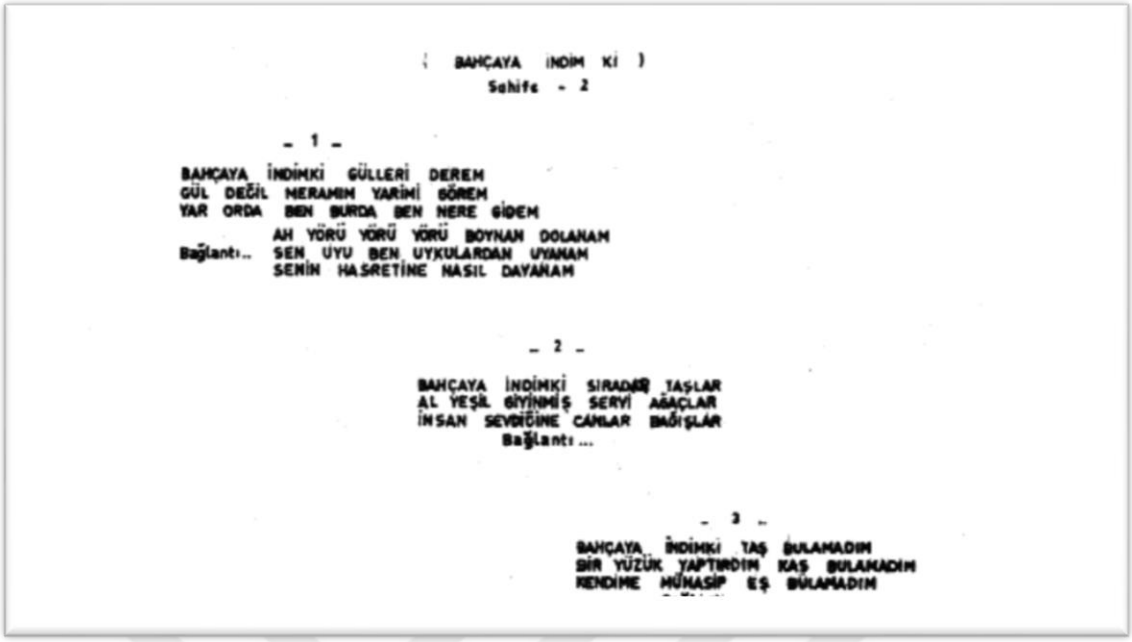
İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Bahçaya İndim ki Gülleri Derem

Bahçaya İndim ki Gülleri Derem türküsünün notaları Şekil 11'de sunulmuştur.

Şekil 11. Bahçaya İndim ki Gülleri Derem türküsünün notaları

(BAHÇAYA İNDİM Kİ)
Sahife - 2

- 1 -

BAHÇAYA İNDİMKİ GÜLLERİ DEREM
GÜL DEĞİL MERAMIM YARİMİ BÖREM
YAR ORDA BEN BURDA BEN NERE GİDEM
AH YÖRÜ YÖRÜ YÖRÜ BOYNAN DOLANAM
Bağlantı... SEN UYU BEN UYKULARDAN UYANAM
SENİN HASRETİNE NASIL DAYANAM

- 2 -

BAHÇAYA İNDİMKİ SIRADAĞ TAŞLAR
AL YEŞİL GİYİNMİŞ SERVİ AĞAÇLAR
İNSAN SEVGİSİNE CANLAR BAĞIŞLAR
Bağlantı...

- 3 -

BAHÇAYA İNDİMKİ TAŞ BULAMADIM
BİR YÜZÜK YAPTIRDIM KAŞ BULAMADIM
KENDİME MÜNASİP EŞ BULAMADIM

Şekil 11. Bahçaya İndim ki Gülleri Derem türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Bahçaya İndim Ki Gülleri Derem’’ adlı türkü Çargâh makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Çargâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan, sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Bahçaya Gel Ki Görem

Bahçaya Gel Ki Görem türküsünün notaları Şekil 12'de sunulmuştur.

Şekil 12. Bahçaya Gel Ki Görem türküsünün notaları

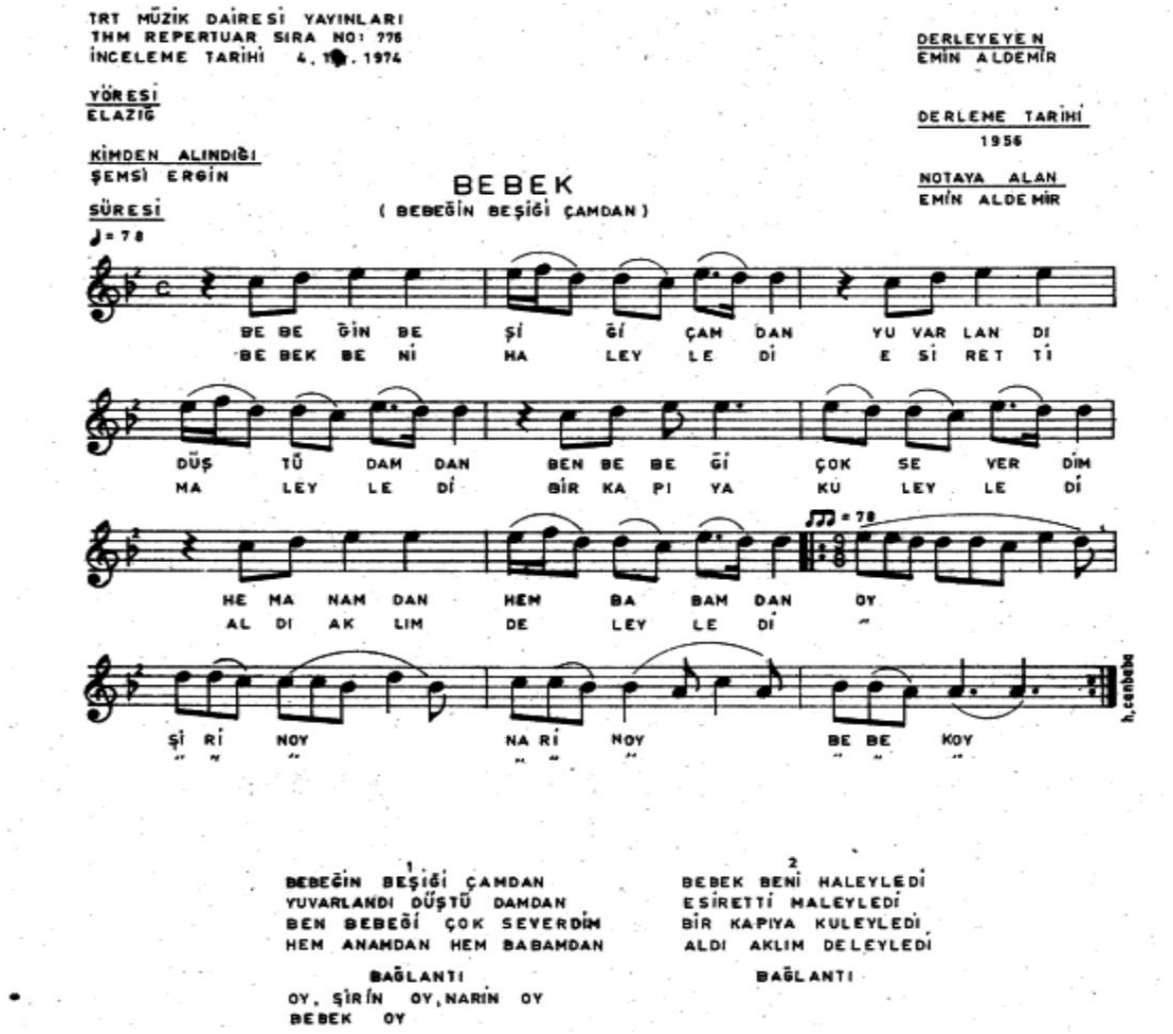
Yapılan analizlere göre ''Bahçeye Gel Ki Görem'' adlı türkü Çargâh makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Çargâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Türkü, yalnızca melodik olarak derlenmiştir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Bebeğin Beşiği Çamdan

Bebeğin Beşiği Çamdan türküsünün notaları Şekil 13'de sunulmuştur.

Şekil 13. Bebeğin Beşiği Çamdan türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ''Bebeğin Beşiği Çamdan'' adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, şefkat ve merhamet değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Ben Ağlarım Zarı Zarı

Ben Ağlarım Zarı Zarı türküsünün notaları Şekil 14'te sunulmuştur.

Şekil 14. Ben Ağlarım Zarı Zarı türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Ben Ağlarım Zarı Zarı’’ adlı türkü hicaz makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında hicaz makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde

Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde türküsünün notaları Şekil 15'te sunulmuştur

Şekil 15. Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Ayrıca bazı sözlerin kültürel mirasımıza ait olan nesneler içerdiği, bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Bir Taş Attım Çaya Düştü

Bir Taş Attım Çaya Düştü türküsünün notaları Şekil 16'da sunulmuştur.

Şekil 16. Bir Taş Attım Çaya Düştü türküsünün notaları

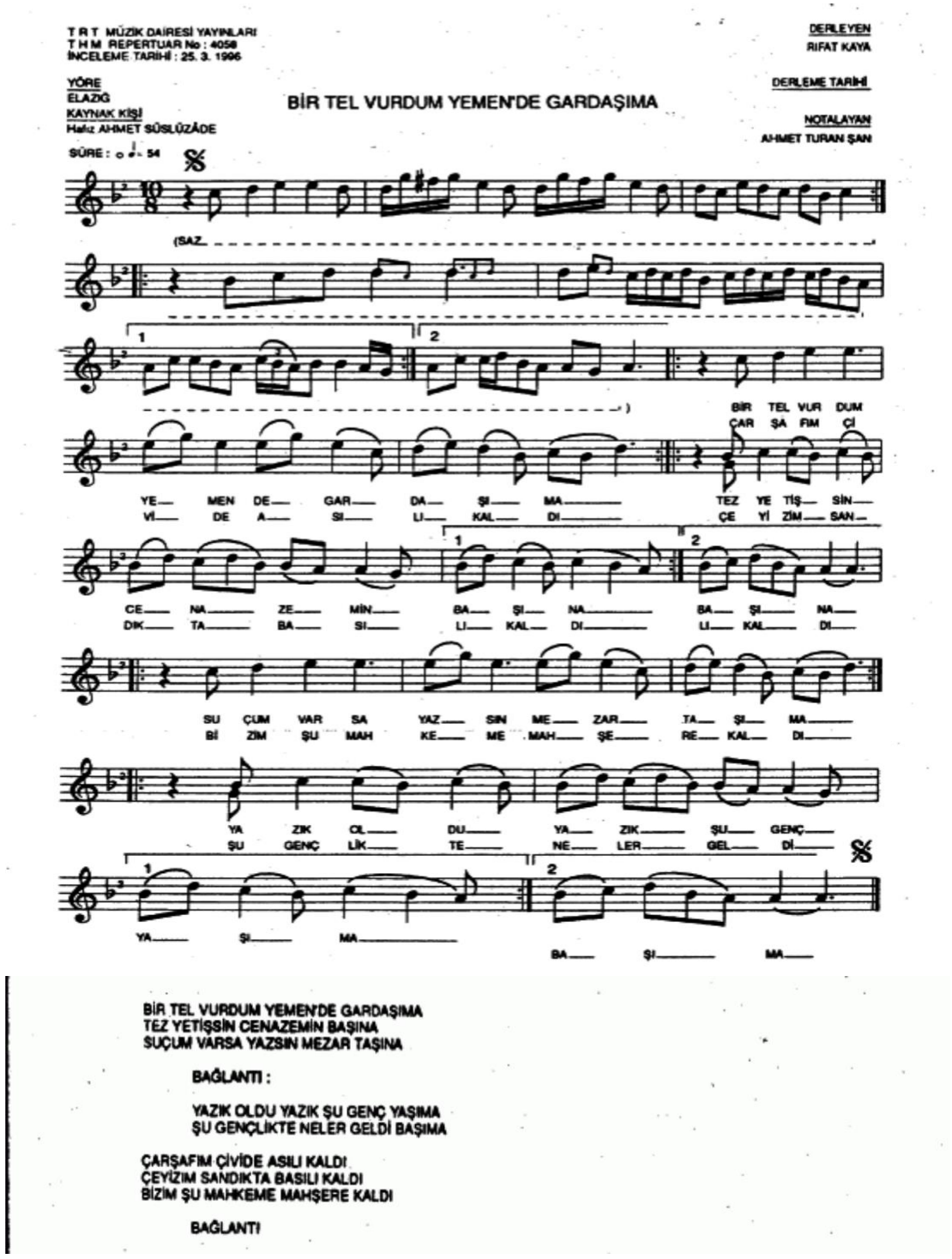
Yapılan analizlere göre ‘’Bir Taş Attım Çaya Düştü’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Benin gönlüm sana düştü, aman aman azdır gelin’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma

Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma türküsünün notaları Şekil 17'de sunulmuştur.

Şekil 17. Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma türküsünün notaları

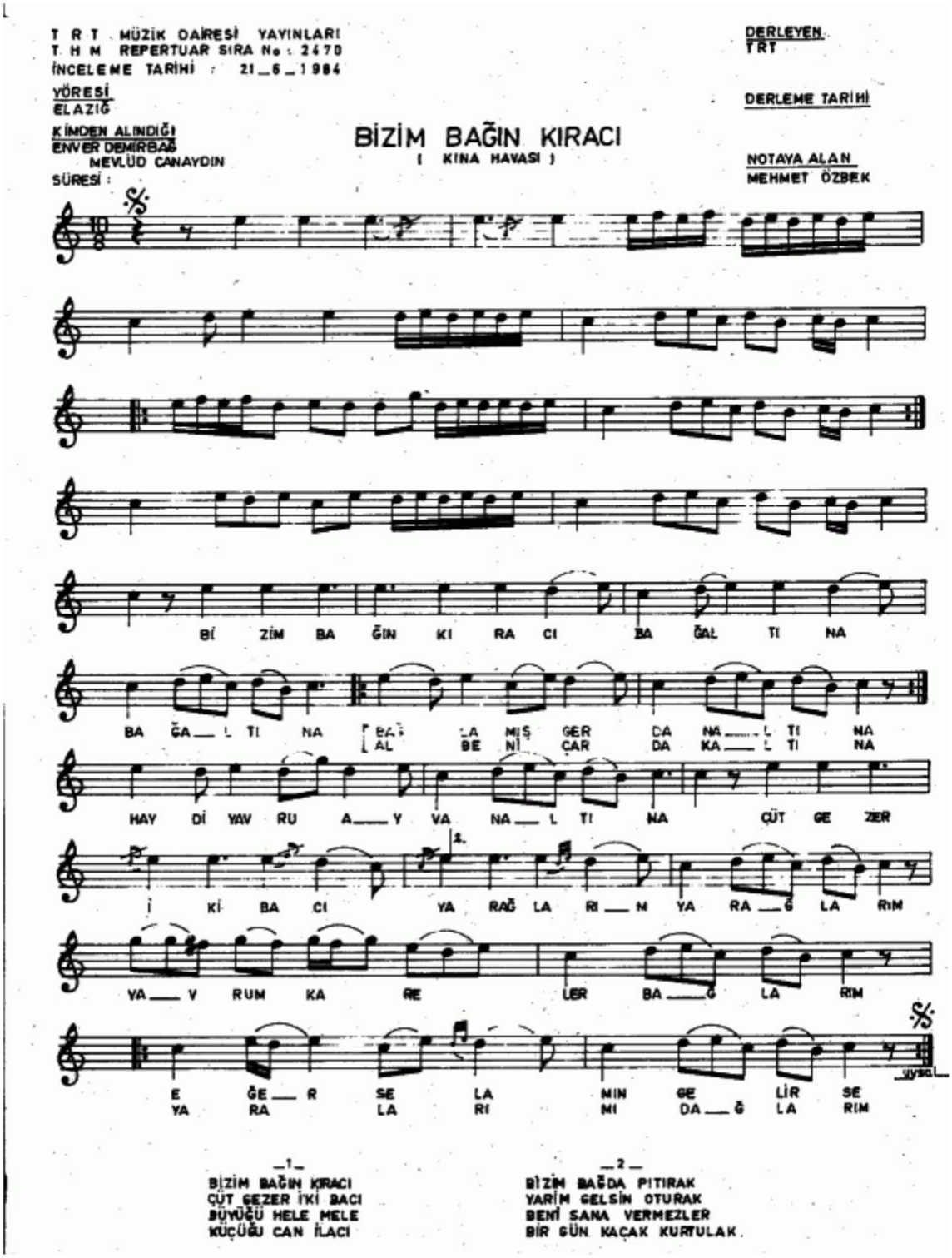
Yapılan analizlere göre ‘’Bir Tel Vurdum Yemen’de Gardaşıma’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan dostluk değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Ayrıca bazı sözlerin kültürel mirasımıza ait olan nesneler içerdiği, bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Bizim Bağın Kıracı

Bizim Bağın Kıracı türküsünün notaları Şekil 18'de sunulmuştur.

Şekil 18. Bizim Bağın Kıracı türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Bizim Bağın Kıracı’’ adlı türkü Çargâh makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Çargâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde

Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde türküsünün notaları Şekil 19'da sunulmuştur.

Şekil 19. Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde türküsünün notaları

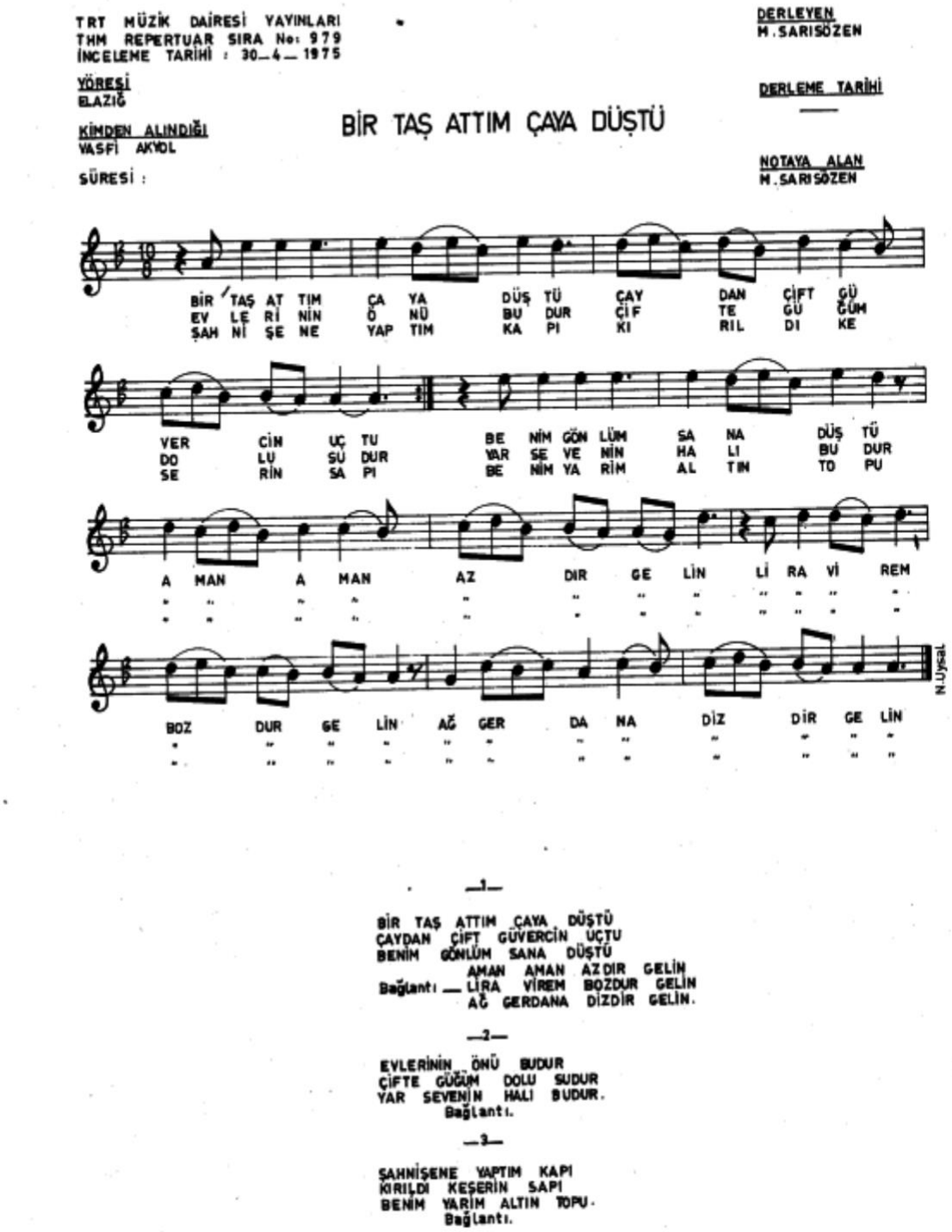
Yapılan analizlere göre ‘’Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Ayrıca bazı sözlerin kültürel mirasımıza ait olan nesneler içerdiği, bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Bir Taş Attım Çaya Düştü

Bir Taş Attım Çaya Düştü türküsün notaları Şekil 20'de sunulmuştur.

Şekil 20. Bir Taş Attım Çaya Düştü türküsün notaları

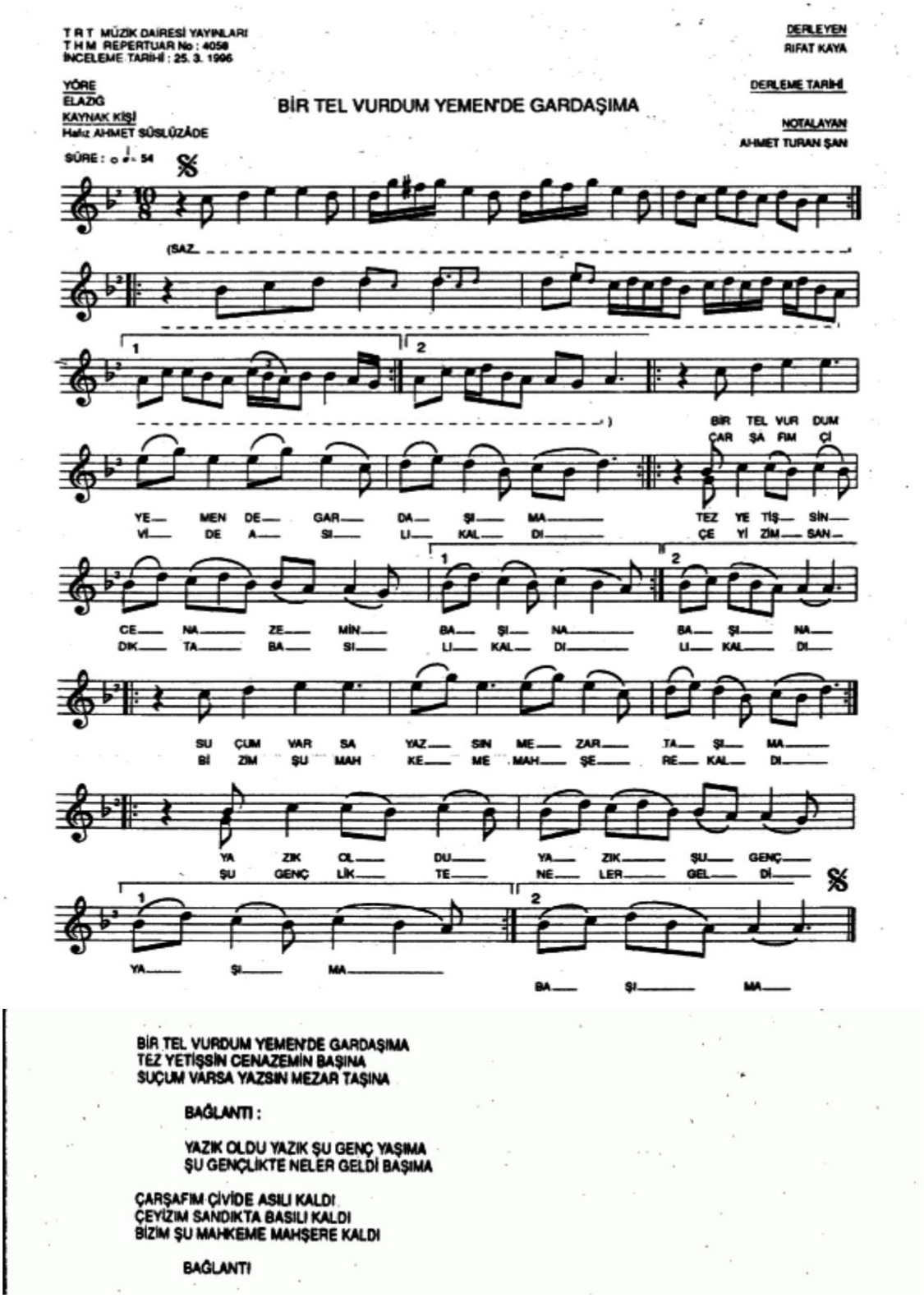
Yapılan analizlere göre ‘’Bir Taş Attım Çaya Düştü’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma

Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma türküsünün notaları Şekil 21'de sunulmuştur.

Şekil 21. Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma türküsünün notaları

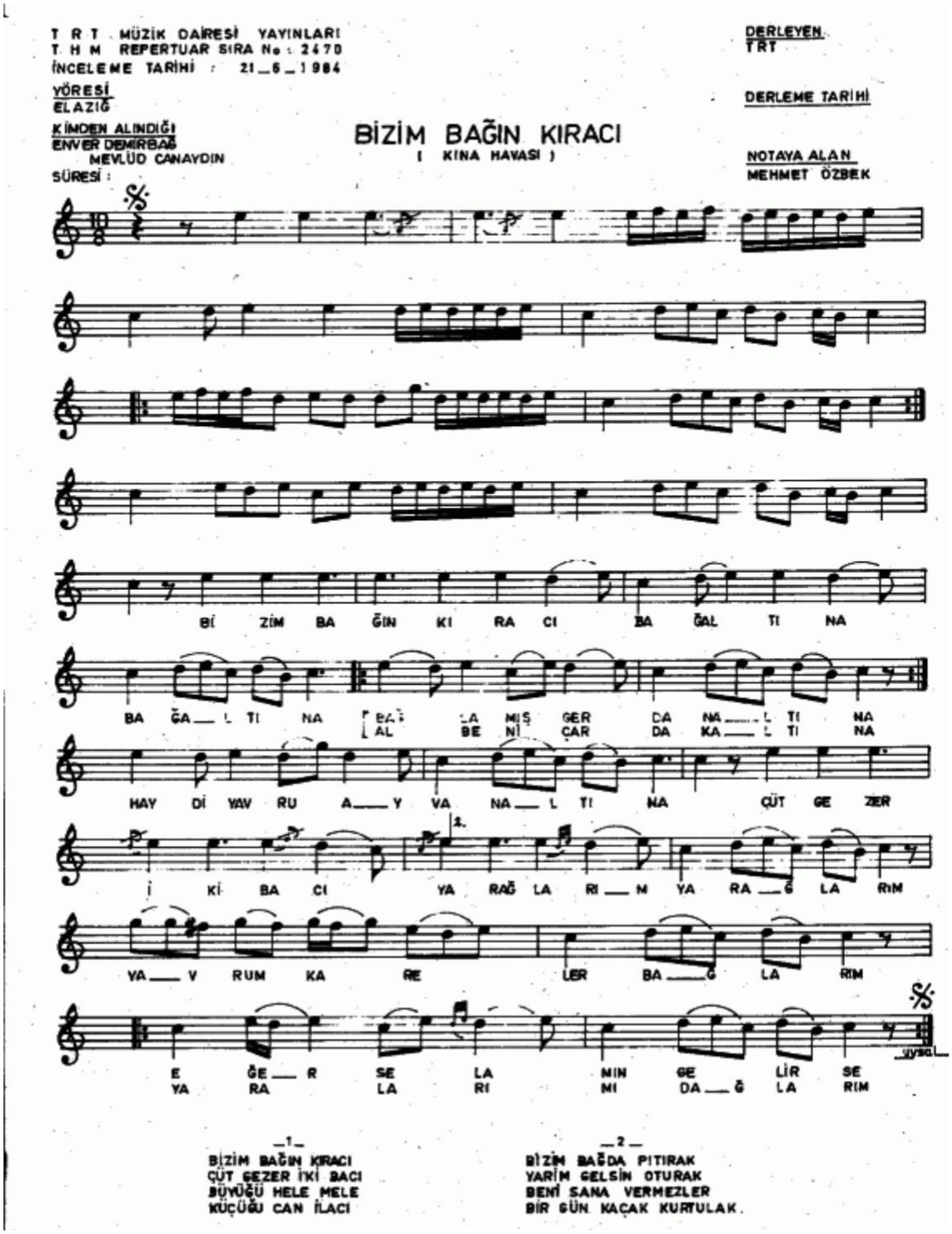
Yapılan analizlere göre ‘’Bir Tel Vurdum Yemen’de Gardaşıma’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan dostluk değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Ayrıca bazı sözlerin kültürel mirasımıza ait olan nesneler içerdiği, bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Bizim Bağın Kıracı

Bizim Bağın Kıracı türküsünün notaları Şekil 22'de sunulmuştur.

Şekil 22. Bizim Bağın Kıracı türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Bizim Bağın Kıracı’’ adlı türkü Çargâh makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Çargâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli

Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli türküsünün notaları Şekil 23'de sunulmuştur.

Şekil 23. Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli’’ adlı türkü Gülizar makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Gülizar makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok

Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok türküsünün notaları Şekil 24'te sunulmuştur.

Şekil 24. Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok’’ adlı türkü segâh makamındadır. İlköğretim 7. Sınıf müzik dersi kazanımlarında segâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 7. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Kafirin kızında din var iman yok, sarılıp yatmaya asla güman yok’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Dere Baştan Başa Ayvalı Bağ

Dere Baştan Başa Ayvalı Bağ türküsünün notaları Şekil 25'de sunulmuştur.

Şekil 25. Dere Baştan Başa Ayvalı Bağ türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Bu Dere Baştan Başa’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Bu Dere Buz Bağladı

Bu Dere Buz Bağladı türküsünün notaları Şekil 26'da sunulmuştur.

Şekil 26. Bu Dere Buz Bağladı türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Bu Dere Buz Bağladı’’ adlı türkü hicaz makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında hicaz makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değerlerine uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Beni bir gelin vurdu, yaramı kız bağladı’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Bülbülüm Bağ Gezerim

Bülbülüm Bağ Gezerim türküsünün notaları Şekil 27'de sunulmuştur.

Şekil 27. Bülbülüm Bağ Gezerim türküsünün notaları

Şekil 27. Bülbülüm Bağ Gezerim türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Bülbülüm Bağ Gezerim’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması)

Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları Şekil 28'de sunulmuştur.

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları

ŞIH HASAN AĞIRLAMASI
- 2 -
GÖ ZÜM KI RA (SAZ- - - -

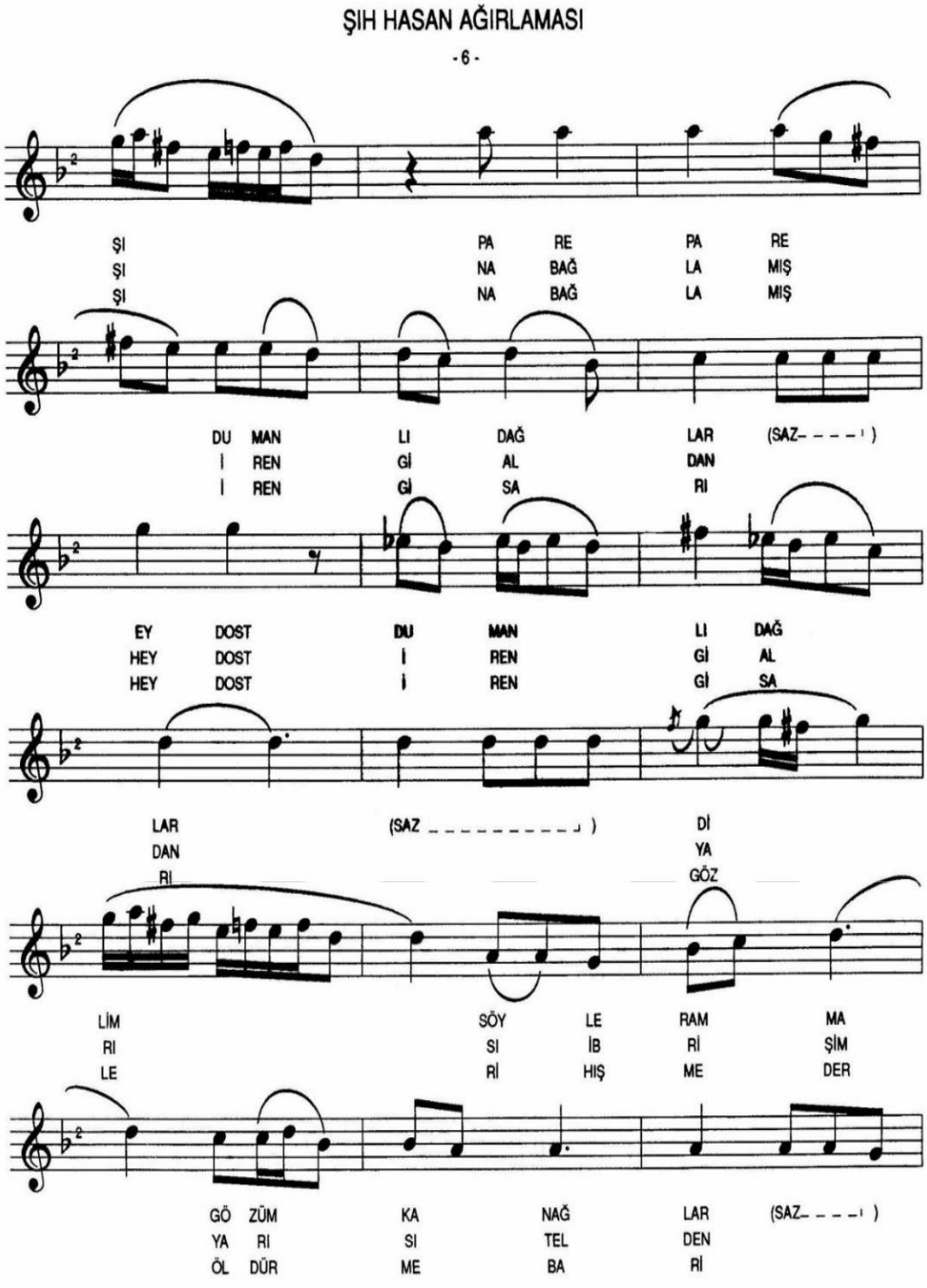

ŞIH HASAN AĞIRLAMASI
- 3 -
IS MAR LA SA M ŞOL GÜ ZE LE HA CA NIM (SAZ - - - '
A BU ZEM ZEM DEN SU LA ĞI HA CA NIM
KI RA TI NAN EY VAZ SE Nİ HA CA NIM
- - - - - - - - - - - - - - ') YE MİN SU YUN VE RİR
SAR HOŞ SAR HOŞ YÖ RÜR
A LAN AL LAH VE RİR
MO LA (SAZ - - - - - - - - - - - - -

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı)

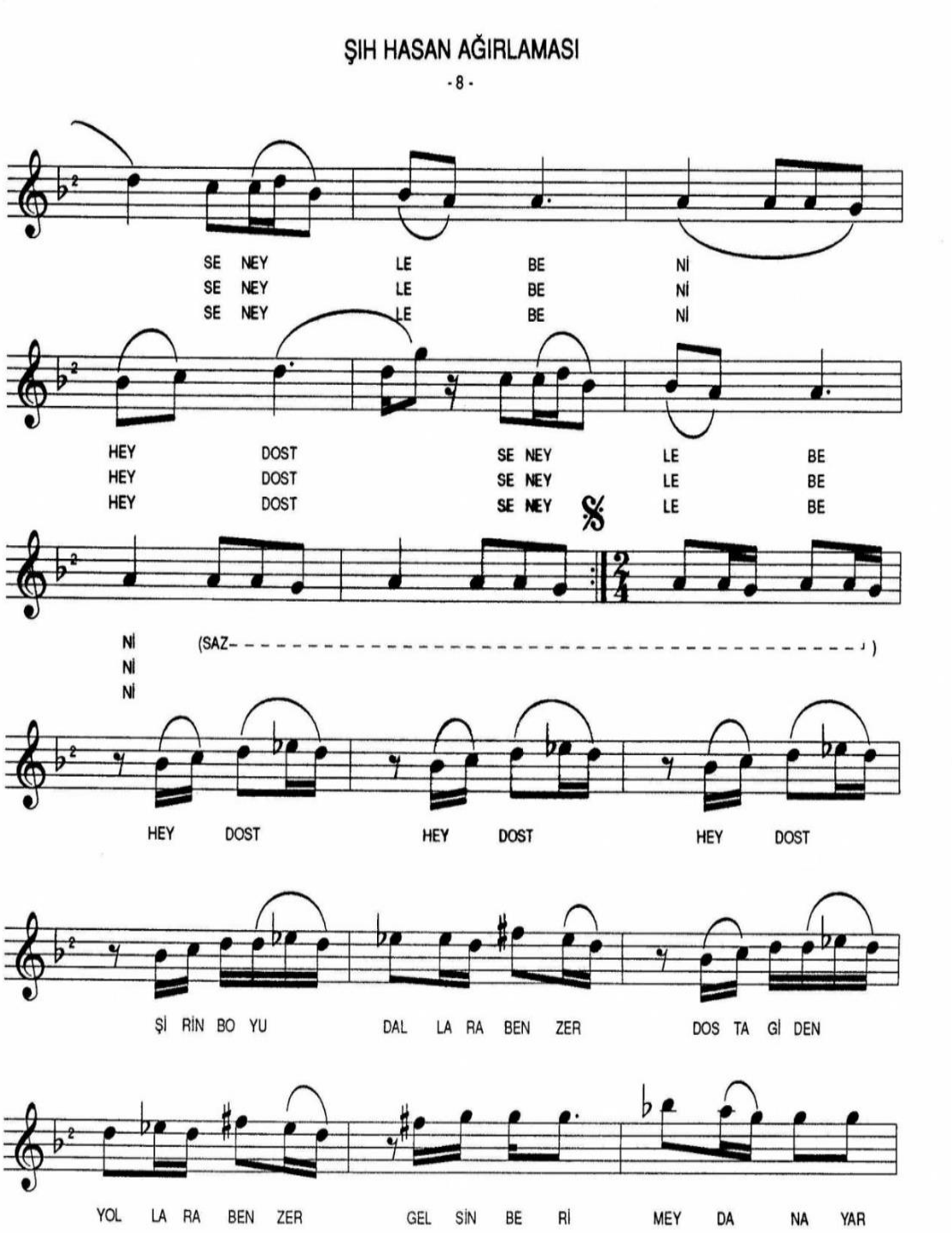
Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı)

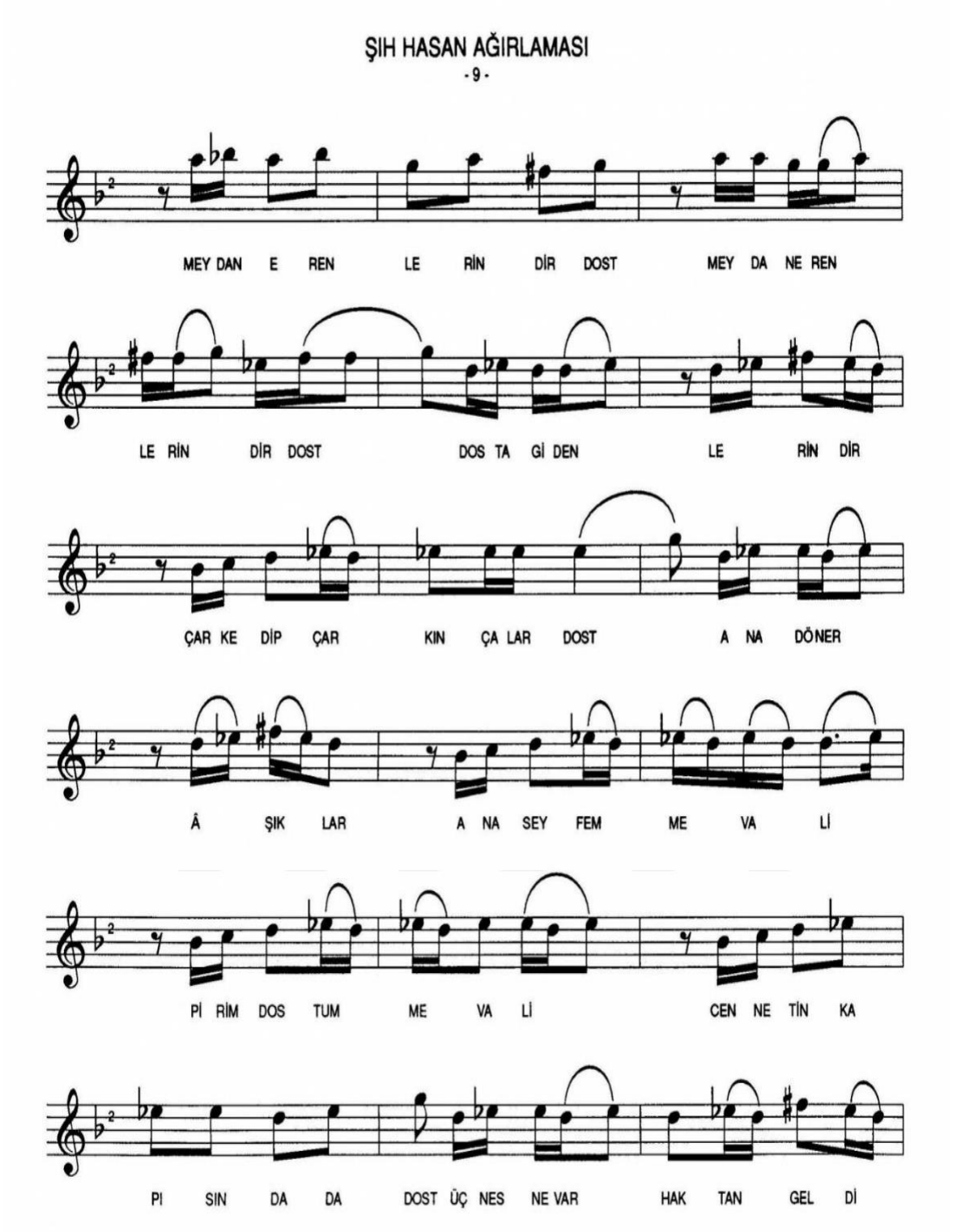

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı)

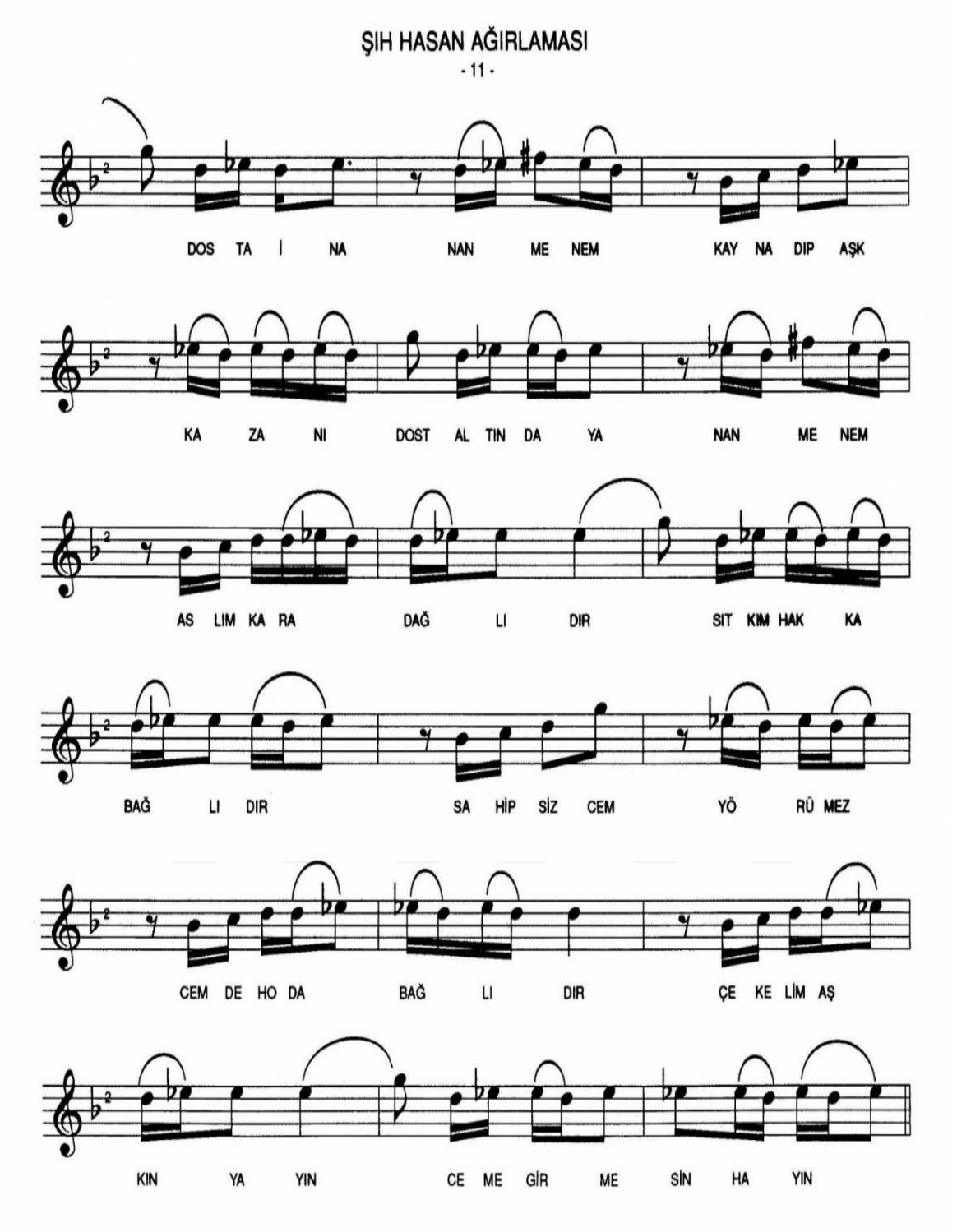

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı)

ŞIH HASAN AĞIRLAMASI
- 8 -
SE NEY LE BE Nİ
SE NEY LE BE Nİ
SE NEY LE BE Nİ
HEY DOST SE NEY LE BE
HEY DOST SE NEY LE BE
HEY DOST SE NEY LE BE
Nİ (SAZ- - - -

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı)

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı)

Şekil 28. Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması) türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Şıh Hasan Ağırlaması’’ adlı türkü Gülizar makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Gülizar makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Sarhoş sarhoş yürü m’ola’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Çatal Kaya Alınmaz

Çatal Kaya Alınmaz türküsünün notaları Şekil 29'da sunulmuştur.

Şekil 29. Çatal Kaya Alınmaz türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Çatal Kaya Alınmaz’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Kendimi yareledim’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Çayda Çıra Yanıyor

Çayda Çıra Yanıyor türküsünün notaları Şekil 30'da sunulmuştur.

Şekil 30. Çayda Çıra Yanıyor türküsünün notaları

Şekil 30. Çayda Çıra Yanıyor türküsünün notaları *(devamı)*

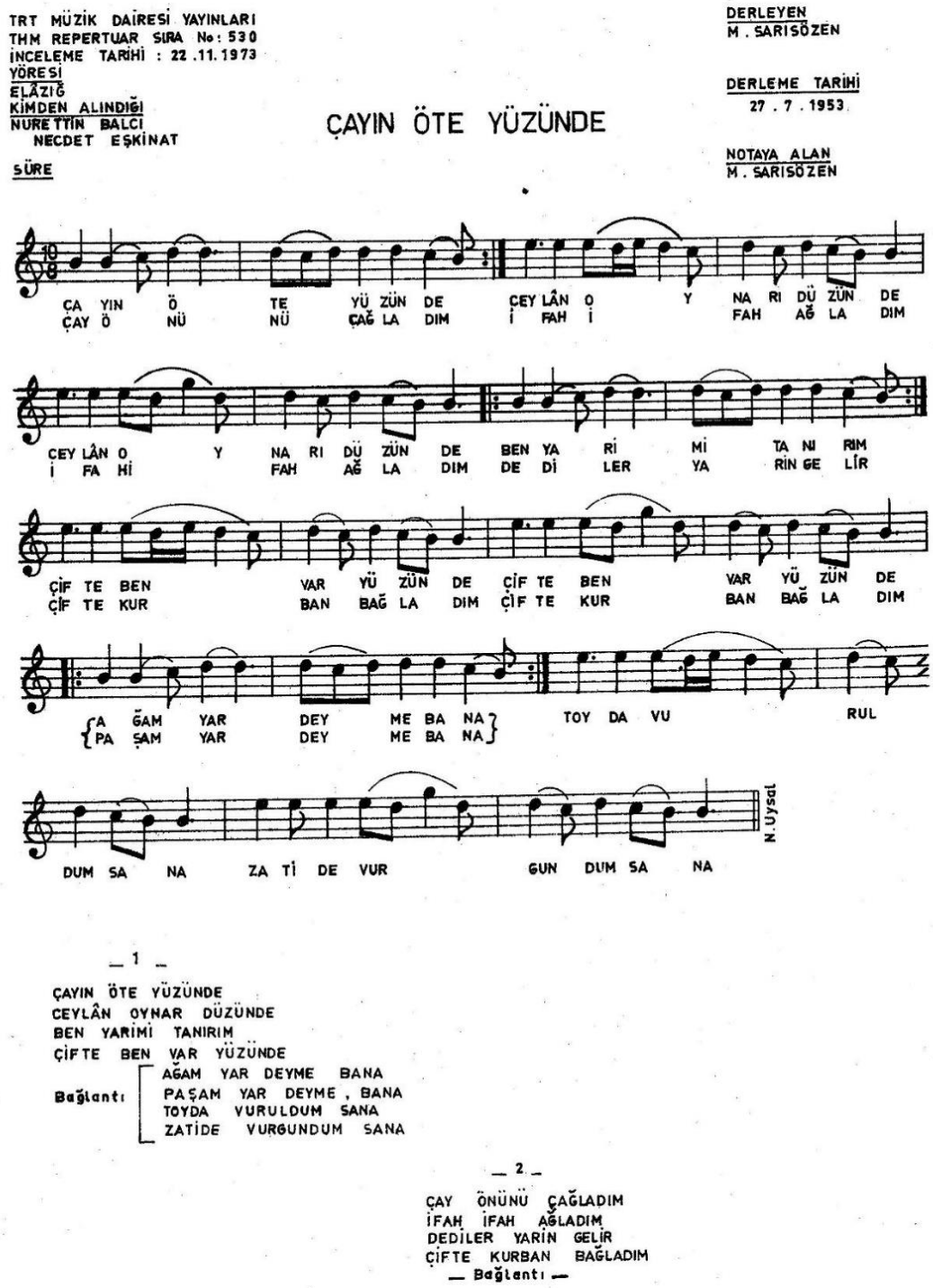
Yapılan analizlere göre ‘’Çayda Çıra Yanıyor’’ adlı türkü segâh makamındadır. İlköğretim 7. Sınıf müzik dersi kazanımlarında segâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 7. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; aile birliğine önem verme, sevgi ve dostluk değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Çayın Öte Yüzünde

Çayın Öte Yüzünde türküsünün notaları Şekil 31'de sunulmuştur

Şekil 31. Çayın Öte Yüzünde türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Çayın Öte Yüzünde’’ adlı türkü segâh makamındadır. İlköğretim 7. Sınıf müzik dersi kazanımlarında segâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 7. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

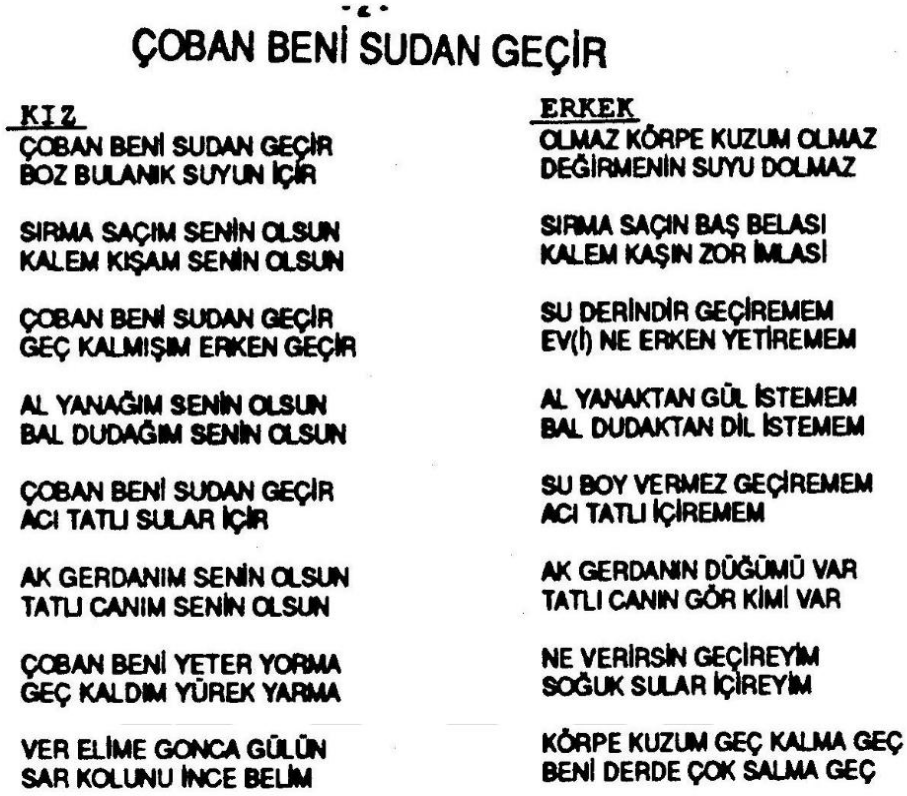
İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Çoban Beni Sudan Geçir

Çoban Beni Sudan Geçir türküsünün notaları Şekil 32'de sunulmuştur

Şekil 32. Çoban Beni Sudan Geçir türküsünün notaları

Şekil 32. Çoban Beni Sudan Geçir türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Çoban Beni Sudan Geçir’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, aile birliğine önem verme, kültürel mirasa sahip çıkma değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Al dudağım senin olsun, bal dudağım senin olsun. Sar kolunu ince belim’’ cümlelerinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Dağlar Dağımdır Benim

Dağlar Dağımdır Benim türküsünün notaları Şekil 33'de sunulmuştur

Şekil 33. Dağlar Dağımdır Benim türküsünün notaları

Şekil 33. Dağlar Dağımdır Benim türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Dağlar Dağımdır Benim’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Dağlarda Meşelerde

Dağlarda Meşelerde türküsünün notaları Şekil 34'de sunulmuştur

Şekil 34. Dağlarda Meşelerde türküsünün notaları

Şekil 34. Dağlarda Meşelerde türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Dağlarda Meşelerde’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Çok içmişim başım duman’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Dam Başında Duran Kız

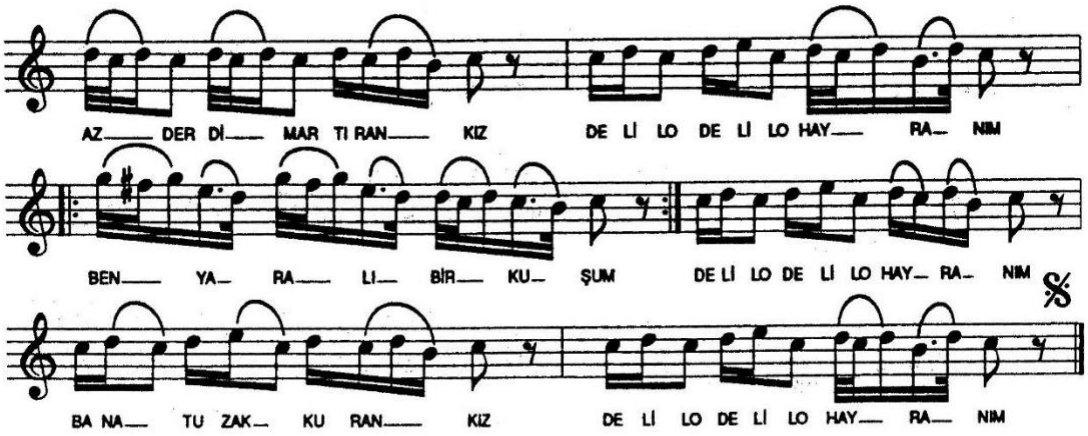
Dam Başında Duran Kız türküsünün notaları Şekil 35'de sunulmuştur

Şekil 35. Dam Başında Duran Kız türküsünün notaları

- 2 -

DAM BAŞINDA DURAN KIZ

DAM BAŞINDA DURAN KIZ — DELİLO DELİLO HAYRANIM
AZ DERDİM ARTIRAN KIZ — DELİLO DELİLO HAYRANIM
BEN YARALI BİR KUŞUM — DELİLO DELİLO HAYRANIM
BANA TUZAK KURAN KIZ — DELİLO DELİLO HAYRANIM

DAM BAŞINDA DOLANIR — DELİLO DELİLO HAYRANIM
İÇTİM BAŞIM BULANIR — DELİLO DELİLO HAYRANIM
SEN ORADA BEN BURDA — DELİLO DELİLO HAYRINIM
BUNA CAN MI DAYANIR — DELİLO DELİLO HAYRANIM

DAMDAN KÜZE İNDİRDİM — DELİLO DELİLO HAYRANIM
SÜZE SÜZE İNDİRDİM — DELİLO DELİLO HAYRANIM
KIRK AYAK MERDİVENDEN — DELİLO DELİLO HAYRANIM
YÂRİ BİZE İNDİRDİM — DELİLO DELİLO HAYRANIM

Şekil 35. Dam Başında Duran Kız türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Dam Başında Duran Kız’’ adlı türkü Pençgâh makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Pençgâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

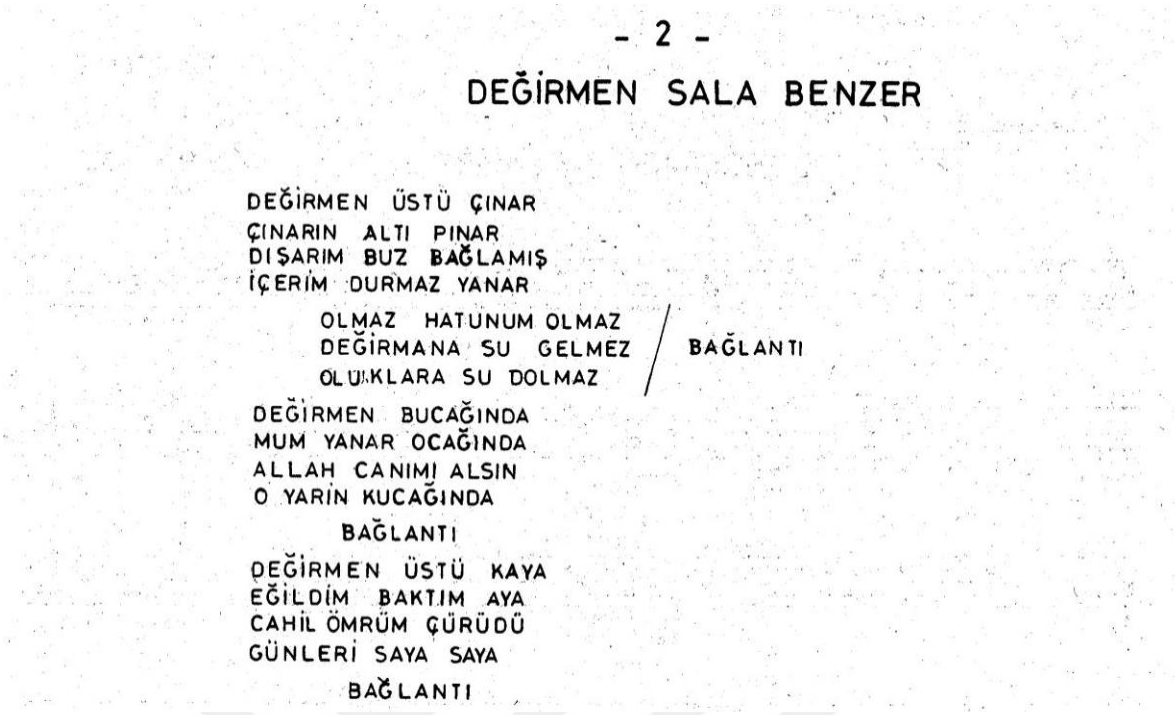
İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’İçtim başım bulanır’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değirmen Sala Benzer

Değirmen Sala Benzer türküsünün notaları Şekil 36'da sunulmuştur

Şekil 36. Değirmen Sala Benzer türküsünün notaları

Şekil 36. Değirmen Sala Benzer türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Değirmen Sala Benzer’’ adlı türkü Saba makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Saba makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Allah canımı alsın o yarın kucağında’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Demedi Yar Demedi

Demedi Yar Demedi türküsünün notaları Şekil 37'de sunulmuştur

Şekil 37. Demedi Yar Demedi türküsünün notaları

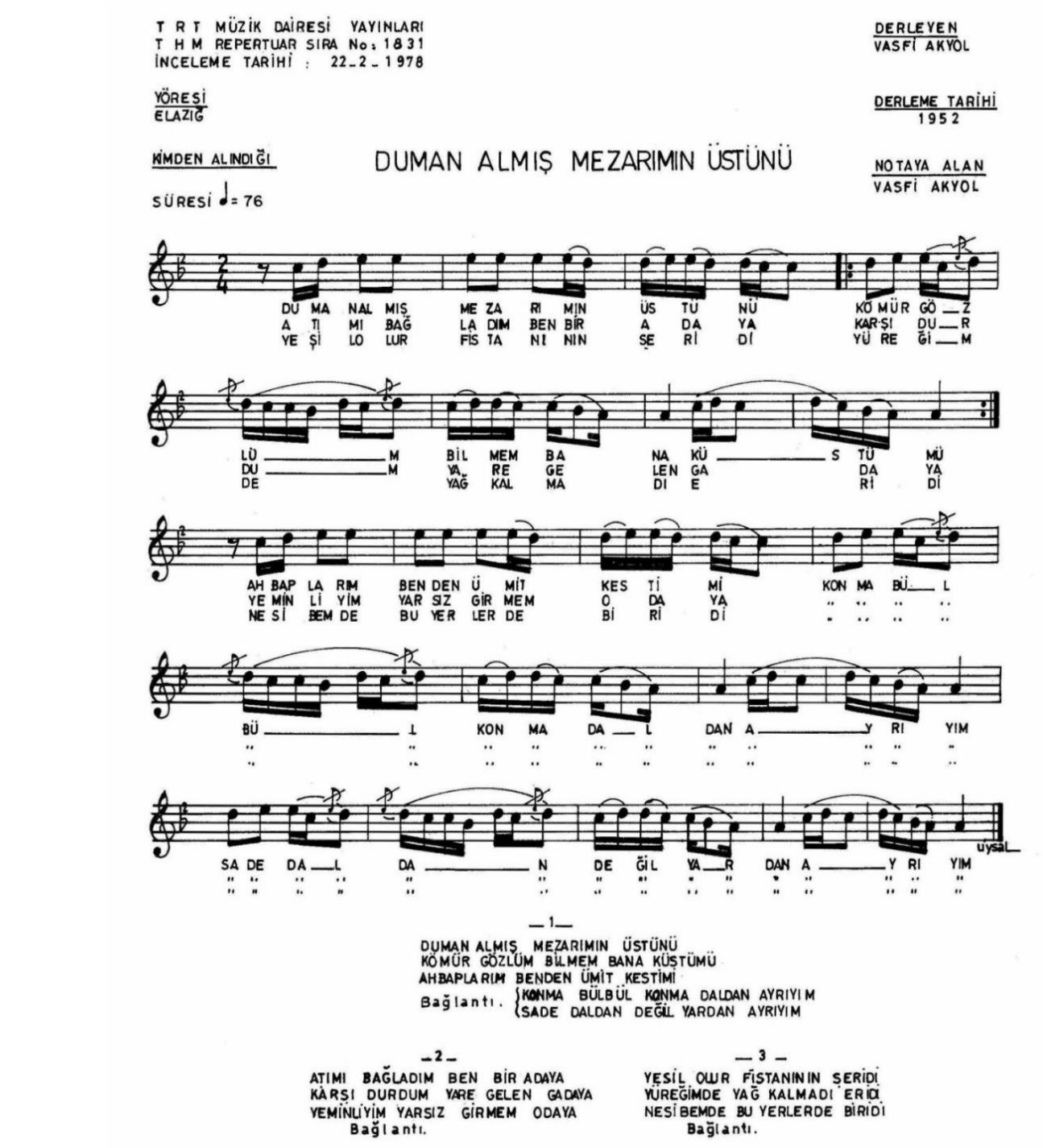
Yapılan analizlere göre ‘’Demedi Yar Demedi’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Duman Almış Mezarımın Üstünü

Duman Almış Mezarımın Üstünü türküsünün notaları Şekil 38'de sunulmuştur

Şekil 38. Duman Almış Mezarımın Üstünü türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Duman Almış Mezarımın Üstünü’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve dostluk değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Ev Süpürür Toz Eder

Ev Süpürür Toz Eder türküsünün notaları Şekil 39'da sunulmuştur

Şekil 39. Ev Süpürür Toz Eder türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Ev Süpürür Toz Eder ’’ adlı türkü segâh makamındadır. İlköğretim 7. Sınıf müzik dersi kazanımlarında segâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 7. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Komşu kızını sakla vallah sonu köt’olur’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Evimin Önü Evlek

Evimin Önü Evlek türküsünün notaları Şekil 40'da sunulmuştur

Şekil 40. Evimin Önü Evlek türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Evimin Önü Evlek’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve aile birliğine önem verme değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Gelin kızlar oynayın, bizler sizi beğenek’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Evleri Görünüyor (1. Örnek)

Evleri Görünüyor (1. Örnek) türküsünün notaları Şekil 41'de sunulmuştur

Şekil 41. Evleri Görünüyor (1. Örnek) türküsünün notaları

Şekil 41. Evleri Görünüyor (1. Örnek) türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Evleri Görünüyor’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Evleri Görünüyor (2. Örnek)

Evleri Görünüyor (2. Örnek) türküsünün notaları Şekil 42'de sunulmuştur

Şekil 42. Evleri Görünüyor (2. Örnek) türküsünün notaları

Şekil 42. Evleri Görünüyor (2. Örnek) türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Evleri Görünüyor’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Evlerinin Önü Lale Bağıdır

Evlerinin Önü Lale Bağıdır türküsünün notaları Şekil 43'de sunulmuştur

Şekil 43. Evlerinin Önü Lale Bağıdır türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Evlerinin Önü Lale Bağıdır’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

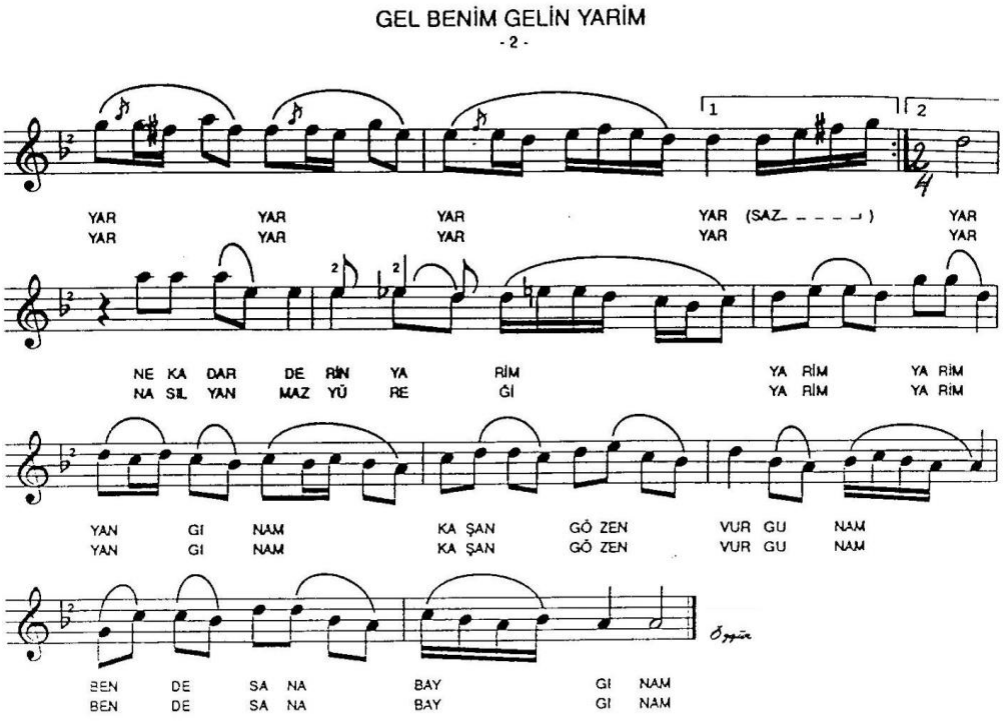
İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Sevilecek kokulacak çağıdır’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Gel Benim Gelin Yârim

Gel Benim Gelin Yârim türküsünün notaları Şekil 44'de sunulmuştur

Şekil 44. Gel Benim Gelin Yârim türküsünün notaları

GEL BENİM GELİN YARİM (YAR YAR YAR YAR)
VER BANA ELİN YARİM (YARİM YARİM YANGINAM)
KAŞAN GÖZEN VURGUNAM
BEN DE SANA BAYGINAM
GÖR AŞKIN YARASINI (YAR YAR YAR YAR)
NE KADAR DERİN YARİM (YARİM YARİM YANGINAM)
KAŞAN GÖZEN VURGUNAM
BEN DE SANA BAYGINAM

EVLERİNİN DİREĞİ (YAR YAR YAR YAR)
KARDAN BEYAZ BİLEĞİ (YARİM YARİM YANGINAM)
KAŞAN GÖZEN VURGUNAM
BEN DE SANA BAYGINAM
YARİNDEN AYRILANIN (YAR YAR YAR YAR)
NASIL YANMAZ YÜREĞİ (YARİM YARİM YANGINAM)
KAŞAN GÖZEN VURGUNAM
BEN DE SANA BAYGINAM

Şekil 44. Gel Benim Gelin Yârim türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Gel Benim Gelin Yarim’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Gelin Ağlar Yaşın Yaşın (Kına Türküsü)

Gelin Ağlar Yaşın Yaşın (Kına Türküsü) türküsünün notaları Şekil 45'de sunulmuştur

Şekil 45. Gelin Ağlar Yaşın Yaşın (Kına Türküsü) türküsünün notaları

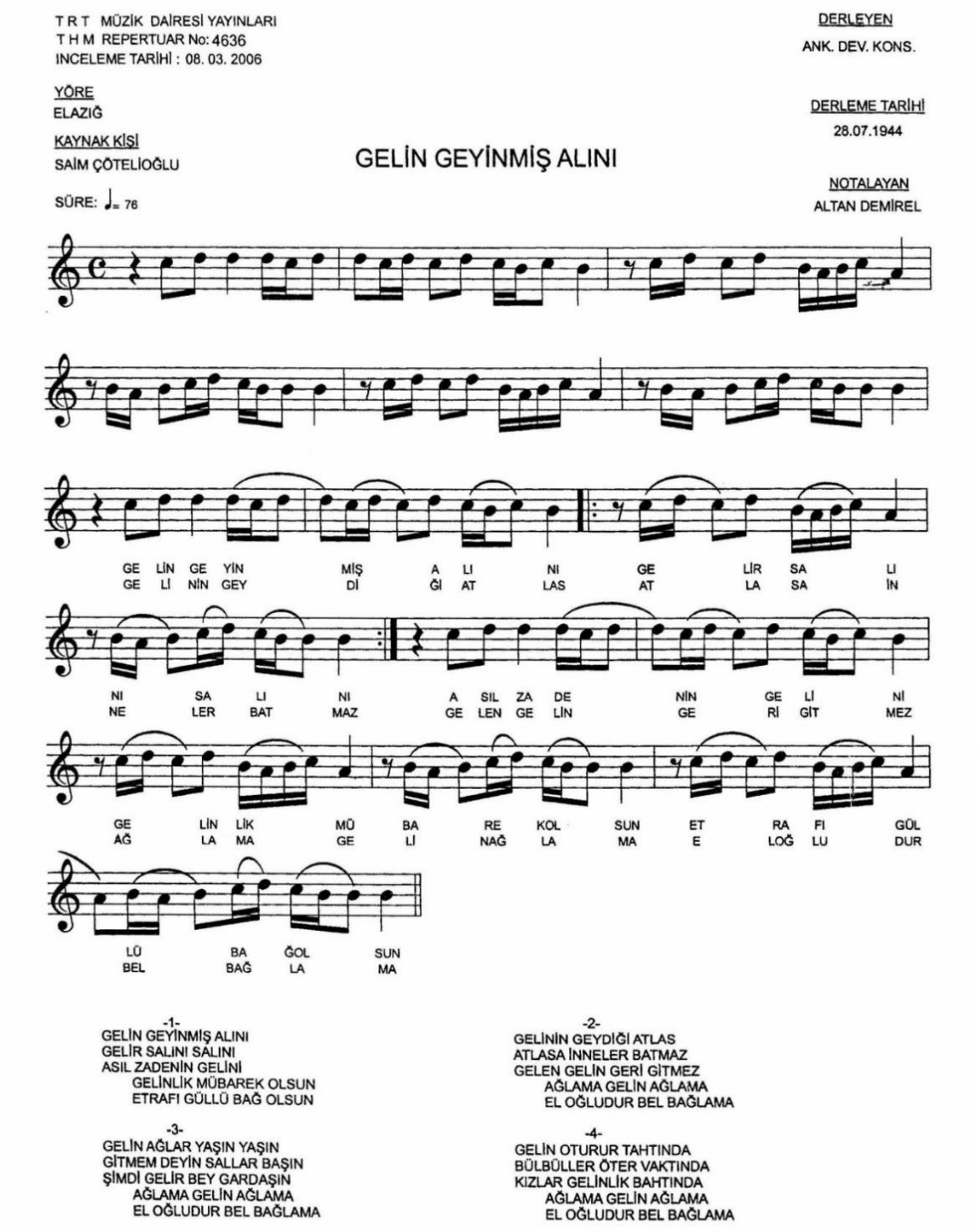
Yapılan analizlere göre ‘’Gelin Ağlar Yaşın Yaşın’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, aile birliğine önem verme, kültürel mirasa sahip çıkma değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Gelin Geyinmiş Alını

Gelin Geyinmiş Alını türküsünün notaları Şekil 46'da sunulmuştur

Şekil 46. Gelin Geyinmiş Alını türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Gelin Geyinmiş Alını’’ adlı türkü segâh makamındadır. İlköğretim 7. Sınıf müzik dersi kazanımlarında segâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 7. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; aile birliğine önem verme ve sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim

Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim türküsünün notaları Şekil 47'de sunulmuştur

Şekil 47. Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim’’ adlı türkü segâh makamındadır. İlköğretim 7. Sınıf müzik dersi kazanımlarında segâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 7. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel

Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel türküsünün notaları Şekil 48'de sunulmuştur

Şekil 48. Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Görmedim Alemde Bir Benzerin Ey Güzel’’ adlı türkü Basit Suzinak makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında basit suzinak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’İşve ve Cilve’’ sözcüklerinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Güvercin Vurdum Kalkmaz

Güvercin Vurdum Kalkmaz türküsünün notaları Şekil 49'da sunulmuştur

Şekil 49. Güvercin Vurdum Kalkmaz türküsünün notaları

Şekil 49. Güvercin Vurdum Kalkmaz türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Güvercin Vurdum Kalkmaz’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Yosma’’ sözcüğünün ve ‘’Küçük yaşta yar sevdim’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Hafo'mun Evi Kaya Başında

Hafo'mun Evi Kaya Başında türküsünün notaları Şekil 50'de sunulmuştur

Şekil 50. Hafo'mun Evi Kaya Başında türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Hafo’mun Evi Kaya Başında’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Havuz Başının Gülleri

Havuz Başının Gülleri türküsünün notaları Şekil 51'de sunulmuştur.

Şekil 51. Havuz Başının Gülleri türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Havuz Başının Gülleri’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

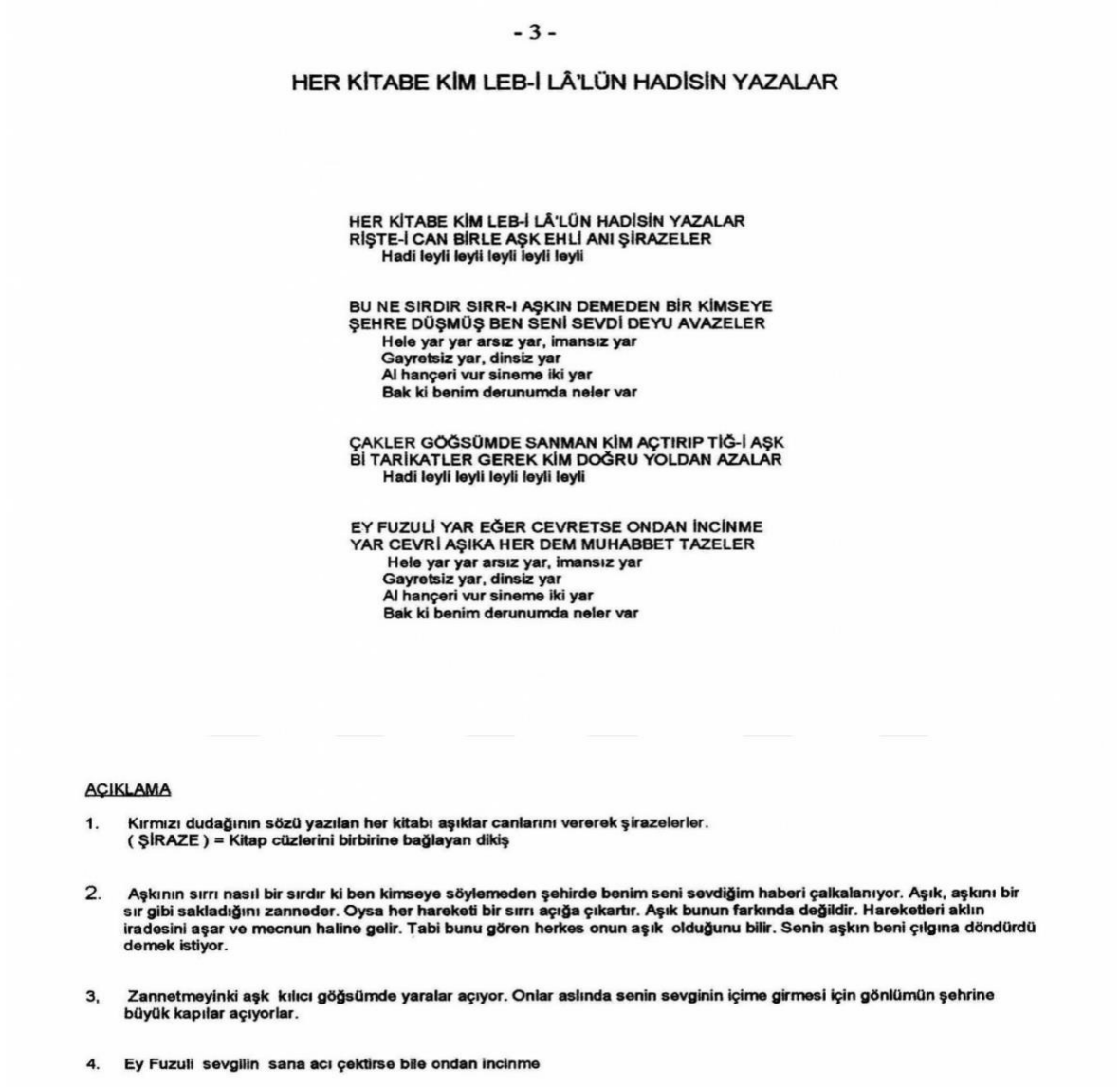
İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Her Kitabe Kim Leb-İ

Her Kitabe Kim Leb-İ türküsünün notaları Şekil 52'de sunulmuştur

Şekil 52. Her Kitabe Kim Leb-İ türküsünün notaları

- 3 -

HER KİTABE KİM LEB-İ LÂ'LÜN HADİSİN YAZALAR

HER KİTABE KİM LEB-İ LÂ'LÜN HADİSİN YAZALAR
RİŞTE-İ CAN BİRLE AŞK EHLİ ANI ŞİRAZELER
Hadi leyli leyli leyli leyli leyli

BU NE SIRDIR SIRR-I AŞKIN DEMEDEN BİR KİMSEYE
ŞEHRE DÜŞMÜŞ BEN SENİ SEVDİ DEYU AVAZELER
Hele yar yar arsız yar, imansız yar
Gayretsiz yar, dinsiz yar
Al hançeri vur sineme iki yar
Bak ki benim derunumda neler var

ÇAKLER GÖĞSÜMDE SANMAN KİM AÇTIRIP TİĞ-İ AŞK
Bİ TARİKATLER GEREK KİM DOĞRU YOLDAN AZALAR
Hadi leyli leyli leyli leyli leyli

EY FUZULİ YAR EĞER CEVRETSE ONDAN İNCİNME
YAR CEVRİ AŞIKA HER DEM MUHABBET TAZELER
Hele yar yar arsız yar, imansız yar
Gayretsiz yar, dinsiz yar
Al hançeri vur sineme iki yar
Bak ki benim derunumda neler var

AÇIKLAMA

1. Kırmızı dudağının sözü yazılan her kitabı aşıklar canlarını vererek şirazelerler.
(ŞİRAZE) = Kitap cüzlerini birbirine bağlayan dikiş

2. Aşkının sırrı nasıl bir sırdır ki ben kimseye söylemeden şehirde benim seni sevdiğim haberi çalkalanıyor. Aşık, aşkını bir sır gibi sakladığını zanneder. Oysa her hareketi bir sırrı açığa çıkartır. Aşık bunun farkında değildir. Hareketleri aklın iradesini aşar ve mecnun haline gelir. Tabi bunu gören herkes onun aşık olduğunu bilir. Senin aşkın beni çılgına döndürdü demek istiyor.

3. Zannetmeyinki aşk kılıcı göğsümde yaralar açıyor. Onlar aslında senin sevginin içime girmesi için gönlümün şehrine büyük kapılar açıyorlar.

4. Ey Fuzuli sevgilin sana acı çektirse bile ondan incinme

Şekil 52. Her Kitabe Kim Leb-İ türküsünün notaları (devamı)

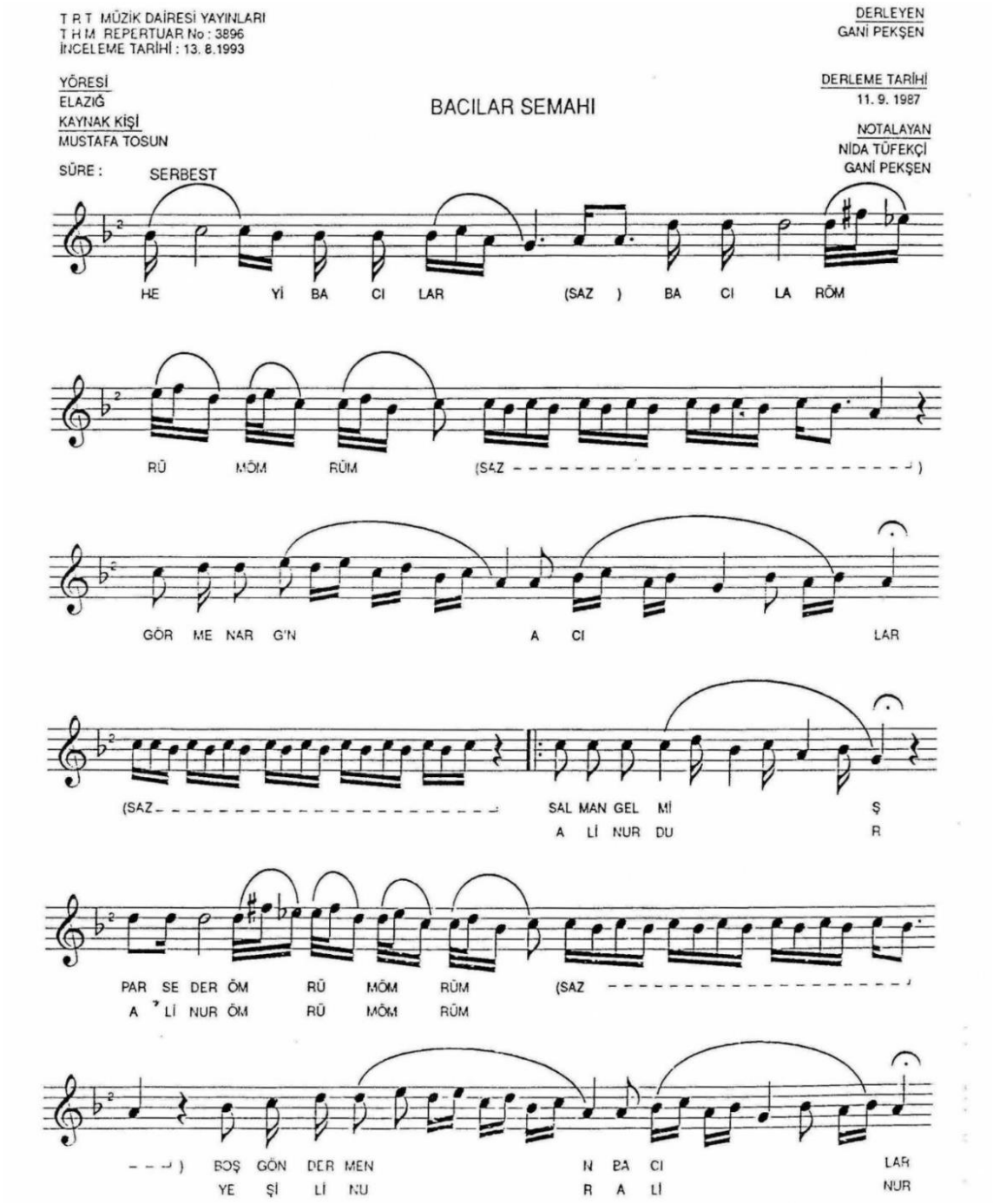
Yapılan analizlere göre ‘’Her Kitabe Kim Leb-i’’ adlı türkü segâh makamındadır. İlköğretim 7. Sınıf müzik dersi kazanımlarında segâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 7. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Arsız yar, dinsiz yar, imansız yar. Al hançeri vur sineme’’ cümlelerinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı)

Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları Şekil 53'de sunulmuştur

Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları

Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı)

Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı)

Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı)

Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı)

Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı)

Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı)

- 10 -

BACILAR SEMAHI

MEVAL SEYFEM MEVALİ
PİRİM ŞAHIM MEVALİ
CENNETİN KAPISINDA (DOST)
ALALIM DOSTUN PAYI

MEVAL ŞAHIM MEVALİ
PİRİM ŞAHIM MEVALİ (DOST)
CENNETİN KAPISINDA (DOST)
ALLAH, MUHAMMET, ALİ

ASLIM KARADAĞ'LIDIR
SITKI'M HAK'KA BAĞLIDIR
SIHHATSIZ CEM YÜRÜMEZ
CEM HODA BAĞLIDIR

ÇEKELİM AŞKIN YAYIN
CEME GİRMESİN HAYIN
SEMAH KARARIN BULDU
(AH) HÜSEYİN VAH HÜSEYİN
(VAH) HÜSEYİN VAH HÜSEYİN
(VAH) GÜZEL İMAM HÜSEYİN (DOST DOST)

ARGIN : Zayıf, güçsüz, dermansız
SALMA : Köylerde halktan toplanacak verginin toplam para tutarını sağlamak için belirlenen kişi başına düşen pay.
SALMAN : Vergiyi toplayan devlet görevlisi.
PERS ETMEK : Yardım, para, bağış toplamak.
NUR : Kutsal ışık
GİDİ : Kadın satan muhabbet tellalı.
KUSUR: Noksan, özür
GAMMAZ : Olumsuz kişiliğe sahip olan, casus, ispiyoncu
GÜMAN : Kuşku
NAKKIŞ = NAKKAŞ : Çok ince çizgilerle süslemeler yapan sanatçı
ÇARKA GİRMEK : Bir eksen çevresinde dönen. (Buradaki anlamı : Yola girmek, inancın gerektirdiği gibi davranışa girmek)
MEVÂLİ = MEVLÂ : Tanrı, yaratan
SEYF : Kılıç, silah
SIDK = SADIK : Sözünde durmak, sözüne bağımlı , güvenilir kişilikli.
HÂK : Tanrı, yaratan
CEM : Toplantı, toplanma, bir araya gelme
HOD : Kişilik, benlik
HOD'A : Kişiliğine, kendine
HAYIN = HAİN : İhanet eden, hile yapan

Şekil 53. Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı) türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Aynam Düştü Belimden’’ adlı türkü Gülizar makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Gülizar makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Şarap ve çapkın’’ sözcüklerinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Hüseynik'ten Çıktım Şeher Yoluna

Hüseynik'ten Çıktım Şeher Yoluna türküsünün notaları Şekil 54'de sunulmuştur

Şekil 54. Hüseynik'ten Çıktım Şeher Yoluna türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Hüseynik’ten Çıktım Şeher Yoluna’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; vatanseverlik, cesaret, dostluk, şefkat ve merhamet değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar

Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar türküsünün notaları Şekil 55'de sunulmuştur

Şekil 55. Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar türküsünün notaları

Şekil 55. Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Iğıki’nin Dört Etrafı Bahçalar’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve dostluk değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış

İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış türküsünün notaları Şekil 56'da sunulmuştur

Şekil 56. İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış’’ adlı türkü Mahur makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında mahur makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

İnişte Yokuşta Ata Binmezdim

İnişte Yokuşta Ata Binmezdim türküsünün notaları Şekil 57'de sunulmuştur

Şekil 57. İnişte Yokuşta Ata Binmezdim türküsünün notaları

Şekil 57. İnişte Yokuşta Ata Binmezdim türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’İnişte Yokuşta Ata Binmezdim’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; dostluk, cesaret değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Kalede Kavun Yerler

Kalede Kavun Yerler türküsünün notaları Şekil 58'de sunulmuştur

Şekil 58. Kalede Kavun Yerler türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Kalede Kavun Yerler’’ adlı türkü Gülizar makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Gülizar makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı)

Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı) türküsünün notaları Şekil 59'da sunulmuştur

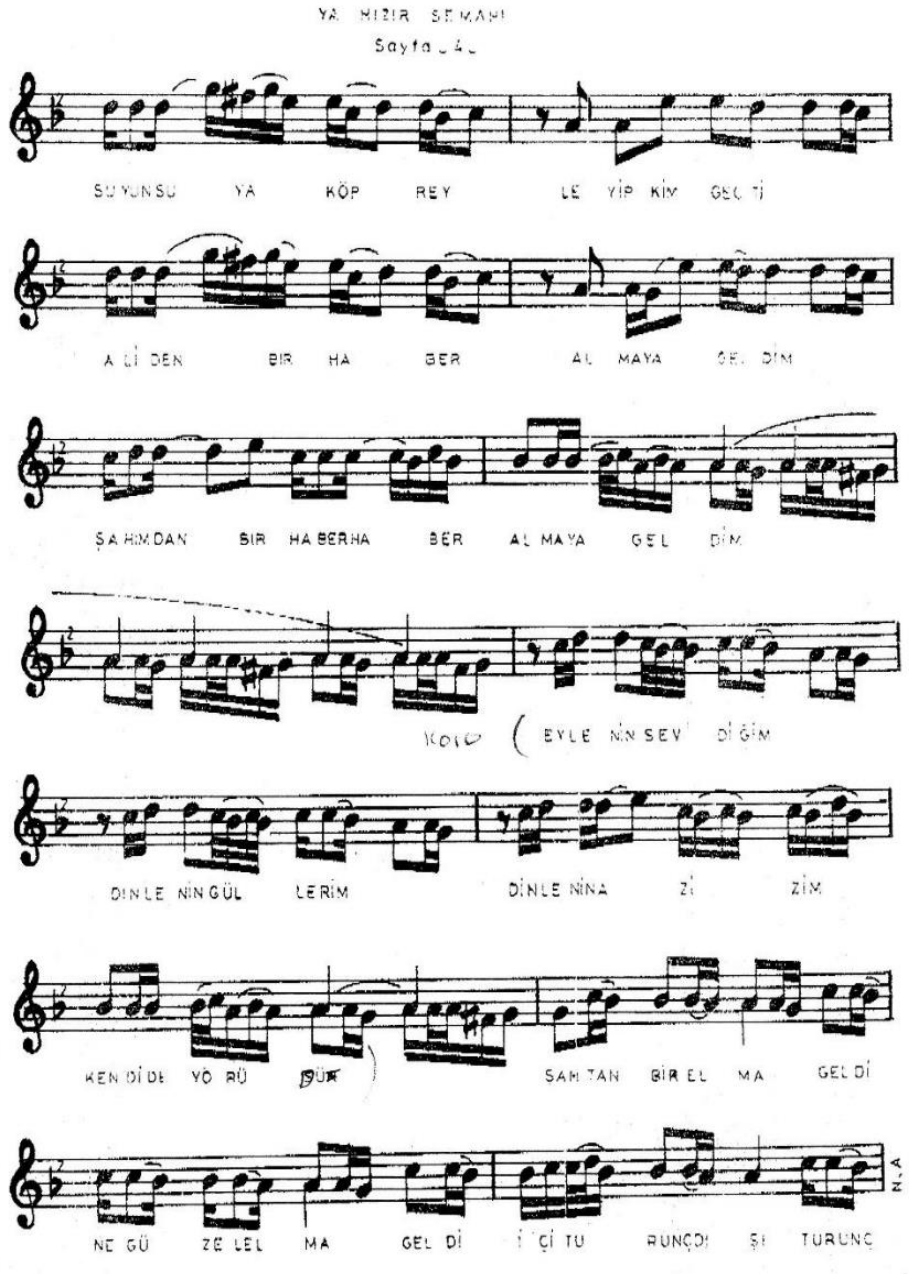
Şekil 59. Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı) türküsünün notaları

Şekil 59. Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı) türküsünün notaları

Şekil 59. Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı) türküsünün notaları

Şekil 59. Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı) türküsünün notaları

Şekil 59. Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı) türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Kalktım Sefer Eyledim’’ adlı türkü Hüseyni+Karciğar makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Hüseyni+Karciğar makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına

Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına türküsünün notaları Şekil 60'da sunulmuştur

Şekil 60. Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına türküsünün notaları

Şekil 60. Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ''Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına'' adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Kar Yağdı Eriyecek

Kar Yağdı Eriyecek türküsünün notaları Şekil 61'de sunulmuştur

Şekil 61. Kar Yağdı Eriyecek türküsünün notaları

Şekil 61. Kar Yağdı Eriyecek türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Kar Yağdı Eriyecek’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’’Vurdun kana beledin’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Kara Erük Çağala

Kara Erük Çağala türküsünün notaları Şekil 62'de sunulmuştur

Şekil 62. Kara Erük Çağala türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Kara Erük Çağala’’ adlı türkü Karciğar makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Karciğar makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, iyimserlik ve aile birliğine önem verme değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Karadutun Dalını

Karadutun Dalını türküsünün notaları Şekil 63'de sunulmuştur

Şekil 63. Karadutun Dalını türküsünün notaları

Şekil 63. Karadutun Dalını türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Karadutun Dalını’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

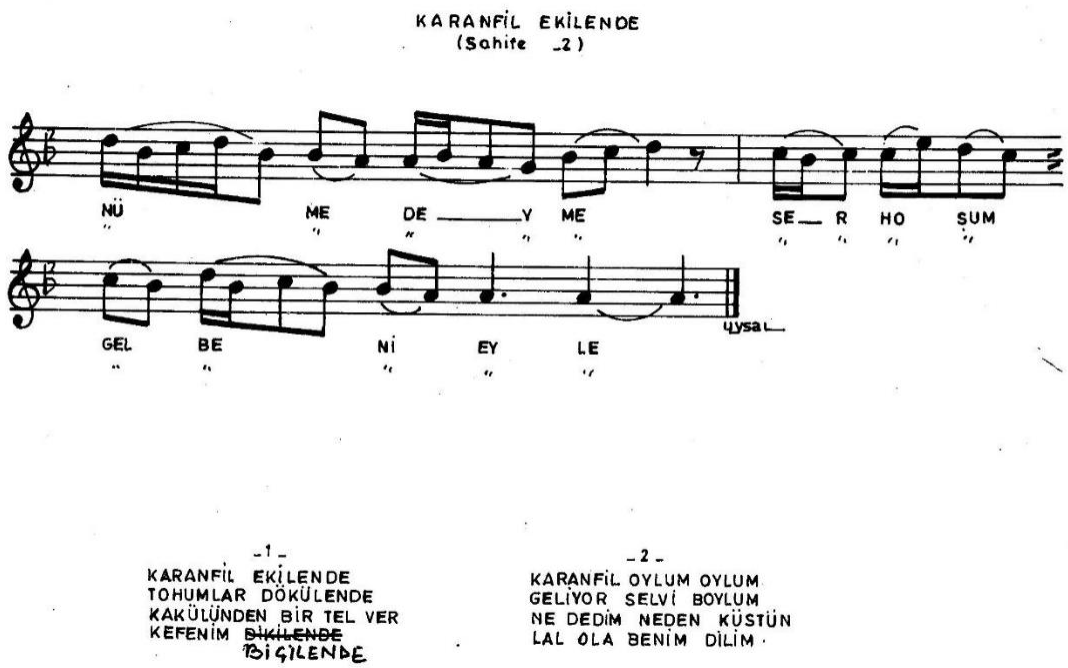
İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Gel sana öğreteyim hovardalık yolunu’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Karanfil Ekilende

Karanfil Ekilende türküsünün notaları Şekil 64'de sunulmuştur

Şekil 64. Karanfil Ekilende türküsünün notaları

Şekil 64. Karanfil Ekilende türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Karanfil Ekilende’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Kefenim biçilende’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür

Kaşları Oydu Beni

Kaşları Oydu Beni türküsünün notaları Şekil 65'de sunulmuştur

Şekil 65. Kaşları Oydu Beni türküsünün notaları

Şekil 65. Kaşları Oydu Beni türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Kaşları Oydu Beni’’ adlı türkü Hicaz makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Hicaz makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Kaşların Karesine

Kaşların Karesine türküsünün notaları Şekil 66'da sunulmuştur

Şekil 66. Kaşların Karesine türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ''Kaşların Karesine'' adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Kaşların Keman Senin

Kaşların Keman Senin türküsünün notaları Şekil 67'de sunulmuştur

Şekil 67. Kaşların Keman Senin türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Kaşların Keman Senin’’ adlı türkü Hicaz makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Hicaz makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

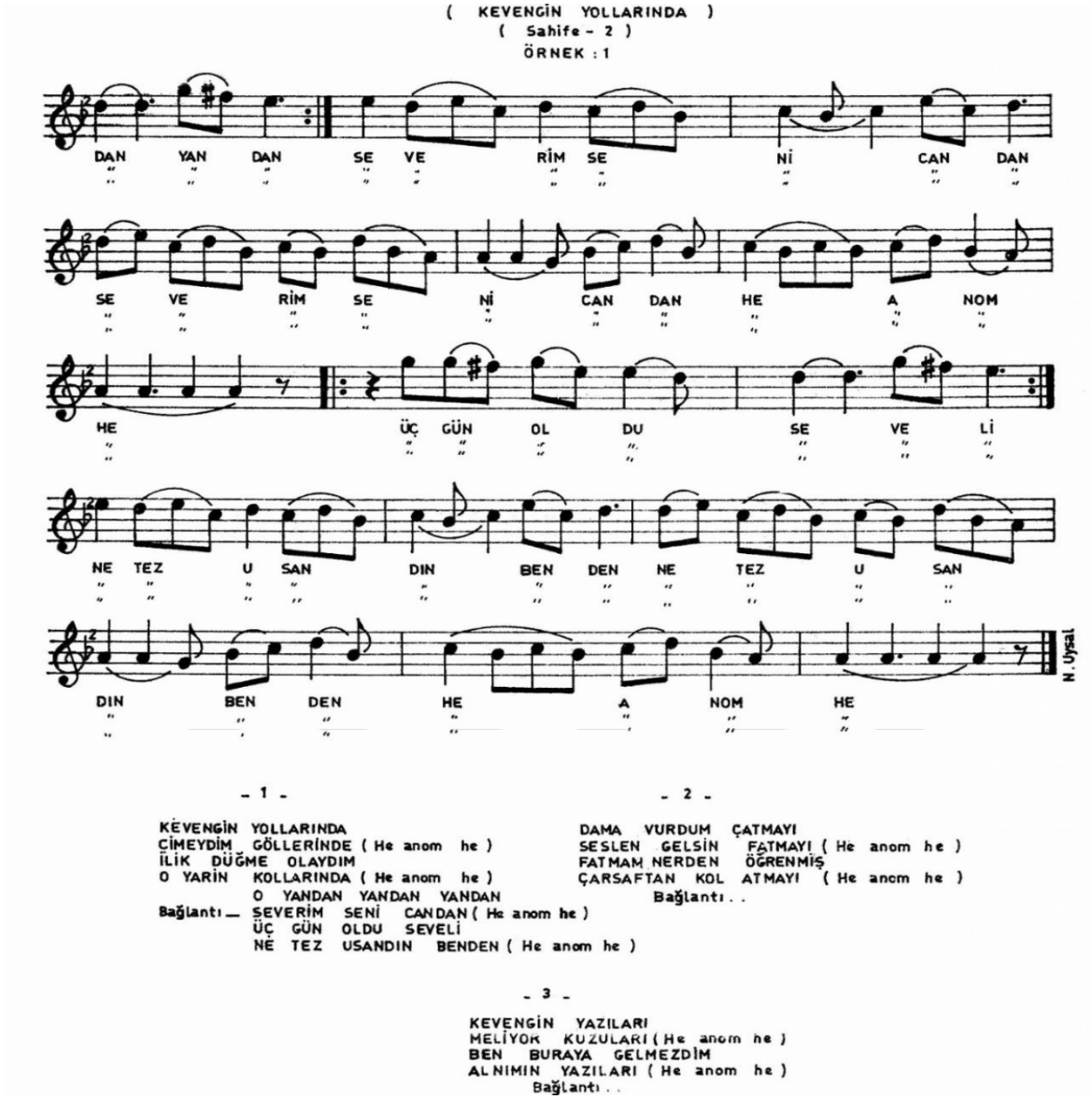
İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Bir güzel soydu beni’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Keveng'in Yollarında (1)

Keveng'in Yollarında (1) türküsünün notaları Şekil 68'de sunulmuştur

Şekil 68. Keveng'in Yollarında (1) türküsünün notaları

Şekil 68. Keveng'in Yollarında (1) türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ''Keveng'in Yollarında'' adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün ilköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Keveng'in Ellerinde (2)

Keveng'in Ellerinde (2) türküsünün notaları Şekil 69'da sunulmuştur

Şekil 69. Keveng'in Ellerinde (2) türküsünün notaları

Şekil 69. Keveng'in Ellerinde (2) türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ''Keveng'in Yollarında'' adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Mendilim İşle Yolla

Mendilim İşle Yolla türküsünün notaları Şekil 70'de sunulmuştur

Şekil 70. Mendilim İşle Yolla türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Mendilim İşle Yolla’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, aile birliğine önem verme, kültürel mirasa sahip çıkma değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni

Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni türküsünün notaları Şekil 71'de sunulmuştur

Şekil 71. Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni türküsünün notaları

Şekil 71. Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Aynam Düştü Belimden’’ adlı türkü Karcığar makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Karcığar makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Arsız yar, dinsiz yar. Al hançeri vur sineme’’ cümlesinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Meteris'ten İneydim

Meteris'ten İneydim türküsünün notaları Şekil 72'de sunulmuştur

Şekil 72. Meteris'ten İneydim türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Meteris’ten İneydim’’ adlı türkü uşşak makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında uşşak makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, aile birliğine önem verme değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Mezire'den Çıktım Ağrıyor Başım

Mezire'den Çıktım Ağrıyor Başım türküsünün notaları Şekil 73'te sunulmuştur

Şekil 73. Mezire'den Çıktım Ağrıyor Başım türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Mezireden Çıktım Ağrıyor Başım’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Ne Feryad Edersin Divane Bülbül

Ne Feryad Edersin Divane Bülbül türküsünün notaları Şekil 74'te sunulmuştur

Şekil 74. Ne Feryad Edersin Divane Bülbül türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Ne Feryad Edersin Divane Bülbül’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, iyimserlik, kültürel mirasa sahip çıkma değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Necibe'nin Kaşları Kare

Necibe'nin Kaşları Kare türküsünün notaları Şekil 75'te sunulmuştur

Şekil 75. Necibe'nin Kaşları Kare türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Necibenin Kaşları Kare’’ adlı türkü Hicaz makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Hicaz makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

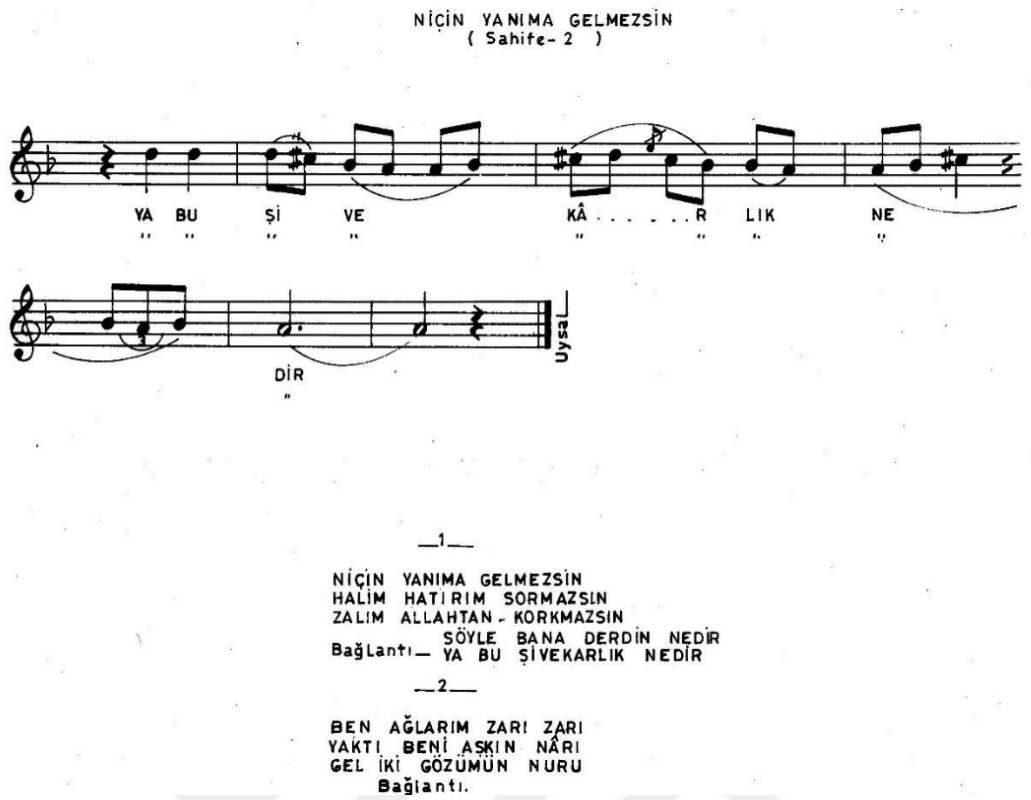
İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Niçin Yanıma Gelmezsin

Niçin Yanıma Gelmezsin türküsünün notaları Şekil 76 ‘dasunulmuştur

Şekil 76. Niçin Yanıma Gelmezsin türküsünün notaları

Şekil 76. Niçin Yanıma Gelmezsin türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Aynam Düştü Belimden’’ adlı türkü Hicaz makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Hicaz makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olduğu görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe

O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe türküsünün notaları Şekil 77'de sunulmuştur

Şekil 77. O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe’’ adlı türkü segâh makamındadır. İlköğretim 7. Sınıf müzik dersi kazanımlarında segâh makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 7. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

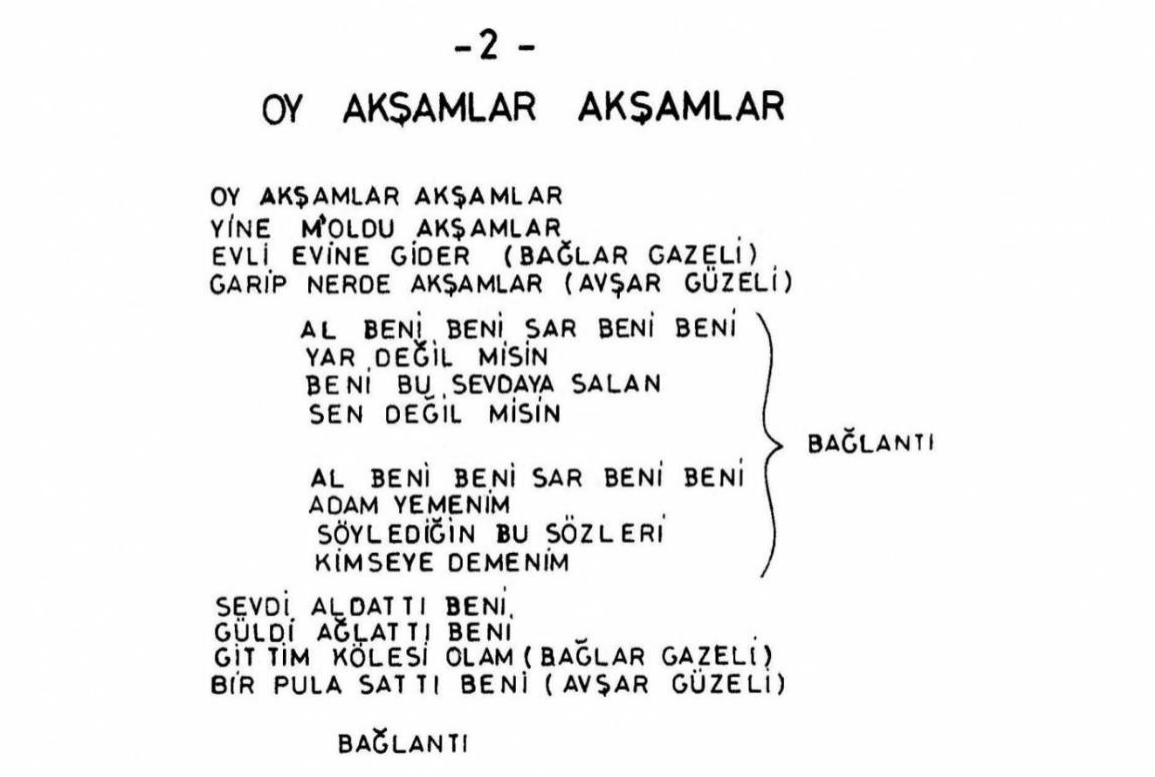
İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Oy Akşamlar Akşamlar

Oy Akşamlar Akşamlar türküsünün notaları Şekil 78'de sunulmuştur

Şekil 78. Oy Akşamlar Akşamlar türküsünün notaları

Şekil 78. Oy Akşamlar Akşamlar türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Oy Akşamlar Akşamlar’’ adlı türkü Hicaz makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Hicaz makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve aile birliğine önem verme değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Pencereden Bir Taş Geldi

Pencereden Bir Taş Geldi türküsünün notaları Şekil 79'da sunulmuştur

Şekil 79. Pencereden Bir Taş Geldi türküsünün notaları

Şekil 79. Pencereden Bir Taş Geldi türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Pencereden Bir Taş Geldi’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, dostluk, şefkat ve merhamet değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Pınarın Başından Ufak Taş Gelir

Pınarın Başından Ufak Taş Gelir türküsünün notaları Şekil 80'de sunulmuştur

Şekil 80. Pınarın Başından Ufak Taş Gelir türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Pınarın Başından Ufak Taş Gelir’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve hoşgörü değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Saray Yolu İncedir

Saray Yolu İncedir türküsünün notaları Şekil 81'de sunulmuştur

Şekil 81. Saray Yolu İncedir türküsünün notaları

Şekil 81. Saray Yolu İncedir türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Saray Yolu İncedir’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, hoşgörü, aile birliğine önem verme, kültürel mirasa sahip çıkma değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

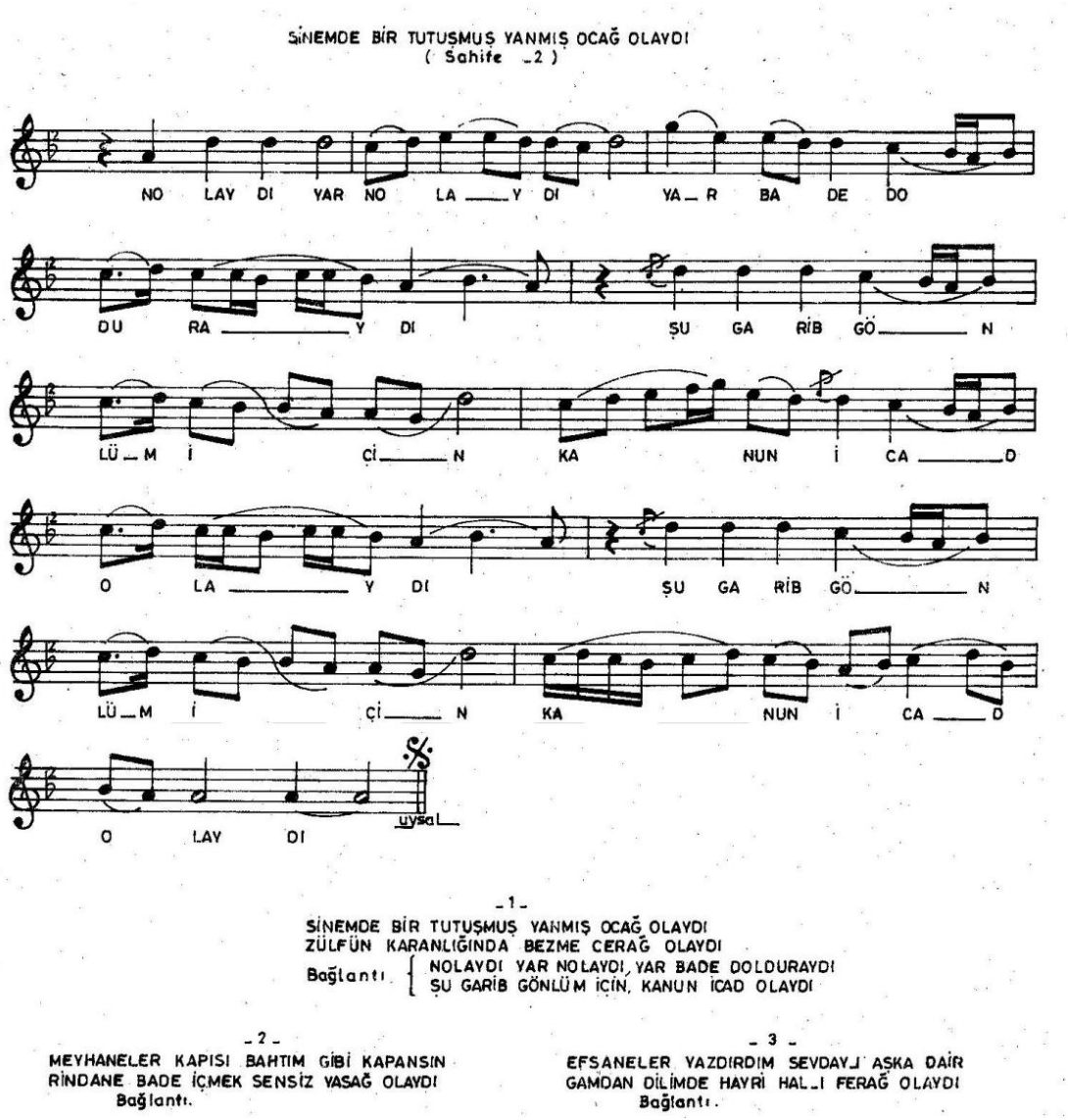
İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Sinemde Bir Tutuşmuş

Sinemde Bir Tutuşmuş türküsünün notaları Şekil 82'de sunulmuştur

Şekil 82. Sinemde Bir Tutuşmuş türküsünün notaları

Şekil 82. Sinemde Bir Tutuşmuş türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Saray Yolu İncedir’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Suya Gider Su Desdisin Doldurur

Suya Gider Su Desdisin Doldurur türküsünün notaları Şekil 83'de sunulmuştur

Şekil 83. Suya Gider Su Desdisin Doldurur türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Suya Gider Desdisin Doldurur’’ adlı türkü Buselik makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Buselik makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan hiçbir değere uygun olmadığı görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Anam duysa babam beni öldürür, çok sallanma güzelliğin yerinde’’ cümlelerinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir

Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir türküsünün notaları Şekil 84'de sunulmuştur

Şekil 84. Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir türküsünün notaları

Şekil 84. Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ''Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir'' adlı türkü Hicaz makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Hicaz makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi, dostluk ve aile birliğine önem verme değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü

Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü türküsünün notaları Şekil 85'de sunulmuştur

Şekil 85. Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü’’ adlı türkü Hicaz makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Hicaz makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve aile birliğine önem verme değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu)

Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu) türküsünün notaları Şekil 86'da sunulmuştur

Şekil 86. Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu) türküsünün notaları

Şekil 86. Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu) türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Yastıkları Düzüm Düzüm’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

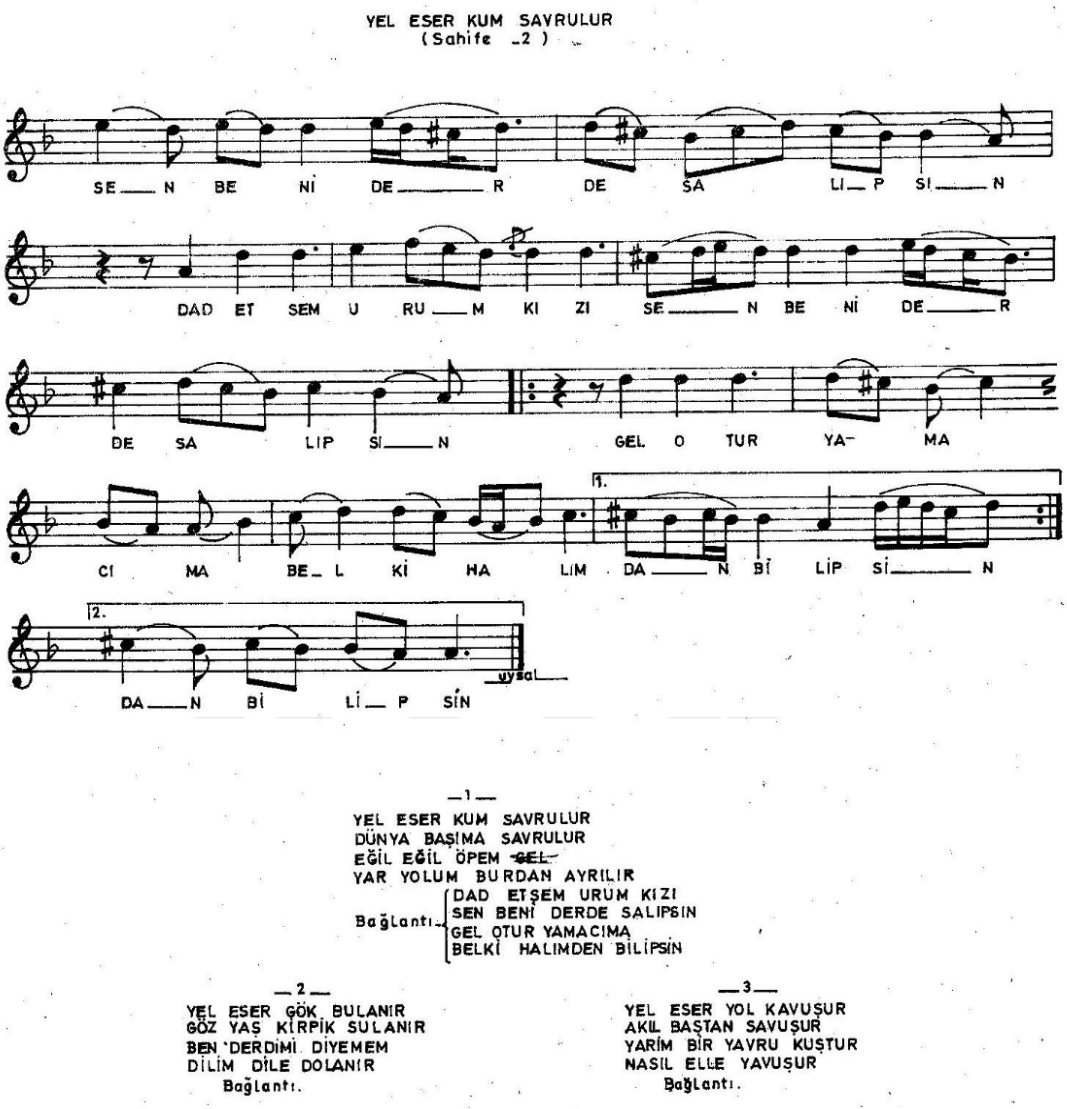
İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Yel Eser Kum Savrulur

Yel Eser Kum Savrulur türküsünün notaları Şekil 87'de sunulmuştur

Şekil 87. Yel Eser Kum Savrulur türküsünün notaları

Şekil 87. Yel Eser Kum Savrulur türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Yel Eser Kum Savrulur’’ adlı türkü Hicaz makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Hicaz makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinde geçen ‘’Eğil eğil öpem, gel otur yamacıma’’ cümlelerinin müzik dersi için sorun teşkil edecek nitelikte olduğu görülmektedir Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi

Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi türküsünün notaları Şekil 88'de sunulmuştur

Şekil 88. Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi türküsünün notaları

YEŞİL YAPRAK ARASINDA KIRMIZI GÜL GONCESİ

YEŞİL YAPRAK ARASINDA KIRMIZI GÜL GONCESİ
NERELERDE MESKEN KURMUŞ GÖNLÜMÜN EĞLENCESİ
VARIN DEYİN NAZLI YÂRE AYRILIK SON GECESİ

BAĞLANTI :

GÖZÜM GÖRDÜ GÖNLÜM SEVDİ YÂR YOLUNA FEDAYIM
VALLAHİ DOST BİLLAHİ DOST SANA KURBAN CAN DAİM

YEŞİL YAPRAK ARASINDA KIRMIZI GÜL HARI VAR
YANAKLARI ALEV ALMIŞ SİNESİNDE NARI VAR
VARIN SORUN EL ÂLEME KİMİN BOYLE YARI VAR

BAĞLANTI

YEŞİL YAPRAK ARASINDA BİR NAR ALDIM YEMEYE
MERAMIM NAR DEĞİL GETTİM NAZLI YÂRİ GORMEYE
YÂRİMA BİR ÇIFT SÖZÜM VAR UTANIRIM DEMEYE

BAĞLANTI

Şekil 88. Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi türküsünün notaları (devamı)

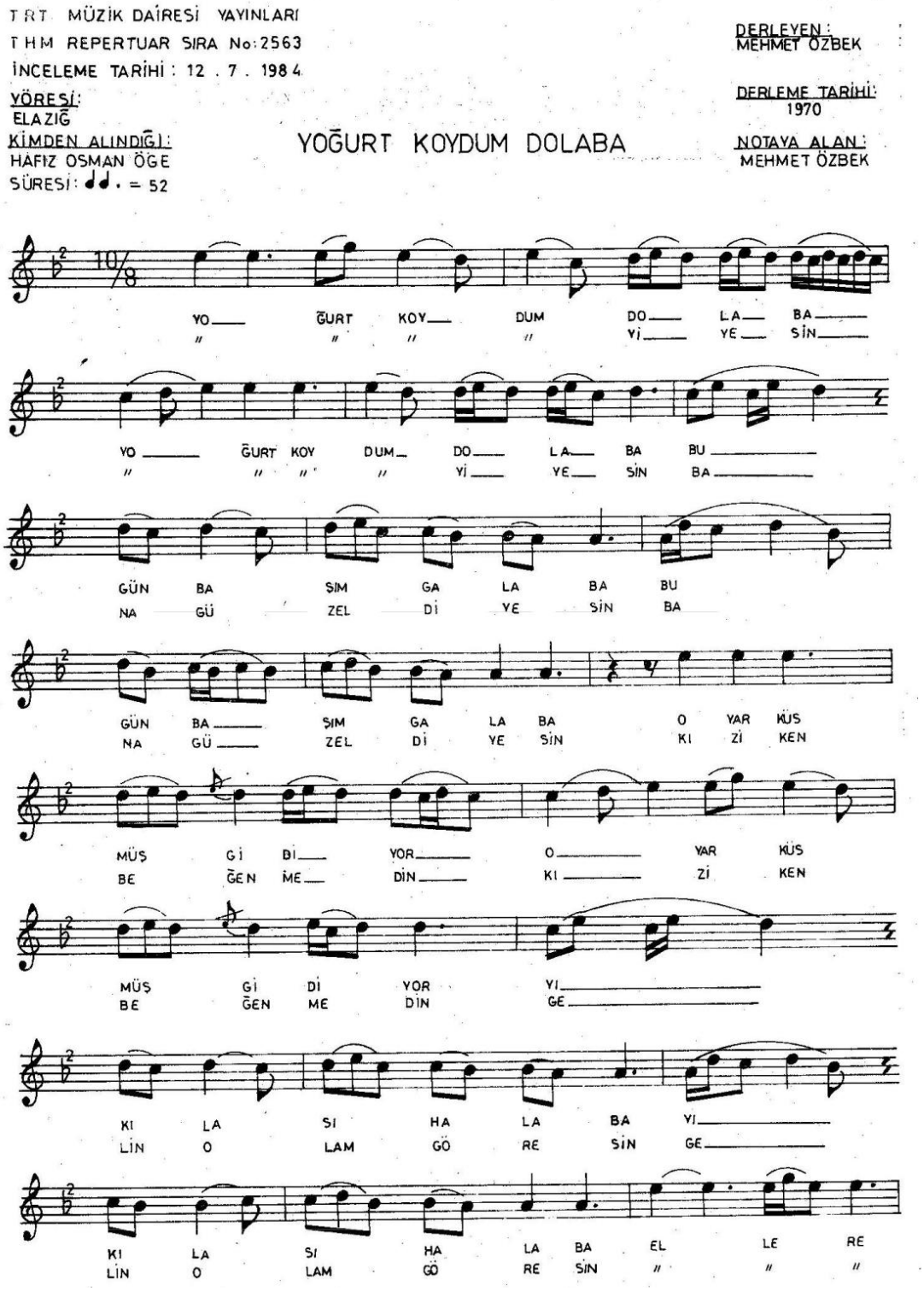
Yapılan analizlere göre ‘’Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi’’ adlı türkü saba makamındadır. İlköğretim müzik dersi kazanımlarında Saba makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almamaktadır. Müfredata uygunluğu açısından müzik derslerinde kullanılamayacağı görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve dostluk değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Yoğurt Koydum Dolaba

Yoğurt Koydum Dolaba türküsünün notaları Şekil 89'da sunulmuştur

Şekil 89. Yoğurt Koydum Dolaba türküsünün notaları

Şekil 89. Yoğurt Koydum Dolaba türküsünün notaları (devamı)

Yapılan analizlere göre ‘’Yoğurt Koydum Dolaba’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan; sevgi ve iyimserlik, aile birliğine önem verme değerlerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Yüksek Minarede Kandiller Yanar

Yüksek Minarede Kandiller Yanar türküsünün notaları Şekil 90'da sunulmuştur

Şekil 90. Yüksek Minarede Kandiller Yanar türküsünün notaları

Yapılan analizlere göre ‘’Yüksek Minarede Kandiller Yanar’’ adlı türkü hüseyni makamındadır. İlköğretim 5. Sınıf müzik dersi kazanımlarında hüseyni makamının donanım, dizi, durak, güçlü, seyir gibi ayırt edici özelliklerini tanıma, makamı söyleme ve dinleme etkinlikleri yer almaktadır. Müfredata uygunluğu açısından 5. Sınıf müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

Değerler eğitiminin aktarılması hususunda, MEB değerler eğitiminde bulunan sevgi değerine uygun olduğu görülmüştür.

İnceleme sonucunda, türkünün söz içeriğinin müzik dersi için sorun teşkil edecek içeriklere sahip olmadığı görülmektedir. Bu nedenle türkünün İlköğretim müzik derslerinde kullanılabileceği görülmüştür.

4.4. Elazığ-Harput Türkülerinin Makamsal Özellikleri Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği

Türkülerin incelenerek, makamsal açıdan, ilköğretim müzik dersi müfredatına uygun ve uygun olmayan Türküler araştırılmıştır. Çalışmanın birinci problemi kapsamında yapılan bu inceleme sonucunda elde edilen bulgular bir bütün halinde Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3

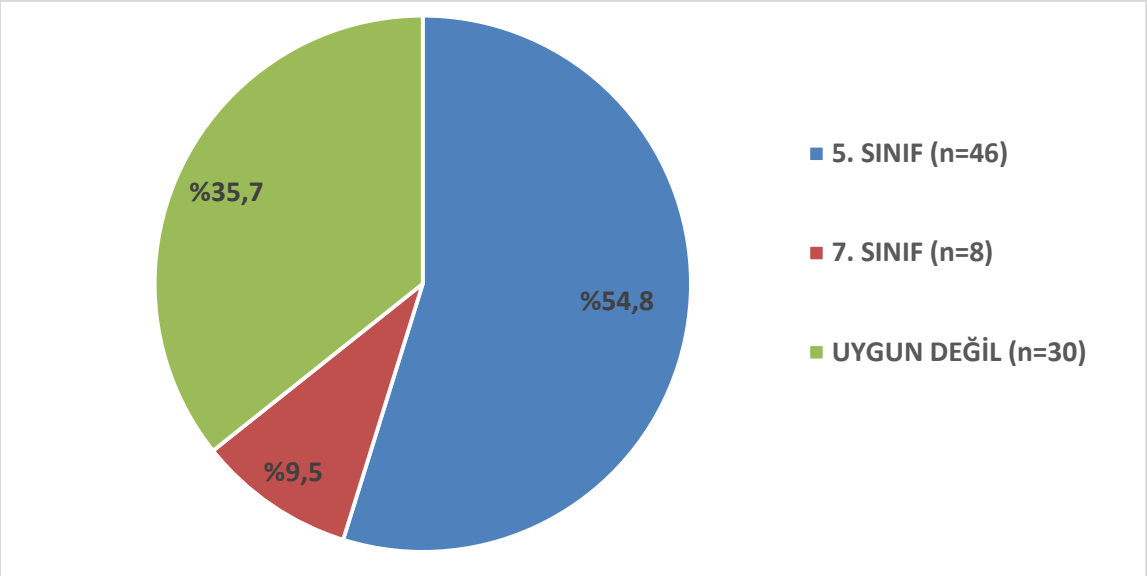
Elazığ-Harput Türkülerinin Makamsal Özellikleri Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği

Türkü İsmi	Makamsal Açıdan Sınıf Uygunluğu
Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim	5. Sınıf
Ahçiği Yolladım Urum Eline	5. Sınıf
Al Alma'yı Daldan Al	5. Sınıf
Al Eyvanda Han Kalmadı	7. Sınıf
Aman Urum Kızı	5. Sınıf
Aş Yedim Dilim Yandı	5. Sınıf
Aynam Düştü Belimden	Uygun Değil
Bahçalarda Bal Erük	5. Sınıf
Bahçaya İndim Ki Gülleri Derem	Uygun Değil
Bahçaya Gel Ki Görem	Uygun Değil
Bebeğin Beşiği Çamdan	5. Sınıf
Ben Ağlarım Zarı Zarı	Uygun Değil
Bir Şuh-İ Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde	5. Sınıf
Bir Taş Attım Çaya Düştü	5. Sınıf
Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma	5. Sınıf
Bizim Bağın Kıracı	Uygun Değil
Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli	Uygun Değil
Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok	7. Sınıf
Bu Dere Baştan Başa Ayvalı Bağ	5. Sınıf
Bu Dere Buz Bağladı	Uygun Değil
Bülbülüm Bağ Gezerim	5. Sınıf
Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması)	Uygun Değil
Çatal Kaya Alınmaz	5. Sınıf

Çayda Çıra Yanıyor	7. Sınıf
Çayın Öte Yüzünde	7. Sınıf
Çoban Beni Sudan Geçir	5. Sınıf
Dağlar Dağımdır Benim	5. Sınıf
Dağlarda Meşelerde	5. Sınıf
Dam Başında Duran Kız	Uygun Değil
Değirmen Sala Benzer	Uygun Değil
Demedi Yar Demedi	5. Sınıf
Duman Almış Mezarımın Üstünü	5. Sınıf
Ev Süpürür Toz Eder	7. Sınıf
Evimin Önü Evlek	5. Sınıf
Evleri Görünüyor (1. Örnek)	5. Sınıf
Evleri Görünüyor (2. Örnek)	Uygun Değil
Evlerinin Önü Lale Bağıdır	5. Sınıf
Gel Benim Gelin Yârim	5. Sınıf
Gelin Ağlar Yaşın Yaşın (Kına Türküsü)	5. Sınıf
Gelin Geyinmiş Alını	7. Sınıf
Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim	7. Sınıf
Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel	Uygun Değil
Güvercin Vurdum Kalkmaz	5. Sınıf
Hafo'mun Evi Kaya Başında	5. Sınıf
Havuz Başının Gülleri	5. Sınıf
Her Kitabe Kim Leb-İ	7. Sınıf
Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı)	Uygun Değil
Hüseynik'ten Çıktım Şeher Yoluna	5. Sınıf
Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar	5. Sınıf
İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış	Uygun Değil
İnişte Yokuşta Ata Binmezdim	5. Sınıf
Kalede Kavun Yerler	Uygun Değil
Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı)	Uygun Değil
Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına	5. Sınıf
Kar Yağdı Eriyecek	5. Sınıf
Kara Erük Çağala	Uygun Değil
Karadutun Dalını	5. Sınıf

Karanfil Ekilende	5. Sınıf
Kaşları Oydu Beni	Uygun Değil
Kaşların Karesine	5. Sınıf
Kaşların Keman Senin	Uygun Değil
Keveng'in Yollarında	5. Sınıf
Keveng'in Ellerinde	5. Sınıf
Mendilim İşle Yolla	5. Sınıf
Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni	Uygun Değil
Meteris'ten İneydim	5. Sınıf
Mezire'den Çıktım Ağrıyor Başım	5. Sınıf
Ne Feryad Edersin Divane Bülbül	5. Sınıf
Necibe'nin Kaşları Kare	Uygun Değil
Niçin Yanıma Gelmezsin	Uygun Değil
O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe	Uygun
Oy Akşamlar Akşamlar	Uygun Değil
Pencereden Bir Taş Geldi	5. Sınıf
Pınarın Başından Ufak Taş Gelir	5. Sınıf
Saray Yolu İncedir	5. Sınıf
Sinemde Bir Tutuşmuş	5. Sınıf
Suya Gider Su Desdisin Doldurur	Uygun Değil
Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir	Uygun Değil
Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü	Uygun Değil
Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu)	5. Sınıf
Yel Eser Kum Savrulur	Uygun Değil
Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi	Uygun Değil
Yoğurt Koydum Dolaba	5. Sınıf
Yüksek Minarede Kandiller Yanar	Uygun Değil

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmada yer alan her bir türkünün makamsal açıdan ilköğretim müzik dersi müfredatına uygun olup olmadığı görülmektedir. Uygun olan ve uygun olmayan türkülerin oransal dağılımları Şekil 91'de sunulmuştur.

Şekil 91. Türkülerin makamsal açıdan uygunluğuna ilişkin oransal dağılımlar

Şekil 91 incelendiğinde, Elazığ-Harput yöresine ait 46 türkünün (%54,8) 5. sınıf, 8 türkünün (%9,5) 7. sınıf müfredatına uygun olduğu, 30 (%35,7) türkünün ise ilköğretim müfredatına uygun olmadığı görülmektedir.

Uygun olmayan türkülerin makamsal özellikleri açısından incelenmesi sonucunda, ilköğretim müzik dersi müfredatında ve ders kitabında yer almayan makamlardan; Gülizar (5), Çargâh (5), Hicaz (10), Pençgâh(1), Saba(2), Basit Suzinak(1), Mahur(1), Karcığar (3), Buselik(1) olmak üzere toplamda 29 türkü tespit edilmiştir. İlköğretim müfredatına uygun olmayan türkülerin, ortaöğretim müfredatında kullanılabilirlik durumu da incelenmiştir. Ortaöğretim müfredatına uygun olan eserler tabloda belirtilmiştir. ilişkin bilgiler Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4

Makamsal Özellikleri Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanımı Uygun Olmayan Elazığ-Harput Yöresi Türküleri

Türkü İsmi	Makamı	Makamsal Açıdan Sınıf Uygunluğu
Aynam Düştü Belimden	Gülizar	Uygun Değil
Bahçaya İndim ki Gülleri Derem	Çargâh + Beyati Şiraz	Uygun Değil
Bahçaya Gel Ki Görem	Çargâh	Uygun Değil

Ben Ağlarım Zarı Zarı	Hicaz	9. Sınıf
Bizim Bağın Kıracı	Çargâh	Uygun Değil
Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli	Gülizar	Uygun Değil
Bu Dere Buz Bağladı	Hicaz	9. Sınıf
Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması)	Gülizar	Uygun Değil
Dam Başında Duran Kız	Pençgâh	Uygun Değil
Değirmen Sala Benzer	Saba	10. Sınıf
Evleri Görünüyor (2. Örnek)	Çargâh	Uygun Değil
Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel	Basit Suzinak	Uygun Değil
Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı)	Gülizar	Uygun Değil
İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış	Mahur	Uygun Değil
Kalede Kavun Yerler	Gülizar	Uygun Değil
Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı)	Hüseyni + Karcığar	12. Sınıf
Kara Erük Çağala	Karcığar	Uygun Değil
Kaşları Oydu Beni	Hicaz	9. Sınıf
Kaşların Keman Senin	Hicaz	9. Sınıf
Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni	Karcığar	Uygun Değil
Necibe'nin Kaşları Kare	Hicaz	9. Sınıf
Niçin Yanıma Gelmezsin	Hicaz	9. Sınıf
Oy Akşamlar Akşamlar	Hicaz	9. Sınıf
Suya Gider Su Desdisin Doldurur	Buselik	Uygun Değil
Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir	Hicaz	9. Sınıf
Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü	Hicaz	9. Sınıf
Yel Eser Kum Savrulur	Hicaz	9. Sınıf
Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi	Saba	10. Sınıf
Yüksek Minarede Kandiller Yanar	Çargâh	Uygun Değil

Tablo 4 incelendiğinde, ilköğretim müzik dersi müfredatına uygun olmayan ve araştırma kapsamında incelenen Elazığ-Harput yöresine ait türküler ve bu türkülerin makamsal özellikleri görülmektedir.

4.5. Elazığ-Harput Türkülerinin Söz İçeriğinin Uygunluğu Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği

Türkülerin incelenerek söz uygunluğu açısından, ilköğretim müzik dersi müfredatına uygun ve uygun olmayan Türküler araştırılmıştır. Çalışmanın ikinci problemi kapsamında yapılan bu inceleme sonucunda elde edilen bulgular bir bütün halinde Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5

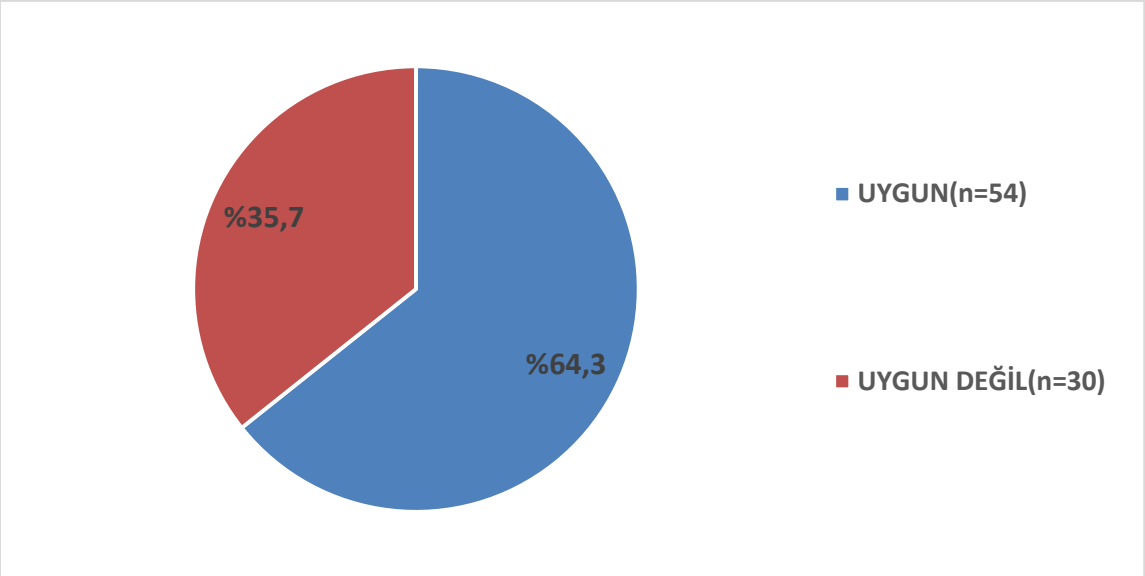
Elazığ-Harput Türkülerinin Söz Uygunluğu Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği

Türkü İsmi	Söz İçeriğinin Uygunluğu
Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim	Uygun Değil
Ahçiği Yolladım Urum Eline	Uygun
Al Alma'yı Daldan Al	Uygun
Al Eyvanda Han Kalmadı	Uygun Değil
Aman Urum Kızı	Uygun
Aş Yedim Dilim Yandı	Uygun
Aynam Düştü Belimden	Uygun Değil
Bahçalarda Bal Erük	Uygun
Bahçaya İndim ki Gülleri Derem	Uygun
Bahçaya Gel Ki Görem	Uygun Değil
Bebeğin Beşiği Çamdan	Uygun
Ben Ağlarım Zarı Zarı	Uygun
Bir Şuh-i Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde	Uygun
Bir Taş Attım Çaya Düştü	Uygun Değil
Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma	Uygun
Bizim Bağın Kıracı	Uygun
Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli	Uygun
Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok	Uygun Değil
Bu Dere Baştan Başa Ayvalı Bağ	Uygun
Bu Dere Buz Bağladı	Uygun Değil
Bülbülüm Bağ Gezerim	Uygun

Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması)	Uygun Değil
Çatal Kaya Alınmaz	Uygun Değil
Çayda Çıra Yanıyor	Uygun
Çayın Öte Yüzünde	Uygun
Çoban Beni Sudan Geçir	Uygun Değil
Dağlar Dağımdır Benim	Uygun
Dağlarda Meşelerde	Uygun Değil
Dam Başında Duran Kız	Uygun Değil
Değirmen Sala Benzer	Uygun Değil
Demedi Yar Demedi	Uygun
Duman Almış Mezarımın Üstünü	Uygun
Ev Süpürür Toz Eder	Uygun Değil
Evimin Önü Evlek	Uygun Değil
Evleri Görünüyor (1. Örnek)	Uygun
Evleri Görünüyor (2. Örnek)	Uygun
Evlerinin Önü Lale Bağıdır	Uygun Değil
Gel Benim Gelin Yârim	Uygun
Gelin Ağlar Yaşın Yaşın (Kına Türküsü)	Uygun
Gelin Geyinmiş Alını	Uygun
Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim	Uygun Değil
Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel	Uygun Değil
Güvercin Vurdum Kalkmaz	Uygun Değil
Hafo'mun Evi Kaya Başında	Uygun
Havuz Başının Gülleri	Uygun
Her Kitabe Kim Leb-İ	Uygun Değil
Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı)	Uygun Değil
Hüseynik'ten Çıktım Şeher Yoluna	Uygun
Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar	Uygun
İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış	Uygun
İnişte Yokuşta Ata Binmezdim	Uygun
Kalede Kavun Yerler	Uygun
Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı)	Uygun Değil
Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına	Uygun
Kar Yağdı Eriyecek	Uygun Değil

Kara Erük Çağala	Uygun
Karadutun Dalını	Uygun Değil
Karanfil Ekilende	Uygun Değil
Kaşları Oydu Beni	Uygun
Kaşların Karesine	Uygun
Kaşların Keman Senin	Uygun Değil
Keveng'in Yollarında	Uygun
Keveng'in Ellerinde	Uygun
Mendilim İşle Yolla	Uygun
Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni	Uygun Değil
Meteris'ten İneydim	Uygun
Mezire'den Çıktım Ağrıyor Başım	Uygun
Ne Feryad Edersin Divane Bülbül	Uygun
Necibe'nin Kaşları Kare	Uygun
Niçin Yanıma Gelmezsin	Uygun Değil
O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe	Uygun
Oy Akşamlar Akşamlar	Uygun
Pencereden Bir Taş Geldi	Uygun
Pınarın Başından Ufak Taş Gelir	Uygun
Saray Yolu İncedir	Uygun
Sinemde Bir Tutuşmuş	Uygun
Suya Gider Su Desdisin Doldurur	Uygun Değil
Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir	Uygun
Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü	Uygun
Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu)	Uygun
Yel Eser Kum Savrulur	Uygun Değil
Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi	Uygun
Yoğurt Koydum Dolaba	Uygun
Yüksek Minarede Kandiller Yanar	Uygun

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmada yer alan her bir türkünün söz içeriği açısında uygunluğu diğer bir ifade ile ilköğretim müzik dersi müfredatına uygun olup olmadığı görülmektedir. Uygun olan ve uygun olmayan türkülerin oransal dağılımları Şekil 91'de sunulmuştur.

Şekil 92. Türkülerin söz içeriği açısından uygunluğuna ilişkin oransal dağılımlar

Şekil 92 incelendiğinde, Elazığ-Harput yöresine ait 54 (%64,3) türkünün söz içeriği açısından ilköğretim müfredatına uygun olduğu, 30 (%35,7) türkünün ise söz içeriği açısından ilköğretim müfredatına uygun olmadığı görülmektedir.

İlköğretim müfredatına uygun olmayan türkülerin; toplum değerlerine uygun olmayan söz (8), şiddet içerikli ve şiddete teşvik edici ögeler içeren söz(6), Ayrıştırıcı söylem içeren söz(3), cinsel ögeler içeren söz(9), cinsiyetçi söylem(1), ayrıştırıcı söylem(2) içerdiği tespit edilmiştir. Uygun olmayan türkülere ilişkin bilgiler Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6

Söz İçeriği Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanımı Uygun Olmayan Elazığ-Harput Yöresi Türküleri

Türkü İsmi	Söz Uygunluğu
Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim	Toplum değerlerine uygun olmayan söz
Al Eyvanda Han Kalmadı	Şiddete teşvik edici öge
Aynam Düştü Belimden	Şiddet içeren söz
Bahçaya Gel Ki Görem	Türkü yalnızca melodi olarak derlenmiştir. Söz içeriği bulunmamaktadır.
Bir Taş Attım Çaya Düştü	Toplum değerlerine uygun olmayan söz
Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok	Ayrıştırıcı söylem
Bu Dere Buz Bağladı	Toplum değerlerine uygun olmayan söz

Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması)	Toplum değerlerine uygun olmayan söz
Çatal Kaya Alınmaz	Şiddet içerikli söz.
Çoban Beni Sudan Geçir	Cinsel ögeler içeren söz
Dağlarda Meşelerde	Toplum değerlerine uygun olmayan söz
Dam Başında Duran Kız	Toplum değerlerine uygun olmayan söz
Değirmen Sala Benzer	Şiddet içerikli söz
Ev Süpürür Toz Eder	Cinsel ögeler içeren söz
Evimin Önü Evlek	Cinsiyetçi söylem
Evlerinin Önü Lale Bağıdır	Cinsel ögeler içeren söz
Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel	Cinsel ögeler içeren söz
Güvercin Vurdum Kalkmaz	Cinsel ögeler içeren söz
Her Kitabe Kim Leb-İ	Ayrıştırıcı söylem, Şiddete teşvik edici söz.
Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı)	Toplum değerlerine uygun olmayan söz
Kar Yağdı Eriyecek	Şiddet içerikli söz
Karadutun Dalını	Cinsel ögeler içeren söz
Karanfil Ekilende	Toplum değerlerine uygun olmayan söz
Kaşların Keman Senin	Cinsel ögeler içeren söz
Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni	Ayrıştırıcı söylem, şiddet içerikli söz
Suya Gider Su Desdisin Doldurur	Cinsel ögeler içerikli söz
Yel Eser Kum Savrulur	Cinsel ögeler içerikli söz

Tablo 6 incelendiğinde, söz içeriği açısından ilköğretim müzik dersi müfredatına uygun olmayan ve araştırma kapsamında incelenen Elazığ-Harput yöresine ait türküler ve bu türkülerin uygun olmama nedenleri görülmektedir.

4.6. Elazığ-Harput Türkülerinin Değerler Eğitimi Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği

Türkülerin incelenerek, değerler eğitimi açısından, ilköğretim müzik dersi müfredatına uygun ve uygun olmayan türküler araştırılmıştır. Çalışmanın üçüncü problemi kapsamında yapılan bu inceleme sonucunda elde edilen bulgular bir bütün halinde Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7

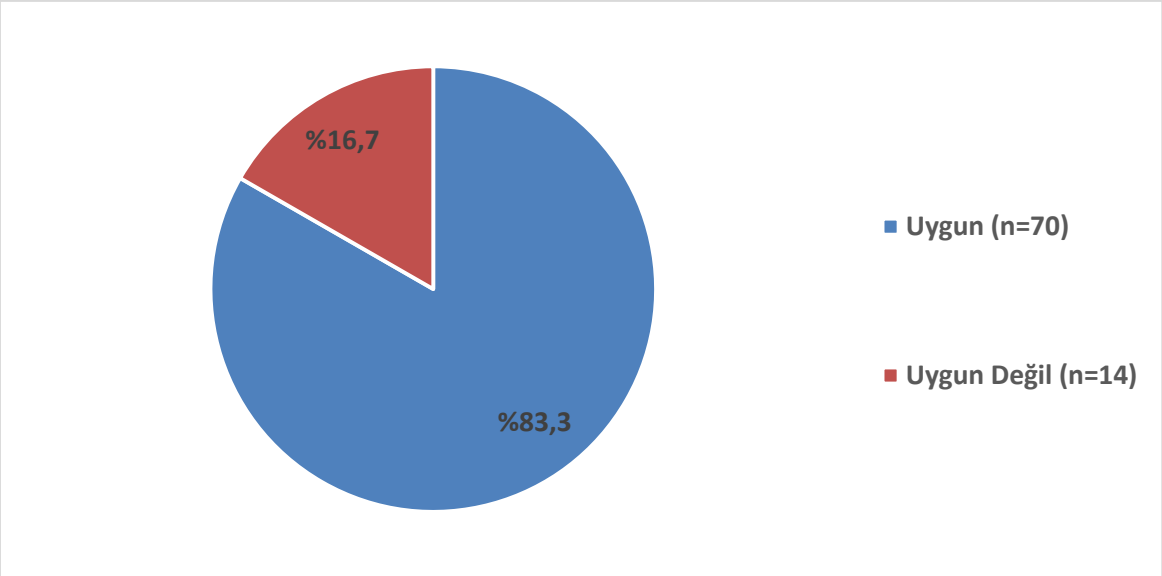
Elazığ-Harput Türkülerinin Değerler Eğitimi Açısından İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği

Türkü İsmi	Değerler Eğitimi Uygunluğu
Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim	Uygun Değil
Ahçiği Yolladım Urum Eline	Sevgi, Hoşgörü
Al Alma'yı Daldan Al	Sevgi, Doğruluk, Dürüstlük
Al Eyvanda Han Kalmadı	Sevgi
Aman Urum Kızı	Sevgi
Aş Yedim Dilim Yandı	Sevgi
Aynam Düştü Belimden	Sevgi
Bahçalarda Bal Erük	Sevgi, Dostluk, Misafirperverlik
Bahçaya İndim Ki Gülleri Derem	Sevgi
Bahçaya Gel Ki Görem	Uygun Değil
Bebeğin Beşiği Çamdan	Sevgi, Şefkat, Merhamet
Ben Ağlarım Zarı Zarı	Sevgi
Bir Şuh-İ Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde	Sevgi
Bir Taş Attım Çaya Düştü	Uygun Değil
Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma	Dostluk
Bizim Bağın Kıracı	Sevgi
Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli	Sevgi
Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok	Uygun Değil
Bu Dere Baştan Başa Ayvalı Bağ	Sevgi, İyimserlik
Bu Dere Buz Bağladı	Uygun Değil
Bülbülüm Bağ Gezerim	Sevgi, İyimserlik
Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması)	Uygun Değil
Çatal Kaya Alınmaz	Sevgi
Çayda Çıra Yanıyor	Aile Birliğine Önem Verme, Sevgi, Dostluk
Çayın Öte Yüzünde	Sevgi
Çoban Beni Sudan Geçir	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Dağlar Dağımdır Benim	Sevgi
Dağlarda Meşelerde	Sevgi
Dam Başında Duran Kız	Sevgi
Değirmen Sala Benzer	Sevgi

Demedi Yar Demedi	Sevgi, İyimserlik
Duman Almış Mezarımın Üstünü	Sevgi, Dostluk
Ev Süpürür Toz Eder	Sevgi
Evimin Önü Evlek	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme
Evleri Görünüyor (1. Örnek)	Sevgi, İyimserlik
Evleri Görünüyor (2. Örnek)	Sevgi, İyimserlik
Evlerinin Önü Lale Bağıdır	Sevgi, İyimserlik
Gel Benim Gelin Yârim	Sevgi
Gelin Ağlar Yaşın Yaşın (Kına Türküsü)	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Gelin Geyinmiş Alını	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme
Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim	Uygun Değil
Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel	Sevgi
Güvercin Vurdum Kalkmaz	Uygun Değil
Hafo'mun Evi Kaya Başında	Sevgi, İyimserlik
Havuz Başının Gülleri	Sevgi, İyimserlik
Her Kitabe Kim Leb-İ	Uygun Değil
Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı)	Uygun Değil
Hüseynik'ten Çıktım Şeher Yoluna	Vatanseverlik, Şefkat, Dostluk, Merhamet
Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar	Sevgi, Dostluk
İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış	Sevgi, İyimserlik
İnişte Yokuşta Ata Binmezdim	Dostluk, Cesaret
Kalede Kavun Yerler	Sevgi
Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı)	Sevgi
Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına	Sevgi, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Kar Yağdı Eriyecek	Uygun Değil
Kara Erük Çağala	Sevgi, İyimserlik, Aile Birliğine Önem Verme
Karadutun Dalını	Uygun Değil
Karanfil Ekilende	Sevgi
Kaşları Oydu Beni	Sevgi, İyimserlik
Kaşların Karesine	Sevgi
Kaşların Keman Senin	Sevgi
Keveng'in Yollarında	Sevgi
Keveng'in Ellerinde	Sevgi

Mendilim İşle Yolla	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni	Sevgi
Meteris'ten İneydim	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme
Mezire'den Çıktım Ağrıyor Başım	Sevgi, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Ne Feryad Edersin Divane Bülbül	Sevgi, İyimserlik, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Necibe'nin Kaşları Kare	Sevgi, İyimserlik
Niçin Yanıma Gelmezsin	Uygun Değil
O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe	Sevgi
Oy Akşamlar Akşamlar	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme
Pencereden Bir Taş Geldi	Sevgi, Şefkat, Dostluk, Merhamet
Pınarın Başından Ufak Taş Gelir	Sevgi, Hoşgörü
Saray Yolu İncedir	Sevgi, Hoşgörü, Aile Birliğine Önem Verme, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Sinemde Bir Tutuşmuş	Sevgi
Suya Gider Su Desdisin Doldurur	Uygun Değil
Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir	Sevgi, Dostluk, Aile Birliğine Önem Verme, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme
Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu)	Sevgi
Yel Eser Kum Savrulur	Sevgi
Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi	Sevgi, Dostluk
Yoğurt Koydum Dolaba	Sevgi, İyimserlik, Aile Birliğine Önem Verme
Yüksek Minarede Kandiller Yanar	Sevgi

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmada yer alan her bir türkünün değerler eğitimi açısından uygun olup olmadığı görülmektedir. Uygun olan ve uygun olmayan türkülerin oransal dağılımları Şekil 92'de sunulmuştur.

Şekil 93. Türkülerin değerler eğitimi açısından uygunluğuna ilişkin oransal dağılımlar

Şekil 93 incelendiğinde, Elazığ-Harput yöresine ait 70 (%83,3) türkünün değerler eğitimi açısından ilköğretim müfredatına uygun olduğu, 14 (%16,7) türkünün ise değerler eğitimi açısından ilköğretim müfredatına uygun olmadığı görülmektedir.

4.7. Elazığ-Harput Türkülerinin Elazığ-Harput Türkülerinin İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliğine İlişkin Elde Edilen Sonuçlar

İncelenen türkülerin, makamsal, söz içeriği ve değerler eğitimi açısından uygunlukları bir bütün halinde incelenerek, üç açıdan da uygun olan türküler belirlenmeye çalışılmıştır. Buna göre, elde edilen bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8

Elazığ-Harput Türkülerinin İlköğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği

Türkü İsmi	Makamsal Açıdan Sınıf Uygunluğu	Söz Uygunluğu	Değerler Eğitimi Uygunluğu
Ah Nayim Nayim Başı Belalı Nayim	5. Sınıf	Uygun Değil	Uygun Değil
Ahçiği Yolladım Urum Eline	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Hoşgörü
Al Alma'yı Daldan Al	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Doğruluk, Dürüstlük
Al Eyvanda Han Kalmadı	7. Sınıf	Uygun Değil	Sevgi

Aman Urum Kızı	5. Sınıf	Uygun	Sevgi
Aş Yedim Dilim Yandı	5. Sınıf	Uygun	Sevgi
Aynam Düştü Belimden	Uygun Değil	Uygun Değil	Sevgi
Bahçalarda Bal Erük	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Dostluk, Misafirperverlik
Bahçaya İndim Ki Gülleri Derem	Uygun Değil	Uygun	Sevgi
Bahçaya Gel Ki Görem	Uygun Değil	Uygun Değil	Uygun Değil
Bebeğin Beşiği Çamdan	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Şefkat, Merhamet
Ben Ağlarım Zarı Zarı	Uygun Değil	Uygun	Sevgi
Bir Şuh-İ Sitemkâr Yine Saldı Beni Derde	5. Sınıf	Uygun	Sevgi
Bir Taş Attım Çaya Düştü	5. Sınıf	Uygun Değil	Uygun Değil
Bir Tel Vurdum Yemende Gardaşıma	5. Sınıf	Uygun	Dostluk
Bizim Bağın Kıracı	Uygun Değil	Uygun	Sevgi
Bizim Dağlar Meşelidir Meşeli	Uygun Değil	Uygun	Sevgi
Bu Dağın Ardında Kar Var Duman Yok	7. Sınıf	Uygun Değil	Uygun Değil
Bu Dere Baştan Başa Ayvalı Bağ	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, İyimserlik
Bu Dere Buz Bağladı	Uygun Değil	Uygun Değil	Uygun Değil
Bülbülüm Bağ Gezerim	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, İyimserlik
Canım Kır At Gözüm Kır At (Şıh Hasan Ağırlaması)	Uygun Değil	Uygun Değil	Uygun Değil
Çatal Kaya Alınmaz	5. Sınıf	Uygun Değil	Sevgi
Çayda Çıra Yanıyor	7. Sınıf	Uygun	Aile Birliğine Önem Verme, Sevgi, Dostluk
Çayın Öte Yüzünde	7. Sınıf	Uygun	Sevgi
Çoban Beni Sudan Geçir	5. Sınıf	Uygun Değil	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Dağlar Dağımdır Benim	5. Sınıf	Uygun	Sevgi
Dağlarda Meşelerde	5. Sınıf	Uygun Değil	Sevgi
Dam Başında Duran Kız	Uygun Değil	Uygun Değil	Sevgi
Değirmen Sala Benzer	Uygun Değil	Uygun Değil	Sevgi
Demedi Yar Demedi	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, İyimserlik
Duman Almış Mezarımın	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Dostluk

Üstünü			
Ev Süpürür Toz Eder	7. Sınıf	Uygun Değil	Sevgi
Evimin Önü Evlek	5. Sınıf	Uygun Değil	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme
Evleri Görünüyor (1. Örnek)	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, İyimserlik
Evleri Görünüyor (2. Örnek)	Uygun Değil	Uygun	Sevgi, İyimserlik
Evlerinin Önü Lale Bağıdır	5. Sınıf	Uygun Değil	Sevgi, İyimserlik
Gel Benim Gelin Yârim	5. Sınıf	Uygun	Sevgi
Gelin Ağlar Yaşın Yaşın (Kına Türküsü)	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Gelin Geyinmiş Alını	7. Sınıf	Uygun	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme
Gelin Oldum Gelinliğim Bilmedim	7. Sınıf	Uygun	Uygun Değil
Görmedim Âlemde Bir Benzerin Ey Güzel	Uygun Değil	Uygun Değil	Sevgi
Güvercin Vurdum Kalkmaz	5. Sınıf	Uygun Değil	Uygun Değil
Hafo'mun Evi Kaya Başında	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, İyimserlik
Havuz Başının Gülleri	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, İyimserlik
Her Kitabe Kim Leb-İ	7. Sınıf	Uygun Değil	Uygun Değil
Hey Bacılar Bacılar (Bacılar Semahı)	Uygun Değil	Uygun Değil	Uygun Değil
Hüseynik'ten Çıktım Şeher Yoluna	5. Sınıf	Uygun	Vatanseverlik, Şefkat, Dostluk, Merhamet
Iğıki'nin Dört Etrafı Bahçalar	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Dostluk
İndim Yarin Bahçesine Gül Açılmış	Uygun Değil	Uygun	Sevgi, İyimserlik
İnişte Yokuşta Ata Binmezdim	5. Sınıf	Uygun	Dostluk, Cesaret
Kalede Kavun Yerler	Uygun Değil	Uygun	Sevgi
Kalktım Sefer Eyledim (Ya Hızır Semahı)	Uygun Değil	Uygun	Sevgi
Kar Mı Yağmış Şu Harput'un Başına	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Kar Yağdı Eriyecek	5. Sınıf	Uygun Değil	Uygun Değil
Kara Erük Çağala	Uygun Değil	Uygun	Sevgi, İyimserlik, Aile Birliğine Önem Verme
Karadutun Dalını	5. Sınıf	Uygun Değil	Uygun Değil

Karanfil Ekilende	5. Sınıf	Uygun Değil	Sevgi
Kaşları Oydu Beni	Uygun Değil	Uygun	Sevgi, İyimserlik
Kaşların Karesine	5. Sınıf	Uygun	Sevgi
Kaşların Keman Senin	Uygun Değil	Uygun Değil	Sevgi
Keveng'in Yollarında	5. Sınıf	Uygun	Sevgi
Keveng'in Ellerinde	5. Sınıf	Uygun	Sevgi
Mendilim İşle Yolla	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Mest-İ Nazım Kim Büyüttü Böyle Bir Perva Seni	Uygun Değil	Uygun Değil	Sevgi
Meteris'ten İneydim	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme
Mezire'den Çıktım Ağrıyor Başım	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Ne Feryad Edersin Divane Bülbül	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, İyimserlik, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Necibe'nin Kaşları Kare	Uygun Değil	Uygun	Sevgi, İyimserlik
Niçin Yanıma Gelmezsin	Uygun Değil	Uygun	Uygun Değil
O Yanı Pembe Bu Yanı Pembe	Uygun	Uygun	Sevgi
Oy Akşamlar Akşamlar	Uygun Değil	Uygun	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme
Pencereden Bir Taş Geldi	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Şefkat, Dostluk, Merhamet
Pınarın Başından Ufak Taş Gelir	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Hoşgörü
Saray Yolu İncedir	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, Hoşgörü, Aile Birliğine Önem Verme, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma
Sinemde Bir Tutuşmuş	5. Sınıf	Uygun	Sevgi
Suya Gider Su Desdisin Doldurur	Uygun Değil	Uygun Değil	Uygun Değil
Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir	Uygun Değil	Uygun	Sevgi, Dostluk, Aile Birliğine Önem Verme, Kültürel Mirasa Sahip Çıkma

Vardım Baktım Demir Kapı Sürgülü	Uygun Değil	Uygun	Sevgi, Aile Birliğine Önem Verme
Yastıkları Düzüm Düzüm (Yüzük Oyunu)	5. Sınıf	Uygun	Sevgi
Yel Eser Kum Savrulur	Uygun Değil	Uygun Değil	Sevgi
Yeşil Yaprak Arasında Kırmızı Gül Goncesi	Uygun Değil	Uygun	Sevgi, Dostluk
Yoğurt Koydum Dolaba	5. Sınıf	Uygun	Sevgi, İyimserlik, Aile Birliğine Önem Verme
Yüksek Minarede Kandiller Yanar	Uygun Değil	Uygun	Sevgi

BÖLÜM V

SONUÇ, ÖNERİ VE TARTIŞMALAR

Sonuçlar

Araştırmanın bu bölümünde Elazığ-Harput Türkülerinin makam, makamsal açıdan sınıf uygunluğu, türkülerin söz içeriğinin uygunluğu, usulü, değerler eğitimine uygunluğuna ilişkin bulgular ve yorumlardan oluşan sonuçlar ortaya çıkarılmış ve bu sonuçlara göre öneriler getirilmiştir.

Araştırma sonucunda ulaşılan sonuçlar aşağıda belirtilmiştir:

İncelenen 84 türküde;

1) 16 makam tespit edilmiş olup en çok kullanılan makam Hüseyni'dir. Tespit edilen bu makamlar sırasıyla Hüseyni (31), Uşşak (14), Hicaz (10), Segah (8), Gülizar(5), Çargah (4), Saba (2), Karcıgar(2), Hüseyni+Karcıgar(1), Çargah+ Beyati Şiraz(1), Pençgah (1), Basit Suzinak (1), Mahur (1), Rast (1), Muhalif Segah (1) ve Buselik (1)'dir.

Türkülerde 15 usul kullanılmış olup en fazla kullanılan usul 10/8'dir. Türkülerde kullanılan usuller sırasıyla;

- 41 Türküde 10/8
- 16 Türküde, 4/4
- 8 Türküde 2/4
- 5 Türküde 9/8,
- 2 Türküde 4/4 + 2/4,
- 2 Türküde 6/4
- 2 Türküde 3/4,
- 1 Türküde 12/4,

- 1 Türküde 6/8+ 2/4,
- 1 Türküde 4/4 + 9/8,
- 1 Türküde 10/8+6/4,
- 1 Türküde 8/8 + 5/8,
- 1 Türküde 5/8,
- 1 Türküde 4/4 + 5/4 + 7/4
- 1 Türküde 8/8.

2) Türkülerin makamsal açıdan sınıf uygunluğu incelendiğinde 46 türkünün 5. Sınıfa, 8 türkünün 7. Sınıfa uygun olduğu tespit edilmiştir. 30 türkü ise uygun bulunmamıştır.

3) Türkülerin söz içerikleri incelendiğinde 54 türkünün söz içeriğinin uygun olduğu, 30 türkünün ise söz içeriklerinin uygun olmadığı tespit edilmiştir.

4) Türkülerin değerler eğitimine uygunluğu incelendiğinde 14 türkünün değerler eğitimine uygun olmadığı tespit edilmiştir. Kalan 70 türküdeki değerler arasında en çok kullanılan değer "sevgi" dir. Diğer değerler arasında hoşgörü, doğruluk, dürüstlük, merhamet, misafirperverlik, şefkat, iyimserlik, aile birliğine önem verme, kültürel mirasa sahip çıkma, vatanseverlik, cesaret bulunmaktadır.

Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre belirlenen öneriler aşağıda sunulmuştur.

1) Anadolu'nun her bölgesi, yöresi birçok farklı zenginlik taşımaktadır. Yöre türküleri de bu zenginliğin en belirgin örneklerindendir. Her bölgenin, yörenin halk müziği üzerinde araştırma ve derleme çalışmaları yapılabilir.

2) Türk halk müziğini gelecek nesillere aktarmak amacı ile her yörenin müziği, her kademe için incelenmeli; uygun görülen halk müzikleri müfredatta yerini alabilir.

3) Türk halk müziği eserleri çalgı repertuvarlarına dâhil edilmeli, orkestra ve koro müziğine uygun olan halk müzikleri yeniden seslendirilebilir.

4) Batı müziği çalgıları için de Türk halk müziği repertuvarı oluşturulabilir.

5) Ses eğitimi çalışmalarında Türk halk müziği repertuvarı oluşturulabilir.

6) Türkülerin söz içeriklerinin incelenip değerler eğitimi ile ilişkisi ortaya çıkartılabilir.

7) Söz unsurları bakımından uygun olmayan halk müziklerinin, uygun olmayan sözlerinin değiştirilip müfredata uygun hale getirilmesi ve müzik derslerinde kullanılması sağlanabilir.
8) Türk halk müziği, okul öncesi müzik eğitiminde de kullanılabilir.
9) Okul öncesi müzik öğretimi yöntemlerine Türk halk müziği ile ilgili konular ve çalışmalar eklenebilir.
10) Farklı kültürlerin müzik eğitimi ile Türk müzik eğitimi karşılaştırılabilir.
11) Elazığ-Harput yöresi kültürü oldukça zengin bir kültürdür. Bu kültürün ülkemizce tanınması, anlaşılması, öğrenilmesi ve geliştirilmesi sağlanabilir.
12) Elazığ-Harput müziklerinin edebi içerikleri araştırılabilir. Kültürü aktarma ve öğretme aşamasında destekleyici içerik olarak kullanılabilir.
13) Elazığ-Harput saz icralarına yönelik çalışmalar yapılabilir.
14) Elazığ-Harput halk türkülerinin makamsal zenginliğini ortaya koyma, farklı türküler ile mukayesesi ile ilgi çalışmalar yapılabilir.
15) Elazığ-Harput halk oyunlarının, türküler ile birlikte öğretilmesi, kültürü aktarmak için güzel bir yöntem olabilir. Bu konuda çalışmalar yapılmalıdır.
16) Elazığ-Harput Türkülerinin başka kademelerde de müzik eğitimi müfredatına eklenebilmesi için inceleme çalışmaları yapılabilir.

KAYNAKLAR

Akan, N. (2012). *Platon'da müzik.* İstanbul: Bağlam.

Akdeniz, İ. (2010). Harput ve Elazığ'da müzik. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, (4)*, 1-11.

Akyüz, Y. (1999). *Türk eğitim tarihi*. İstanbul: Alfa.

Akyüz, Y. (2009).*Türk eğitim tarihi (M.Ö 1000-M.S. 2009)*. Ankara: PEGEM Akademi.

Arslan, K. (2006). *Elazıp-Harput divan eserleriyle türk sanat müziğinde bulunan divan formundaki eserlerin karşılaştırılması.* (Yüksek lisans tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Balcı, A. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem.

Barış D. A. & Şendurur Y. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22*(1), 165-174.

Başaran, İ. E. (1987). *Eğitime giriş*. Ankara: Sevinç.

Bertok, B. (1992). Köy müziğinin modern müziğe etkisi. *Dans Müik Kültür Folklora Doğru, 62*, 201-210.

Bilgin, S. ve Şaktanlı, S.C. (2008). İlköğretim okulları 1.devre müzik dersinde şarkı seçimi. *e-Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 70-80.

Bilgin, S., & Şaktanlı, S. C. (2007). Okul şarkılarının müzik öğretmeni tarafından piyano ile eşliklenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi,* 21, 130-133.

Bozok, B. (2010). *İlköğretim 8. sınıf görsel sanatlar dersinde milli değerlerin kazanılmasında milli bayramlarımızın etkisi.* (Yüksek lisans tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Buran, A. Oğraş, Ş. (2003). *Elazığ ili ağızları*. Elazığ: Elazığ Valiliği.

Bursalıoğlu Z. (1994). Atatürkçü Eğitim Üzerine, I. Uluslararası Atatürk Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Ankara.

Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş., & Çakmak, E. K. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri.* Ankara: Pegem Akademi.

Cangal, N. (2008). *Müzik Formları*. Ankara: Arkadaş.

Cangal, N. (2011). *Müzik Formları*. Ankara: Arkadaş.

Coşkuner, S. (2007). *Türkiye'de Anadolu güzel sanatlar liseleri (yaylı çalgılar) bireysel çalgı eğitimi dersinde piyano eşlikli çalışmalara ilişkin öğretmen görüşler.* (Yüksek lisans tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Çınar, İ. (2008). İlköğretimin önemi ve öğretmen. *Eğitişim Dergisi, 20,* 1-28.

Demirtaş, B. (2008). Atatürk döneminde eğitim alanında yaşanan gelişmeler. *Gazi Akademik Bakış, 1*(2), 155-176.

Doğan, İ. (2011). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: Nobel Akademi.

Doğan, Y. (2007). İlköğretim Çağındaki 10-14 Yaş Grubu Öğrencilerinin Gelişim Özellikleri. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13*(2), 155-187.

Ekici, S. (2002). *Türk müziği devlet konservatuarlarında nasıl bir yapılanma olmalıdır*?. 21.yy başında Türkiye'de Müzik Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Sevda Cenap And Müzik Vakfı, Ankara.

Ekici, S. (2009). *Elazığ Harput müziği.* Ankara: Akçağ.

Elazığ Valiliği (2020). *Elazığ tarihi.* http://www.elazig.gov.tr/elazig-tarihi sayfasından erişilmiştir.

Emnalar, A. (1998). *Tüm yönleriyle Türk halk müziği ve nazariyatı*. İzmir: Ege Üniversitesi.

Erdal, G. G. (1998). Müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının mesleki sorunları. (Yüksek lisans tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Erdal, G.G. (2009). *Müziğin kişisel-toplumsal-ulusal-uluslararası işlevleri üzerine*. 38. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi'nde sunulmuş bildiri, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara.

Eroğlu, T. (2017). Türk halk müziğinin Türkiye'deki coğrafî bölgelere göre temel özellikleri bakımından incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5* (41), 513-527.

Eroğlu, T. (2017). Türkü nedir?. *Kesit Akademi Dergisi, 3*, 78-91

Ersoy, A. (2002). *Sanat kavramlarına giriş.* İstanbul: Yorum Sanat.

Ertürk, S. (1993). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Fer, S. (2005). *1923 yılından günümüze cumhuriyet dönemi ilköğretim programları üzerine bir inceleme.* Cumhuriyet Dönemi Eğitim Politikaları Sempozyumunda sunulmuş bildiri, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS*. Beverly Hills: Sage.

Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education*. New York: The McGraw-Hill.

Gençaydın, Z. (1990). Ortaöğretim kurumlarında resim-iş öğretimi ve sorunları. Ankara: Şafak.

Gökalp, Z. (2010) *Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak*. Ankara: Akçağ.

Gökçe, E. (1999). *İlköğretim öğretmenlerinin yeterlikleri.* (Doktora Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Gravetter, J. F. ve Forzano, L. B. (2012). Research methods for the behavioral sciences USA: Linda Schreiber-Ganster.

Gülcan, M. G., Türkeli, Y., Parabakan, F., Şölen, A., & Albayrak, F. (2003). *Türkiye'de ilköğretim (dünü, bugünü, yarını).* İstanbul: Milli Eğitim.

Güneş, M. (1988). *Trakya Halk Müziği Üzerine,* Müzik dergisi, İstanbul.

Güven, M. (2009). *Türküler dile geldi.* İstanbul: Ötüken.

Hakalmaz, O. (2014). Türküleri tanıyalım. *Yeni Türkiye Dergisi Türk Mûsikîsi Özel Sayısı, 57*, 994 – 1000.

Hayli, S. (1992). *Harput'un tarihi coğrafyası.* (Doktora Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Hoşsu, M. (1997). *Geleneksel Türk halk müziği nazariyatı*. İzmir: Peker Ambalaj.

İlköğretim ve Eğitim Kanunu. (1961). *T.C. Resmi Gazete,* 10705, 12 Ocak 1961.

Kamiloğlu, R. (2017). XIX. Yüzyıl Harput sosyal hayatında dinî mûsikî. *Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 10*(20), 145-166.

Karakaya, İ. (2009). Bilimsel araştırma yöntemleri. A. Tanrıöğen (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (s. 59-62). İstanbul: Anı.

Karal, E. Z.(1994). *Atatürk ilkelerinin biçimlendirdiği eğitim*. Atatürk ve Eğitim, Türk Eğitim Derneği V. Eğitim Toplantısı'nda sunulmuş bildiri, Türk Eğitim Derneği, Ankara.

Karasar, N. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramalar ilkeler teknikler.* Ankara: Nobel.

Karkın, A & İmik, Ü . (2011). Harput müzik kültürü. *Sanat Dergisi, 17*, 1-6.

Kınık, M. (2011). Bir İletişim Aracı Olarak Türk Halk Müziği Ve Türküler. *Erciyes İletişim Dergisi,2*(1), 136-150.

Kurt, B. (2018). Malatya yöresi türkü metinlerinde toplumsal cinsiyet bağlamında kadın algısı. *Journal of Social And Humanities Sciences Research, 5*(22), 1002-1014.

Küçüköncü, H. Y. (2010). Genel müzik kültürü öğretimi (1. basım). Ankara: Efil Yayın.

Memişoğlu, F. (1966). *Harput ahengi.* İstanbul: Matbaa Teknisyenleri.

Milli Eğitim Bakanlığı (2020). *Müzik dersi (ilkokul ve ortaokul 1,2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8.sınıflar) Öğretim Programı Tanıtım Sunusu*. https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_06/09163358_MYzik_Dersi_YYretim_ProgramY.pdf sayfasından erişilmiştir.

Milli Eğitim Temel Kanunu. (1973). T.C. Resmi Gazete, 1739, 14 Haziran 1973.

Nacakcı, Z. (2006). *Çoklu zekâ kuramı dayanaklı ders işleme modelinin ilköğretim 7. sınıf müzik dersinde öğrencilerin müziksel öğrenme düzeylerine etkisi.* (Doktora Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Nural, E. (2008). Eğitim bilimine giriş. F. Ereş (Ed.). *Eğitimin ekonomik temelleri* içinde (s.197-227). Ankara: Maya Akademi.

Oransay, G.(1985). *Atatürk ile Küğ*. Ankara: Çağ.

Otacıoğlu, S.G. (2005). *Müzik öğretmenliği piyano eğitimi dersi için bir model denemesi*. (Doktora Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Özbek, M. (1975). *Folklor ve türkülerimiz*. İstanbul: Ötüken.

Özdek, A. (2012). *Ulusal müzik eğitiminde halk müziğinin yeri: Türkiye Azerbaycan örneği.* (Doktora Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Pekgöz, E. B. (2001). *İlk ve orta öğretim müzik eğitiminde Türk halk ezgilerinden yararlanma çalışmaları*. (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

S. Bilgin ve S. C. Şaktanlı. (2008). İlköğretim okulları 1. devre müzik dersinde şarkı seçimi. *e-Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (MAKÜ)*, 70-80.

Sarısözen, M. (1962). *Türk halk musikisi usulleri.* Ankara: Resimli Posta.

Say, A. (2010). *Müzik Nedir, Nasıl Bir Sanattır*?, İstanbul: Evrensel.

Saygun, A.A. (1958). *Musiki Nazariyatı*. İstanbul: Maarif.

Scott-Kassner, C. (1999). Developing teachers for early childhood programs: Research about the impact of music on brain development highlights the need to prepare teachers to provide effective music instruction in day-care preschool settings. *Music Educators Journal, 86*(1), 19-25.

Soysal, A. Ş., Yalçın, K., & Karakaş, S. (2005). Temporal lobun sesi: müzik. *Yeni Symposium,* 43(3), 107-113.

Sönmez, V. & Alacapınar, F. (2014). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı.

Sözer, V. (1986). *Müzik ve müzisyenler ansiklopedisi.* İstanbul: Remzi.

Sun, M. (1984). *Temel müzik eğitimi 1.* İstanbul. Adam.

Sunguroğlu, İ. (1961). *Harput Yollarında, III. Cilt.* İstanbul: Elazığ Kültür ve Tanıtma Vakfı.

Şengül, C. (2007). *Kültürün yaygınlaşmasında müziğin yeri ve önemi.* Uluslararası Türklük Bilgisi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Erzurum.

Tanpınar, A. (1969). *Beş şehir*. İstanbul: MEB.

Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri. (1. Basım).* Ankara: Müzik Eğitimi.

Taşpınar, M. (2017). *Kuramdan uygulamaya öğretim ilke ve yöntemleri.* Ankara: Pegem Akademi.

TC Kültür ve Turizm Bakanlığı (2020). *Harput musikisi.* https://elazig.ktb.gov.tr/TR-245748/harput-musikisi.html sayfasından erişilmiştir.

Turhan, S. & Taşbilek, Ş. (2009). *Elazığ – Harput Havaları.* Elazığ: Elazığ Belediyesi Kültür.

Turhanlı, H. (1988). *Şeytan ve Müzik,* Müzik dergisi, İstanbul.

Türk Dil Kurumu. (2020). http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5ccd83152a7 410.64846598 sayfasından alınmıştır.

Türkyılmaz, O. (2019). *TRT repertuarında bulunan Elâzığ yöresi ile Erzurum yöresi uşşâk karakterli türkülerin ritmik ve makamsal yönden incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.

Uçan, A. (1994). *Müzik eğitiminde temel kavramlar- ilkeler- yaklaşımlar.* Ankara: Müzik Ansiklopedisi.

Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik/insan ve sanat eğitimi.* Ankara: Müzik Ansiklopedisi.

Uçan, A. (2005). *İnsan ve müzik/insan ve sanat eğitimi.* Ankara: Evrensel Müzikevi.

Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.

Uçan, A. (2005). *Müzik öğretimi.* Ankara: Evrensel Müzikevi.

Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi: temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum (4. Baskı).* Ankara: Arkadaş.

Uçan, A., Yıldız, G., Bayraktar, E. (1999). *İlköğretimde etkili öğretme ve öğrenme öğretmen el kitabı. ilköğretim müzik öğretimi modül 9*. Ankara: MEB.

Umuzdaş, S., Kızıklı, H. O., & Serkan Umuzdaş, M. (2019). Türk sanat ve halk müziği çalgılarıyla yürütülen müzik dersi uygulamalarının ilköğretim öğrencilerinin ders başarı ve tutumlarına etkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 16*(1), 1515-1538.

Uslu, M. (1996). *Türkiye'de çalgı eğitiminin yaygınlaştırılmasında ve geliştirilmesinde AGSL müzik bölümlerinin önemi.* 1. Ulusal AGSL Müzik Bölümleri Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri. Uludağ Üniversitesi, Bursa.

Uygun, S.(2008). Eğitimin tarihsel temelleri. F. Ereş (Ed.) *Eğitim bilimine giriş* içinde (153-195). Ankara: Maya Akademi.

Ünver, Z.(2010). *Çoksesli müziğin cumhuriyet devrimler içindeki yeri ve işlevi (1923-1940).* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Varış, F. (1996). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Alkım.

Wikipedia (2020). *Elazığ.* https://tr.wikipedia.org/wiki/Elaz%C4%B1%C4%9F sayfasından erişilmiştir.

Yakıcı, A. (2010). Orta Asya'dan Avrupa içlerine akan sözlü kültür hazinesi: türküler/türkünün tarihçesi, tanımı, Türk dünyasındaki yeri. *Türk Yurdu (Türkü Dosyası), 30*(269), 91-98.

Yakıcı, A. (2010). Türkünün Tarihçesi, Tanımı, Türk Dünyasındaki Yeri. *Türk Yurdu*, 99 (269), 1-10.

Yener, S. (2006). *Liseler İçin Müzik Lise 1 Ders Kitabı*. İstanbul: Ilıcak.

Yılar, Ö. (2006). *Halk Bilimi ve Eğitimi.* Ankara: Pegem

Yönetken, H. B. (1966). *Derleme notları I, "Elazığ müzik folkloru".* İstanbul: Orkestra Yayınları.

Yücel, H. (2011). Türk Halk Müziği üzerine bir inceleme. *Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi, 26,* 1-13.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR…